

— ❧ — وحدتنامه ❧ —

احمدی افندی المشهور

[باسحق خواجہ سی]

ناشری

مکتب سلطانی عربی معلمی

حافظ رفیع

معارف نظارت جلیہ سنک رخصتیلہ طبع اولمشدر

درسعادت

(محمود بك) مطبعہ سی — باب عالی جوارندہ ابوالسعود

جادہ سندہ نومرو ۷۲

۱۳۰۲

بسم الله الرحمن الرحيم

ابتدی باسم من له الاسماء	باهر اللطف ظاهر النعماء
منشئ الخلق رافع الخضراء	مبدع الكون خافض الغبراء
واجب الذات لا اله سواه	واحد لا شريك له والله

سنده ای خامه عمامه سیاه
زیب دستارک ایلہ بسم الله

تر زبان اول بو اسمیله اول	قونگون دامنیکه کرد کسل
ابتدا آتی مبتدا ایلہ	بیلدک رازدن خبر سویله
اولا اولدقجه شکر خوار	طوطی ممکنمی ایلہ گفتار
اولسه نام پاکی سرنامه	تا قیامت یتشمز انجمه
روی کافوره رسم ایدوب مسطر	مسک بی بوی قیل اکا زیور
طورمه اول شکر حقله شکر خا	صحن حد خداده چایک پا
مانع ومعطی وحکیم اولدر	خالق ورازق وعلیم اولدر

ایلین جامه سپهری کبود داد خواهانه کاری محض کرم حسی الله وحده وکفی	ممکناته ویرن لباس وجود سینه ریشانه لطفیدر مرهم رحمتی خستکانه عین شفا
حمد بی حد سپاس بی انجام منت بی قیاس و بی فرجام	
که اولدی ذات شریفی بی همتا روزی ایکی کوررمی هیچ احوال خنجر لا اله الا الله حر زدل جانہ راحت افزادر حاکم وقاهر ورحیم اولدر مبدع وموجد نشیب وفراز پاکدر صنعی کرد علتدن قیلدی تر چونکه روی امکانی وحدت حقه اندیلر اقرار کاف ونون کائناته کافی در جلوه کاه وجوده باصدی قدم یعنی افلاک تسع سر بالا کیسه سی سیم وزر ایله مملو ایلیوب اولدی چونکه عادت بین ایلدی فی المثل آنک مهری نوعروسک وفاسی مهریله در جان وباش ایله رغبت ایلر زن کسیه کیسه ایلمز پیوند	اولور اول واجب الوجوده سزا ایده مز وحدتندہ کسه جدل کسدی آندی نزاعی اول آگاه الله الله نه نام زیبادر عالم وقادر وقديم اولدر صانع بی شبیه و بی انباز صافدر جودی غش متدن ابرکن آندی قطره بارانی خفتکان عدم اولوب بیدار امر ایجاد امر وافی در پرده پوشیدکان سخن عدم اولدی نه کانه جلوه ککر آبا طالبان عروس وار طولو امهات غاصره کاین نقره اختر وزر مهری ازدواجک بقاسی مهریله در دست پر اولسه دستپاندن اولسه سیم وزر اگر دلبند

یوخسه پوقیره کیم چکردی تعب
 میوه سز چوب زیب آتش در
 زخم افعی ده بدکه دفعی در
 وقا ربنا عذاب النار
 قره العین مادر و داماد
 معدن وهم نبات وهم حیوان
 روز و شب تربیتله اتدی قیام
 حق و پرور کرچه عقل واذعانی
 تربیتسز ولد ادبسز اولور
 ذکر خیر ایله یاد اولور آدک
 فی الحقیقه خدای یچون در
 کندو ملکنده استه من انباز
 ذاتی هم کامل و مکمل در
 نیه قادر بو کنبد افلاک
 پشه قادرمی اوله پر جنبان
 کوی کردان اسیر چوکانی
 خرم حکمتینه کس کیرمن
 بنده فرمانی جمله موجودات
 لطفی ساری نشیب و بالا یه
 بویروغی قولیدر سپهر اثر
 فلسفی کتدوکی یوله کتمه
 سوزلری جمله یردن کوکدن
 اوده بر بی ستاره سرکردان

هم ولددر هر ازدواجه سبب
 بی ولد خانه لر مشوشدر
 زن سترون اولورسه افعی در
 اولسون کسه بد قرینه دوچار
 علوی و سفلی دن طوغوب اولاد
 هر بریدر خلاصه اعیان
 دوندی آبا اوزر لرینه مدام
 تربیت در پدر لرک شانی
 صافه دنیا ایشی سبب سز اولور
 تربیتلی اولورسه اولادک
 ظاهر ایدن آنی کردون در
 حق بودر کیم حکیم عالمساز
 قدرتی ذره ذره شامل در
 فعلنه غیری ایلمز اشراک
 اولسه کر ارادت یزدان
 یکه تاز و خد یوبی ثانی
 صنعک خرده سینه عقل ایرمن
 حاکم مطلق و غنی الذات
 حکمی جاری جمیع اشیا یه
 قدرتیدر فقط ایدن تأثیر
 راه حقدن صقین عدول اتمه
 نه یلور حکمتینی هر کودن
 جرخ اطلس دیدکلری حیران

[فلك الافلاك]

[فلك البروج]	یوخسه ایلردی بر جنی بر باد	چرخ هشتم ده امرینه منقاد
	ایلر ایدی اولیدی نافرمان	آتش قهری بره سن بریان
[ثور]	که نه کونه اوله قضا و قدر	چشم عبرتله ثور چونکه بقر
[جوزا]	ماه تابانه اتدی حق منزل	امر عالی یه اولغین قائل
[سرطان]	اگه ارزانیدر اوتیغ وکمر	طفل جوزاده اولدی فرمان بر
[اسد]	بجر نیلی اول ایلدی اورنک	حکمنه راضی اولدی چون خرچنک
[سنبله]	پیش و پس نوله ایتسه جولان	استقامتله طوتدی فرمان
[میزان]	ایلر ایدی کمانی ویران	شیر اکر اولسه ایدی نافرمان
[عقرب]	تن و قلبی اولوردی نامربوط	نه زراعی قالور ایدی مبسوط
[جدی]	شاه خورشیده اولدی خوش مرکب	ملکی دینسه قلبه نه عجب
[دلو]	آسیاب فلك ایدردی دقیق	خوشه امرینه اولیدی رفیق
[حوت]	ییل اسردی یرنده مسکنک	دانه سین کیم کورردی خرمتنک
[قوس]	کشت زارین ایدردی صاعقه زار	آتش قهر حضرت قهار
[جدی]	نه چکردی کوریدی اول بر آن	قوسه الدن ترازوسین میزان
[سنبله]	مهر و ماهی ایدردی تخته کلاه	اکسکین طوتسه ایدی قهر آله
[میزان]	فیض حقندن دقیقه یه قائل	کفتینی کشاده بر سائل
[عقرب]	قلب عقرب ولی اولور پرنور	کردمک چشم ظاهریدر کور
[جدی]	کرچه قویروقلی خیلی یلدزد	سطوت حقد اولده عاجزدر
[حوت]	زهرن اظهار انده یوق زهره	بولدی خوف خدادن اول بهره
[قوس]	قوسه دینسه عجب میدر رامی	قبضه حق اولدی چون رامی
[جدی]	پس کشاکشدن اولمدی درهم	خدمتنده ایدوب قدین پرخم
[حوت]	طوغری خدمت ایدراویراومش	راست رولکده همچوتیر اومش
[قوس]	زهره چکدی ایسه اول کندی	نرم اولوب امره انقیاد اتدی

[جدی]

سخت و سرکش اولیدی نافرمان
 چیقدی بزغاله بام بالایه
 کشت زارنده کشت ایدر دائم
 مطلبی چون رضای خالق در
 امره رام اولمیدی کر اوغلاق
 جانی وارکه ایلسون نخوت
 خدمته اختیار ایدوب دلوی
 یوزی صوبی ایله ایدوب خدمت
 اتسه کر اطاعت معبود
 برج آبیده اول ایکی ماهی
 یرلری اولمشیدی بحر عدم
 یوقدر انلرده چون زبان جدل
 استیلر حق ارادتیه شنا
 ثابتات ایله هفت سیاره
 سعد سعد اولدی فیض لطفندن
 کر مراد ایلر ایه اول معبود
 درکهنده غلامیدر کیوان
 پاسپان ایلمش آئی مولا
 طبعین اتمش خد آنک منحوس
 اولسه امر مالک ناظر
 مشتری لطفنک خریداری
 اولدی مقبول حضرتی بی شک
 و یردی سرمایه سعادت اکا

[دلو]

[حوت]

[کوكب سیاره]

[زخل]

[مشتری]

چکمز ایدی آنک یابین دوران
 صانکه چیقدی سکنز چراغ پایه
 حکم یزدانیله اولوب قائم
 بر چراسز چرایه لایق در
 چوقدن اولوردی باشنه طوپراق
 بوینوزونی قیرار آنک غیرت
 اتدی منزلکهن آنک علوی
 ال یودی غیریدن بیلوب منت
 اوزادوب اپنی ایدر مردود
 بولدیلر امر حقندن اکاهی
 مهد گردانده اولدیلر توأم
 یرلری کوکلر اولور ایه محل
 بحرسبز اولدی انلره مأوی
 زیر حکمنده جمله بی چاره
 نحس نحس اولدی قهر و عنفندن
 سعد نحس و نحس اولور مسعود
 کهسه چرده هندی بر اوغلان
 بام کردونی بکله مزبی جا
 کار هند ویلی اولور معکوس
 مشتری یاننده در حاضر
 اولدو غیجون چقاردی بازاری
 کیشی یه قوتلو بر ستاره کرک
 کجدی دکان چرخه بی پروا

چون خداوندی امر نه باقدی
 کر رضاسن کوزتموب کتسه
 سر موکر ایدیدی انکاری
 حقنه قائل اولییدی اکر
 درکهنده قول اولدی چون بهرام
 کیرودار اهلنه بودر معناد
 اولییدی میانه کرشمشیر
 تیغ اولمازسه انتظام اولمز
 چون کوزتدی همیشه تقدیرین
 اکا نسبت مثل خورشید
 امره رام اولسه اکر مرخ
 کردین حکمه اتمه تسلیم
 بنده فرمانی اولدی چونکه کنش
 پرتولطف حقنه مظهر در
 اول خداوند قالح الاصبح
 بزم کردونده ایلوب آتی
 کاهی طوتولدوغینه باقلماز
 فهل حقده حسابی پک چوقدر
 عقده به دوشمسون افندی کشی
 رخن اتدی چوسوده درگاه
 مغیده زن ولیک مردانه
 آتی اویناغیدر فلکدر آنک
 منتظم سایه سنده لیل ونهار

طیلساندن باشینه تل طاقدی
 نه آلوردی صاتاردی سیراتسه
 بوغازینه کچیدی دستاری
 اولور ایدی دکانی زیر وزبر
 دسته ویردی تیغ خون آشام
 باب عدلنده اوله بر جلاد
 کیم اولوردی جهانده عالم کیر
 انالر اغلامازسه ملک کولمز
 بویوک اتدی خداده تدیرین
 کوجک اولدوغن ایلمه تبعید
 یوق ایدر انی ششیر توبیخ
 تیغ قهر ایلر ایدی آتی دونیم
 قارشوسینه طورورمی چندحبش
 یوزی نورلونه پاک اختردر
 آتی ضواءله ایلمش مصباح
 برسویونمز چراغ نورانی
 چونکه نادر اولور او طوتولماز
 حکمتی اولدوغی ایش یوقدر
 افتاب اولسه ده کدردر ایشی
 نامزد اولدی آکه خاورشاه
 خدمت ایدر جهانده فرزانه
 نامی واردر همان او پیل تنک
 معترف لطفنه صغار و کبار

[مرخ]

[شمس]

اولسه کرجهانه نور افشان
 خلقی هر صبح ایلوب بیدار
 حکمی کور خدای بیچونک
 چون سحر بنسه خنک چرخه اکر
 مرکب آفتاب خوش رفتار
 بیسه تازیانه سین کردون
 کون کبی امری عقله روشن در
 آفتاب ارادتیدر فاش
 اولمیدی کنشده فرمان بر
 ویرمه جانین امر مولایه
 چیقمدی زهره چونکه دائره دن
 دسته الدی چنک ومضربان
 کوشمال ایله ایلوب آگاه
 راست آغازه ایدوب آغاز
 اتدی حق چون مقامنی کردون
 راه عشاقه اولیجق چالاک
 دور ایدوب جمله عالم بالا
 کیمی بولدی نیجه نیجه درجه
 پیرو امرحق اولوب هر آن
 پس رضاجوی حق اولوب ناهید
 اویدورب کارینی ارادته
 کر مخالف اولیدی ادواری
 قلنز ایدی یرنده هیچ دوزن

[زهره]

قاره لر باغلا نورمه تابان
 سورۀ نوری اوکرده در هر بار
 ذرهجه وارمی حکمی کردونک
 مغرب آبادده اوکون کیجه لر
 امرحق قامچوسیه در رهوار
 یورو مزدی قالور کیدردی حرون
 حکم آنک اولدوغی معین در
 جبریه کون کوررمی چشم خفاش
 ذره سندن کورغمز ایدی اثر
 همدم اولور میدی مسیحایه
 اولدی بزم فلکده صاحب فن
 تاکه وجده کتوره اربابن
 پرده بیرونلق ایتیه ناکاه
 اولدی امر خدا ایله دم ساز
 نغمه اتمز مخالف قانون
 چنبر اتدی قدین طقوز افلاک
 کلدی هب کوچک و بزركه نوا
 کیمی یتدی حسابسز فرجه
 بیر لویرنده اتدیلر دوران
 بولدی نو بر آندن آتش جاوید
 نائل اولدی نیجه کرامته
 نه جالاردی یاننده اوتاری
 بلکه خاکه اولوردی زیرافکن

[عطار]

اتدی فرمان خالق ادراک
تیر اولورسه عجب دکل نامی
اکثر منشینک بودر جالی
تیردیوان چرخه اوله دیر
یازیچی کندوسینه کم یازماز
خامه اولوردی روی کی سیاه
قهره چین چین اولوب پیدا
تاقیامت اولور ایدی مفلوک
اتدی حق آتی پیر نورانی
کویا اول ده بر فلک زده در
کرچه آغارتدی صقال دکرمنده
اول قدر و یردی اکه استعداد
آتی اویناغیر آنک باجهر
یوز قراسندن ایلمز پروا
نچه کره طوتولدی صیرلدی
الری قاره سیاه یوزی کیری
نه قدر دور اولورسه نورانی
بویله قورولدی بوزمین وزمان
کیدررلرسه ده مرصع تاج
ماهی لطفندن ایلمز نومید
یوتدیرر ماهه کاسه کاسه قان
غرق خون ایلمشدر آتی شفق
کوسترر بر برینه پیر وجوان

[قر]

کاتب خوش نویسنه افلاک
استقامتله اولدی چون رامی
کندو کوچک وهمتی عالی
جاریدر شویله خامه تقدیر
راه حقندن عدول ایدوب آزماز
سرکش اولوب اولیدی کرکمره
خامه سندن چیقارسه حرف خطا
کزک خشمیله اولوب محکوک
ماه چون اولدی بنده فرمانی
داغ اورولمش سرینه برده در
آسیاب فلکده بر بنده
اولدی چون امر مالکه منقاد
جامه تبدیل اولوب کزر کیجه لر
کیجه لرده طوتیلور اول اما
فلک اوستینه دوند وکین بیلدی
لکه ک ایلدیکنک اثری
قرب خورشید وجه حرمانی
بویله در عادت شهان جهان
کسه لر غیره اولسون محتاج
جار بالش نشین شه خورشید
ایده بر کره ایلسه احسان
ماه نو حاله هله بر بق
شو قدرجه رطوبتیه همان

مرد وزن جمع اولوب ایدر سرخه
 اتمز احسانی کسه منت سز
 لیک پروردکار بی مانند
 ایلر احسان بی کران مبذول
 اول خداوند و حاکم و خلاق
 مهر اولور قدرتی ایله مکسوف
 کر اولور سه ارادت بیچون
 اولمیدی ارادت یزدان
 مهری رخشنده ایلین اولدر
 در کهنده او ماه تابنده
 امر حقدن اولیدی کردن تاب
 منزلینی ایدردی بحر فنا
 راضی اولمایه ایدی فرمانه
 حال و ارتبغ قهر خالقده
 ملکنی ایجره بو سپهر برین
 اول خدای خدیو بی همتا
 نور ذاتینه مهر و ماه کرو
 خامه صنعی یازدی بی منت
 هر بریسی اگرچه بی جان در
 اتدی انلرله قدرتین اظهار
 کیدوروب آسمانی بر خفتان
 فلک کردونده صان قدم اریدر
 بر قرار اوزره اتدیلر رفتار

آنی کلش صانور کورن شهره
 هیچ منحت اولور می محنت سز
 کار ساز امور پست و بلند
 کیمی مسئول و کیمی نامسئول
 منت اتمز و یرر علی الاطلاق
 ماه اولور قوتی ایله محسوف
 آسمان خاک و خاک اولور کردون
 دور ایدر میدی قبه کروان
 ماه تابنده ایلین اولدر
 اولدی تابنده اولدی تابنده
 قهری ایلردی آنی خانه خراب
 بلکه قالمزدی آسمان بر پا
 اتدیکنی بولوردی کتانه
 که ایلشمز اوکوزده بالقده
 کوچر اولی فقیر خیمه نشین
 نقش پرواز کنبه والا
 لمه سندن بو کون بر پرتو
 چرخ هشتمده برنجه صورت
 باب حکمنده بنده فرماندر
 تا که عبرت آله اولوالایصار
 شاهد ایتش وجودینه یزدان
 ثابت اولسه یرنده خوش تریدر
 سیر ایدر لرجهانی لیل ونهار

امره رام اولسه اکر انجم
 کر سیسین ایلمزدی اطلس پوش
 سوکیلوب قهری ایله منطقه سی
 ایلوب کهکشانی بر باد
 قهری ایله او خالق العرشك
 طاغیدوب جمعنی ثریانك
 کوزن اچدرمیوب غمیضانه
 دب اکبر چوغتر مدقوق
 طوغری کندی ره حقه اکیل
 باره پاره ایدردی کشکولین
 نسر طائرله ماکیان وعقاب
 سنك غیرت ازردی تینی
 راحك نیزه سین آلوب اول
 اغرلی داخی ایلوب مغرول
 قدرینه ارادینه آله
 غیری قادر جهانده کسه می وار
 انجق اولدر مؤثر مطلق
 حاکم اولدر و غیریلر محکوم
 قادر اولدر و ماعدا مقدور
 کردشی آسمانك آندن در
 هفت سیاره ایله سبع شداد
 امری اولیه ایدی کرساری
 اتمز ایدی قران علوین

سبزه مینا اولور چوخالی خم
 لانه ایدردی برجنی بیغوش
 طومتز اولور تکش یکی یقه سی
 چوسینی آتاردی چار اوتاد
 اوکسوز اولور بناتی هب نیشك
 یره چالاردی کوزه سن آنك
 اوده حسرت کیدردی شعرايه
 طوپه طوتولشه دوز عیوق
 آب رویین بویولده اتدی سیل
 هر سفرده کوزتمسه بویلین
 پروبالین دوکردی همچو غراب
 نارسطوت باقاردی دلینی
 ایلر ایدی آنی دخی اغرل
 ییلدزی دوشکون اولور ایدی چوغول
 آسمان وزمینی اتدی کواه
 لیس فی الدار غیره دیار
 لیس فی النشئین غیرالحق
 عالم اولدر و جمله شی معلوم
 آمر اولدر و ماسوی مأمور
 جنبشی اخترانك آندن در
 اولدیلر جمله حکمنه منقاد
 هیچ کواکب اولور میدی جاری
 صیحه لر ایدوب غراب الین

[بعض اوضاع
 کواکب]

جمع ایده مزدی بر یره کردون
 اوجه اولدر و یرن یوجه پایه
 ککوبه استقامت آندندر
 کنج مهر و مپی ایدوب مستور
 اولدی امریله آنده رأس ذنب
 اتمه ککر ارادتین درکار
 پرتو لطفی اولسه لامع
 ککوبک بخنی اولسه نامسعود
 اولسه ککر کلید امر آله
 اندن المش سعادتین برجیس
 لطیفدر هب سعادت و اقبال
 قدرتیله اولور صعود و هبوط
 ماهی اول ایلدی محافه اسیر
 حکم آنک حکمی امر آنک امری
 کائناتی چو ایلدی ایجاد
 خامه صنعی عنصری حقا
 خانه بنیادن استمه معمار
 تار و پود اولسه اگر نساج
 آتشی اول حکیم دانشکار
 ایلدی پایه سین آنک بر تر
 طبعی اتدی چون خفیف و لطیف
 آتی حق حیزینه وضع اتدی
 آسمان ایله نار سوزانی

اجتماع ایچون آسه بیک افسون
 هم حسیضی ایدن فرومایه
 رجعت و هم اقامت آندن در
 مار جوزهری ایلین ککنجور
 مهر و ماهک طوتولسنه سبب
 عقده لردن چیقارمیدی سیار
 هیچ ککوب اولورمیدی طالع
 بر نظرله ایدر آتی بهبود
 فتح باب اولمیدی کاه بکاه
 کاه تربیع ایدر کهی تسدیس
 قهریدر هب نحو ستیله و بال
 قوتیله اولور عروج و سقوط
 مهری اول اتدی احتراقه دلیر
 نیه قادر اولور آنک غیری
 اسطقس اته و یردی کون و فساد
 ایلدی هر مر کبه اجزا
 یاماد قجه اولور می درت دیوار
 نیجه ممکن که طوقویه دیباج
 باغ صنعنده اتدی بر کلنار
 اب کون چرخه ایلوب همسر
 نه عجب اولسه آسمانه حریف
 آتش و آبی صنعی جمع اتدی
 شیشه خانه صانور کورن آتی

کوکلرک چهره سینی اتدی کبود	کل روینه ویردی سنبل دود
نجه طورسون بوچرخ سرکردان	آیاغی آلتنده اخکر سوزان
حکمئی مطبخنده هیزم کش	اول خدای حکیم کیم آتش
حکمک موجبجه اطواری	امرینک مقتضاسیدر کاری
آتش افروز مشعل کردان	اول خداوندکار ساز جهان
رازق مار ومور اولان اولدر	خالق نارونور اولان اولدر
خشک ایکن طبعی نرم ایدن اولدر	ناری هنکامه کرم ایدن اولدر
نار نمرودی ایلدی کلزار	لطفنک ذره سین ایدوب اظهار
برشرله یاقاردی خشک وتری	کارفرما اولورسه کرقهری
صبح محشر اولونجه سوزاندر	آتش امری ایله فروزاندر
اولیدی اولوردی خاکستر	خالق خدمتده فرمان بر
اوجاغینه صقاردی حق قهری	کرقبول اتمیدی اول امری
منزلین نیستان ایدر آنک	حکمتی طوعمز ایسه مولانک
بی عدیل وشیه وجنس ونظیر	اول علیم وسمیع وحی وقدر
حکمتی سجرنه نهایت یوق	قدرتی قلزمینه غایت یوق
هیج دریا صیغارمی برداقه	حکمئی صیغمادی بونه طاقه
ذره خورشیده هیج اولورمی مکان	ایره مز قدرتینی عقل اذعان
پرتومهری اتدی آتشیار	عالم برکال ونیکو کار
اتدی ایجاد میوه ناری	اخصر اولان شجرده اول باری
سنگدن آتش ایلدی اظهار	قدرتیه او عالم الاسرار
پایه افراز قبّه والا	اول خداوند مبدع الاشیاء
آتش اتدی تنی همسایه	خیمه بادی قوردی بالایه
قومشولق حقینی ایدر جاری	اولغیه آنک هواداری

دل فسرده اولوردی نارودخان
 ناروما بینته یاراتدی حجاب
 حاکم وقاهر وعلی وحلیم
 آسمان وزمین اولور برباد
 سنک خارادخی بولور جانی
 کائناتی ایدر خراب وتباه
 اتدی قوم ثمودی استیصال
 بادخشی ایدردی آنی هبا
 هم ایدردی دبوری زیر وزبر
 روزکار ایچره نامی قالمزدی
 مرحمت پشه وغنی الذات
 عاریدر احتیاج وامکاندن
 لکر انداز ساحل امکان
 کلمیشه دوزر بوکون ومکان
 حکمتسز برایش صدوراتمز
 فیض ریج ولادت آندندر
 یلکنینی اچرمیدی کردون
 مرده شهره ایدرمی ایدی شتاب
 خالق جمله کائنات اولدر
 هیچ بر چوپ قیمده مز آئسز
 رب ارباب عالم امکان
 ومن الماء کل شیء حی
 قطره سندن صویدی ده واراتدی

کویا اولمایدی بادوزان
 تاجی آتشن اتدی کفشی آب
 اول عزیز وقوی وبروکریم
 برنفسده اکرایدرسه مراد
 کراسرسه نسیم احسانی
 کرغضب ایلسه معاذالله
 صرصرقهرنی ایدوب ایصال
 امرنک رامی اولمیدی هوا
 نهصبادن قالوردی هیچ اثر
 هم شمال وجنوب اولمازدی
 اول کر مکار وفائض الحیرات
 پاکدر ذاتی کرد نقصاندن
 شرطه لطفی ایله فلک جهان
 کراسرسه سموم قهری همان
 هیچ اندن عبث ظهوراتمز
 عالمه باد نصرت آندندر
 اسمسه کراسیم بیچون
 بادباینی طوبطوروده سحاب
 کارساز مکونات اولدر
 برایش اولماز جهانده فرمانسز
 اول خداوند موجد الاکوان
 آب جودیله زنده درهرشی
 ابر جودینی فیض باراتدی

[آب]

یرلشوب یر یوزنده ایتدی قرار
 دوشدی یاینه بونجه دریتیم
 آب و خاک اولدیلر عجب همتا
 عادتا جمعی چون دکل ممکن
 انده خلق ایلدی نیجه برکت
 کیمی منقوط و کیمی نامنقوط
 کورمز آنی اگر چه چشم علیل
 وجده کلسه عجمیدر دریا
 اضطراینه اولدی اول بادی
 کوز قولاقل اولدیلر جاب و صدف
 نه عجب کر اولورسه در زنجیر
 دامن بیک کز اوپسه صحرانک
 تلخکام ایلمش مکر بحری
 طورماز اوینار جان احیسیله همان
 قطره در بحر علمنه دریا
 مالک خشک وتر اولان اولدر
 دوغز امرندن ایلمز سر تاب
 حکمی اوزره کیدر کلور هر بار
 خشک ایکن اندن اتدی آب ظهور
 آلدی سطح زمینی هب طوفان
 قهری حق اتدی آنلری غرقاب
 قوم فرعون یوتدی هب دریا
 صوندی کلسیله خونی قبطی به

امری اوزره وجوده کلدی بحار
 حکم مولایه اتدی چون تعظیم
 صوینی بولدروب زمینه خدا
 بریره کلدیلر ایکی ساکن
 قدرتیله صویه و یروب حرکت
 موجدن یازدی انده نیجه خطوط
 اولدی هرسطری قدرتیله دلیل
 صاف دل اتدی چون آنی مولا
 حزب بحر اولغیله اورادی
 کو یروب آغزی اولدی چون پر کف
 اولدی دیوانه وش هوایه اسیر
 کسه آچمز سلاسلین آنک
 روز کارک شاید وجوری
 بورنینه طوزلو صوقویوب عمان
 اول عمیم النوال بی همتا
 خالق بحر و بر اولان اولدر
 کیت دیدیکی یره کیدر کرداب
 جزر و مدیله قلزم زخار
 جوش ایدوب امری ایله چاه تنور
 ابر قهرینی ایلوب ریزان
 قوم نوح اولغیله کرون تاب
 اژدر قهری اولدی دندان خا
 و یردی آب زلالی سبطی به

هفت دریانجه او میسون امره
 سرکش اولسیدی حکمنه کراب
 اتمسه کر اطاعت فرمان
 تندبا دغضب ایدوب اثری
 اول عطا بخش ذوالجلال قدیم
 مسند ارای کبریا و جلال
 واسع الملك کیم زمین وزمن
 شامل القدره درکه بویدی یم
 حکمتیه یاراندی چون خاکی
 درج ایدوب خلقتنده بیک نکته
 حاجتی یوق اگرچه هنجاره
 قبه چرخ ایلدکده بنا
 داردنایی چون یاراندی خوب
 چون مطیع اولدی امر مولایه
 مرکزندن ایرلمادی چو زمین
 اول خداوند خالق آلافاق
 طوبه دوندی صقلدی خوفندن
 کوزلرندن اقتدی نیل و فرات
 امرنه سرکش اوله ایدی تراب
 سرزنشلا ایدوب ید توبیخ
 نیجه حکمنه اولسون منقاد
 قهری ایله نیجه اولدی بیچونک
 مالک الملك وقادر وقیوم

[خاك]

بر ایچم صو قدر دکل قهره
 ییل اسردی یرنده همچو حباب
 خشم یزدان ایدر یرین یران
 ماتم ایچون کیردی قاره لری
 مستحق ستایش و تعظیم
 کارفرمای حشمت و اجلال
 خرمن حکمنده بر ارزن
 باغ صنعنده قطره شبنم
 سایه بان ایتدی آکه افلاکی
 اون ایکی نونه قوندی بر نقطه
 آلت کونیا و فرجاره
 ارضی شاقولی ایلدی کویا
 بیت معموره آصدی کویا طوب
 او بدورر دامننی دریاه
 باشنه دوندی بو سپهر برین
 تا قهرینی کوردی چون طہراق
 درلیوب صولر آقدی جوفندن
 نیجه جولر مثال آب حیات
 خشم قهار ایدردی آنی خراب
 طاغیر باشنه اولور کل میخ
 لوط قومینی ایلزمی یاد
 یرینی کورمیدی قارونک
 جمله مجهول علمنه معلوم

[انقلابات عناصر]

کائی فاسد ایلین اولدر
 انقلاب عناصر آندندر
 حکمتیله اوصانع قهار
 بادی خاک ایلر ایلدکده مراد
 کائنه قوتی اولوب منشاء
 انفجار عیون آنک کاری
 سرمه لطفنی ایدر درکار
 صرصر قهری ایله عالم خاک
 بر بر اندامنی ایدوب افکار
 تا که غیرت آلوب اولو الابصار
 قدرتیله خدای فرد ودود
 خانه سنده سپهر حادثه زا
 بونجه اشکال ایله نیجه قنیل
 قات قات اوستنده وار اگر چه فز
 باب حکمنده نجم کیسودار
 دامن آسمانی ترک ایتمز
 ایکیمی بر قویه خدمت ایدر
 نجم دمداری ایلوب منکوش
 جند ابلیسی طرد ایچون هر بار
 قوس کردوندن ایلوب بر تاب
 تیرلردر که آتشین پیکان
 آتی آتدقجه اول قدر انداز
 بویه کستاخ ایترو نادان

رایجی کاسد ایلین اولدر
 هم ثبات جواهر آندندر
 ناری آب ایلر آبی ایلر نار
 آتشی خاک و خاکی ایلر باد
 فاسده قدرتی اولور مبدأ
 امری اوزره صولر اولور جاری
 یوخسه کوزدن چیقاردی هب انهار
 دبر نوب یاقه سنی ایلر چاک
 ایلر آنکه قوتین اظهار
 دیه لر ربناهو القهار
 کائنات جوی ایدوب موجود
 سان چراغ نلر ایلدی پیدا
 روغنی یوق همان ساده قنیل
 باد حکم خدا اسنده سوز
 کویا بر زلفی خدمتکار
 کندو باشینه بر یره کتمز
 هر نه ستمه کیدر آنکه کیدر
 اتدی دهرک عروسنه درکوش
 ایلدکجه حریم خاصه گذار
 آتیلور تیروش همیشه شهاب
 هر برینه نشانه در شیطان
 اورکشور کویا کرده گراز
 شیطنت پیشه ملعت عنوان

[انفجار عیون]

[انفجار عیون]

[زلزله]

[کائنات جو]

[نجم کیسودار]

[نجم دمدار]

[شهاب]

[سحاب]

[باران]

نه ایشی بار کاه زهتده
 خط چکوب برسان ایدر دوران
 پار مغینی دراز ایدر غیرت
 بر الفدر چکلدی قدرندن
 لفظة الله یازار سانور ملعون
 نیجه صبر ایلسون آکا ابلیس
 اول خدای مفتوح الابواب
 راز دان بو اطن لاهوت
 قطره لر ابر فیضک اثری
 آفر نینده جهان اولدر
 قطره ریز اولمسیدی احسانی
 باده چون وارد اولدی حق امری
 ماتمیلر کبی واروب آنده
 صولیه کوز یاشیله موتایی
 امر مولایه اولدی چون منقاد
 یولدوب ابری قیلدی عزم سفر
 اول متاعیله اولدی سودا کار
 چونکه سرمنزله یتشدی سحاب
 چاک ایدوب یاقه سینی اتدی این
 آتشین نوحه لر ایدوب بنیاد
 اول خدای قدیر و فرد وعظیم
 اشک ابری ایله ایلدی زنده
 نه عجبدر ایدر سه روز شمار

کاری نه جلوه گاه حکمتده
 یکمسون تا دروننه شیطان
 کور اوله چشم دیو بر نکبت
 حرف کویا کتاب وحدتن
 اتدی خوف خلای آتی زبون
 کیم یاقار آتی آتش تقدیس
 مرحمتکار و حافظ و وهاب
 کام بخش سواکن ناسوت
 ذره لر نخل جودنک ثمری
 کار فرما و کار دان اولدر
 کیم کوروردی جهانده بارانی
 مرده بر شهره سوق ایده ابری
 قاردر باغلانوب طوروب آنده
 سیره ایده آنده صنع مولایی
 درمیان اتدی دامینی باد
 بارکیرینی سوردی شام و سحر
 رعد همراه و برق مشعلدار
 آغلا یوب دوکدی کوزلرندن آب
 هب صداسین اشتدی اهل زمین
 طاغله صالدی ناله و فریاد
 زنده ساز هزار عظم ورمیم
 مردکان زمینی بر آنده
 خفتکان قبوریده بیدار

نه قدر اولسه چاپك وچالاك ابري ايلر زمينه صاعقه ريز [صاعقه] [برق] آتشي پنهلرده اتدي نهان خنده برقي قيلدي كره فزا [رعد] نعره لر اتدو كي دكل بي جا [كيفيت نزول برف] مبدع بي شريك ارض و سما [ونكر] تشنكان زمينه ايده نشار منجمد اولدي هب ايچنده كي آب خرده خرده دو كولدي بالادن صفحه خاكي اتدي سيم افشان سبز لردن يازوب نچه اوراق هر سخلردر آنده هب ازهار [شبنم] اتدي اكتر حروف في معجم خاكي اتدي جريده مرغوب وحدت و قدرينه اول يزدان ربي سندن نچه اولور غافل كار خانه اولور مي صاحب سز بي شريك و نظير و يار و معين اكه محتاج جمله موجودات صنعتي كسه يه دكل مقدور سرعت و كثرينه يوق پايان هيچ برين برينه قوندورماز [قوس قزح] اولدي قوس قزح منقش يا	ايده مز قدرتيني عقل ادراك بادي ايلر هواده ابر انكيز برقي ابر ايجره ايليوب پنهان كريه ابري اتدي خنده كشا رعدى تسبيحه ايدر كوبا موجد كرم و سرد صيف و شتا ابري اتدي چوكاسه سرشار صوي ايله قالوب ايازده سحاب كاسه سي پاره لندي سرمادن يخجه و برقي ايليوب ريزان خامه صني ايله اول خلاق سو بسو چكدي جدول انهار وضع ايدوب انده نقطه شبنم كي مي مرفوع اولوب كي مي منصوب اتدي سر حرفي قوي برهان بونجه آياتي او قويان عاقل هيچ مكتوب اولور مي كاتبسز اول برارنده زمان و زمين خالق عالم و غني الذات تير فرمانيدر خطادن دور ا بردن قطره لر ايدر ريزان بر برينه آني طوقوندورماز تير باران آتيلمغه كويا
--	--

[هاله]

[صبح صادق]

امر حقیله چون اولدی محکم
 کیدرر چون لباس کونا کون
 ظاهر آفتابه مایل در
 اولد قجه مراد نور مجید
 حکم خالقه ایلیدی نزاع
 ایتدی حضرت عظیم الشان
 زخم انکشت مه شکاف رسول
 وار درون قرده اندن اثر
 یا بر آینه در که که قر
 اولسه کر اطاعت شانی
 طالب اولسه ایدی نور جاویده
 مظهر فیض فائض الانوار
 غیرینک لطفی پیش اهل قبول
 ویرسه بیک جانی ذره منته
 لطف آنک لطیفدر که بی پایان
 ایلر انعامی ایلمز منت
 دوستینه ایدرسه کر اکرام
 دشمنه کیدرر مرصع تاج
 کیم که راه خداده صادقدر
 صبح ثانی چو اولدی راست پیام
 بر تو لطفنه اولوب مظهر
 سرفراز ایلوب آتی یزدان
 صدق سر رشته سین قومزالدن

بر کاندر که چبکه من رشم
 اولده شکر انه قدین ایلر نون
 لیک مغنیده حقه قائل در
 پرتوین آکه صاله من خورشید
 قاپوسنی یقاردی تیر شعاع
 هاله بی سیم طاسلی برقلقان
 شق ایدوب ماهی ایلمشدی ملول
 نه عجبدر یوزینه طوتسه سپر
 لقوه سن دفع ایچون نظر ایلر
 آینه آکه اوله ماز کافی
 اغزا کمزدی نور خورشیده
 نوردر یوزه سنده ایلر عار
 نوردن اولسه دکل مقبول
 یکدر اولمک هزار محتله
 قوللرینه ایدر آتی احسان
 دشمنینه دخی ویرور نعمت
 عاقبت ایلر آتی خوش انجام
 لبک احسانی آکه استدراج
 بر تو نور فیضه لایقدر
 اولدی آفاق ایچنده صادق نام
 اولدی زرین علمی بر سرور
 آند ایچر باشنه آنک فرقان
 خط ایض دیک اکا روشن

اوليك اولمغيله كارى دروغ
 قالمدى چهره سنده ذره جه نور
 اولدى اى راست كاربا آگاه
 ايشيلار كچه مشعل مقصود
 اول خدای قديم و رب فلق
 ايليوب آنى نور ذاته دال
 شاه خاور يولنه قربانلر
 سمت مشرقده اوقويوب افسون
 كاه وصالى ايله اولور شادان
 اول خدایي حكيم بي پروا
 رشته جبرى اتدی شیرازه
 ويردى آنى چوزركس صبحه
 ابر فيضنى اتدی پرتو بار
 لوله صناعى ايدوب فياض
 قدرتي عالمه اولوب روشن
 حكمنك رامى اولمغين هر روز
 امرى اوزره زمان اولور سيال
 قدرتيه مقدر آلاجال
 اول اولدر وكل كون ثان
 شاه روز آتسه مغربه رحلت
 زير خاك ايلدى خدا مهرى
 چهره سين حسرتيه قيلدى خراش
 صبحه دك اشك انجى دوكدى

پايدار اولمى يوزنده فروغ
 قاره لندى يوزى چو شاهد زور
 شهرت كاذبه بلاى سياه
 روزكار ايلر آنى تير نابود
 قرمزى نقطه آئينه شفق
 شاه فخره اتدی زر خلخال
 كسدى كردون دوكدى آل قانلر
 مغربى لر كجى بولور التون
 كه فراقى ايدر آنى سوزان
 روزدن برياض ايدوب پيدا
 قلدى دورن افقيله پروازه
 ايلدى شمسى اكه سرلوحه
 امرى اوزره وجوده كلدى نهار
 آيت حكمت ايله طولدى بياض
 وحدتين بيدلر زمين وزمن
 طالعين ايلدى آنك فيروز
 ماضى و حال و آن واستقبال
 آفتابه ويور غروب وزوال
 آخر اولدر وكل شئ فان
 كيدرر ليلاه ماتمى خلعت
 لىل مجنون ايدر آنى هجرى
 سينه سين لانه اتدی بوم وخفاش
 كره سى كوكلرك بلن بوكدى

[صبح كاذب]

[شفق]

[طلوع آفتاب]

[نهار]

[زمان]

[لیل]

بر کون اولورکه کریه شبگیر
 بر تو لطف حق اولوب ظاهر
 اول خداوند قاضی الحاجات
 اتسه بر بنده سن اگر کریان
 لطفی قهری ایله اولوب توأم
 در کهنده ایدر سه بنده نیاز
 بر مراد ایلر ایلمز محروم
 اشک حسرت دو کر سه کر کوزدن
 آغلیان بنده سینی رد اتمز
 کوز یاشی دانه در تحمل دام
 سینه چاک اتمدکجه وقت سحر
 وقتی ایله ایدر آنی ممنون
 ایلسه ناله لر هزار هزار
 ظلمت آفاقی طوتسه سرتاسر
 اول بر آنده شب یلدا
 تسلیت بخش خاطر مشتاق
 مرحتکار و بی نیاز اولدر
 قهریدر کاهی ایلین مهجور
 قهر نه لطفنی ایدر رو بوش
 نورک اتدی مقامنی ظلمات
 نورده ظلمت اتدو کینه نهان
 قدر تیدر شیئی ایدن دیحور
 بار کاهنده اولدی لیل ونهار

ایلر البته عاقبت تاثیر
 کون طوغار باشنه شبک آخر
 مرحت پیشه وغنی الذات
 چوقده کچمز ایدر آنی خندان
 خنده کریه بی ایدر همدم
 ضایع اولمز اودکلو سوز و کداز
 کریه وزار یله قوماز مغموم
 لطفی ایلر تلاقی بر یوزدن
 کوز یاشین اگدکجه ایش تمز
 مرغ مطلب بونکله اولور رام
 افتابی شب ایده من در بر
 کل شیء بوقته مرهون
 بر کل آچلمز اولمدکجه بهار
 کون طوغار می آچیلما دقجه سحر
 قبه افروز خانه بالا
 نور پرواز جمله آفاق
 درد مندانه چاره ساز اولدر
 لطفیدر صکره ایلین مسرور
 نیشه صبر اتمین بولور می نوش
 ظلمت انجره یار اتدی آب حیات
 یولج اللیل فی النهار نشان
 لطفیدر روزی ایلین پر نور
 هندی ورومی ایکی خدمتکار

امرحق اوزره چشمه خورشید
 بر بردن اکر چه ایرماز
 که برابر اولوب سفید و سیاه
 آق دکرله قراد کز کویا
 باد امر خدا ایله هر دم
 گاه آندن بوکا و بوندن آکا
 تا بحشر بو طرزه روزله شب
 حکم عالم مطاع یزدانی
 خرده دان دقایق وساعات
 اولدی جاری شور سهیم خورشید
 بر کتاب عجیب ایده ترکیب
 هر فصلده یازه دخی اوچ باب
 امری اوزره چو ایلدی مسطور
 قدرت حق بینمکه تقویم
 اولدی هر نقطه سی چونکته فزا
 کون دور دجه اولده قائم در
 ششدر دهر ایچنده لیل و نهار
 دست قدرتن آتیلور یک یک
 اول خداوند نقش بند بدیع
 حکمنک موجبنجه ابر بهار
 امری اوزره صبا ایدوب تعجیل
 قدرتیله اوباعت الاموات
 خسته اولسه کنی چیقار سه چچک

ایلر اول بنده سیاهی سفید
 ایکسی بر محله جمع اولماز
 که دراز وکهی اولور کوتاه
 بر بیره کلدیلر اولوب همتا
 جذر ومد ایلر انلری درهم
 نوری لاینقطع ایدر اجرا
 چار فصله اولور مداد و سبب
 واجب الاتباع سبحانی
 نکته دان تفصل آلایات
 دور یکساله سن ایدوب تسوید
 چار فصل اوزره ایلیه ترتیب
 ییل باشنده تمام اوله بو کتاب
 تاقیامت ایدر انی دستور
 حکمی باقی اساس واسی قویم
 روزنامه دنیلسه آکه سزا
 دور اولدجه دور دائم در
 کعبتین اولدی کویسا هر بار
 نیجه دور اتمسون فصولی فلك
 قدرتندن نمونه وقت ربیع
 خاك موتی به ایلدجه کذار
 نفخ اولور صانکه صور اسرافیل
 مردکان زمینه ویردی حیات
 عادتا خوابگاهی اسی کرک

[طول و قصر شب و روز]

[نکته لطیفه]

[فصول اربعه]

[نکته]

[ربیع]

[صیف]

[خریف]

[شتا]

[موالید ثلاثه]

اول شفا بخش خیل بیماران
 حکمتی قیلدی صیفی چون حمام
 اعتدال اولدی چوپسندیده
 قدرتین قیلدی عالمه اظهار
 قدرتیله وجوده کلدی خریف
 هر نه امر اتدی حضرت مولا
 وارینی هب چیقاردی میدانه
 قالمدی کیسه سنده سرمایه
 هر نیه ایلمشدی حق مأمور
 چون زمین اتدی خدمتی تمام
 جوش ایدوب بحر جود یزدانی
 خلعت ابری ایلوب دردوش
 طولدوروب سیم یخه دامانین
 یعنی اولا براز زمان ازاد
 اوله نوروزده یننه حاضر
 اول خدای مکرر الادوار
 مبدع نه رواق وفصل چهار
 قدرتیدر حسابدن بیرون
 ذات پاکی نه جسمدر نه عرض
 قادر مطلق اولدغینه اله
 دست صنعی نه ایلسه افراز
 زیرا اوستنده درجهان دائم
 کاه ترکیب ایدر کاهی افراد

کرم ساز هوای تابستان
 تازمین انده ایلسون آرام
 مهری میزانده قیلدی سنجیده
 ییکی باشند یاراتدی کهنه بهار
 اتدی فصل ربیعہ آنی خریف
 يك بیک اتدی خاك آنی رجا
 بذل عام اتدی آنی مردانه
 حاصلین ویردی جمله یغمایه
 اکه صرف اتدی سعی ایدوب مقذور
 لازم اولدی اکه براز آرام
 قیشله ویردی اکا زمستانی
 برفدن اتدی آنی قاقم پوش
 شویله تجدید قیلدی فرمانین
 بوله اول بهاره استعداد
 خدمتینه شروع ایده بر بر
 قادر وفرد و باهر آلا نثار
 موجهش جهات وهفت سیار
 حکمتیدر قیاسدن افزون
 عارض اولمز ایشینه کرد غرض
 یفعل الله ما یشاء کواه
 ایتمز انکشت طغنی کسه دراز
 که یدالله فوق ایدیم
 کاه ویران ایدر کاهی آباد

ایلدکده عناصری پیدا
ایلدی اول محول الاحوال
مادن اتدی براز یرین مکشوف
تامواید ایده آنی مسکن
ویرمکیچون مرکباته رواج
قیلدی کبریت وزیبقی تصعید
امرکن کانی ایلوب ایجاد
وارد اولدی زمینه فرمانی
صاقلادی سینه سنده چون اسرار
بویله در بویله رسم کیمیا کر
اول خدای جواد وبر و کریم
کسه واقف دکلدر اسرار
کندوز عننجه عقد ایدوب سیاب
یوق یره آتسه یاقوب واری
هر نه یازدیه خامه تقدیر
حکمت حقه ایلین تقلید
دست افلاس ایدوب آنی مغلوب
هم نحوست طوتوب کریبان
صاغیکن قالمز انده عزو وقار
هر نه دکلر ایدر سده اخفا
قلب زلنلکه اولسه ده استاد
حاصلینی ایدر سه در بازار
حضرت ذوالاجلال والا کرام

تامواید ایلله اجزا
عنصر خاکی مرکز اقبال
ربع مسکون بودر معروف
ناطق وصامته اوله مامن
جمع اضداد ایدوب یاراتدی مزاج
هفت گونه جواهر اتدی پدید
بوجواهرله ایلدی دلشاد
حرزجان کیبی حفظ ایده آنی
کسه یرازن ایلمز اظهار
سر ویرر سرنی نهان ایلر
حکمتی خاکی ایلدی زروسیم
فاش ایتمز بوسری اغیاره
التون آدین باقر ایدر قلاب
آهن سرد دوکه درکاری
بوزه ماز آنی حیلله وتدیر
بولور البته نکبت جاوید
فاقه و فقرله اولور منکوب
عسرت و دردله ویرور جان
اولدورر آخرنده سم الفار
بوی کبریت آنی ایدر رسوا
ذکر خیر ایلله کسه ایتمز یاد
عرضنی طاشلره چالار اغیار
خلق ایچنده ایدر آنی بدنام

[معدنیات]

[نباتات]

[نصیحت از زبان
سرو]

حکمتین کسه ایلمز اذعان
مالک الملک و بی نظیر اولدر
خلعت فیضنه اولورسه سزا
ایلر اسرار حکمتان روشن
قدرتیه و جوده کلدی نبات
ابر لطفی چو اولدی فیض نما
گویا اتدی سنبل نوخیز
ایچلرنده یاراتدی مهر کیا
آشنادر نماده حیوانه
بلکه بعضنده حکم یزدانی
بکزر انسانه صورتا بیروح
حسن نخل و کد و نمایاندر
سوسن ایلر سپاسنی از بر
در کهنده بنفشه بر بنده
باغده وار ایدوب کل سوری
نشر عطریله حکمتن اظهار
سبزه لر کرچه اولدیلر بی ساق
در کهنه قویوب رخ اخلاص
بر ایاق اوزره جملة اشجار
اولدیلر چونکه ثابت الاقدام
کر شجر اولمسه یرنده مقیم
رهر وان هدایت یزدان
سروی کور حق ایلوب توحید

قدرتی قلزمینه یوق پایان
شاه شاهان ولی وزیر اولدر
سنگ خارا دخی کیر خارا
اسماندن اینن چیقان یردن
کوکلشوب یر یوزنده بولدی نبات
ویردی هر بر نباته نشو و نما
خالقی حمد نه زبانی تیز
سبزه دلنشین اولورسه نوله
هیچ سبزه اولور می بیکانه
وضع ایدر نیجه حسن حیوانی
جسمنه کرچه نفخ اولوغدی روح
نیجه رز درخته بیجا ندر
صانکه بر ساغر زبان آور
قد خیده دخی سر افکنده
قدرتیدر بلی کلی شهری
ایلدی کلش ایجره هب ازهار
ایتدیلر خدمتده شد نطق
بولدیلر هر بریسی نیجه خواص
بارکاهنده اولدی خدمتکار
خلعت سبزه ایدر اکرام
اره قهر ایدردی آنی دونیم
اتدی هر درختی سنگ نشان
پارماغین قالدر ایدر تهدید

که ای ره حقدہ کوراولان نادان
 تابکی بونجه غفلت وادبار
 یترا اولدک یترا هوا یه اسیر
 موی سر حون شکوفه بادام
 بو تزلزل سنی ایدر بر باد
 قد و قامت چکوب چنار آسا
 ثابت اول راه حقدہ چون عمر
 روز فردای ایلہ اندیشه
 رحمت حقدن اولیوب مایوس
 اول خطا پوش و فردوحی و صمد
 خالق الحب والنوی اولدر
 خاک و افلاکی ایلین ترتیب
 قدرتیله یاراتدی حیوانی
 اتدی حساس آنی داخی نامی
 اتدی نوعین خدای بی انباز
 اول خداوندی شیه و عدیل
 هر کسک رزقن ایلوب تقدیر
 رزقی وقتی ایلہ ایدر ایصال
 روزی مقسومدن مزید اولمز
 یوق ایکن آنی وار ایدن مولا
 سفره خاکی ایلوب مفروش
 اول خدای کریم و فاضل جود
 غیب دان مکرر الادوار

تیہ عصیانده زار و سرگردان
 نیجه بر بویله پیده رقتار
 باد پمالق ایلدی سنی پیر
 یکسر موی سنده یوق ارام
 سود و یرمز صوکنده بیک فریاد
 حاصلک اللرکده جمله هوا
 تازیان ایتسون سکا صرصر
 نخل عمره طوقونه دن تیشه
 اول همیشه رضاسنه مانوس
 ایلمز مخلصانی صفر الید
 خالق الارض والسماء اولدر
 ماء وطنه اودز و یرن ترکیب
 ضم ایدوب بر برینه ارکانی
 هم ارادته قیلدی اکرامی
 بوفصولیله غیریدن ممتاز
 رازق مار و موریشه و پیل
 خلقتین صکره ایلدی تصویر
 سودمند اولمز آکه استعجال
 سعی و کوشش اکامفید اولمز
 کسمز آنک کفافنی قطعاً
 آسمان اولدی اکه بر سر بوش
 مانع و معطی و مفیض وجود
 مرحتکار و فاعل مختار

[حیوانات]

[خلقت آدم علیه
السلام]

تخم پاش زمین استعداد
درس آموز علم الاسماء
کنت کنزاً خزینه اول کنجور
شامل اللطف و کامل الانعام
اولدی انسان عین آکا انسان
طینت آدمی ایدوب تخمیر
دیدى نخرت طینه آدم
اندی تاج خلافتی بر سر
قیلدی خیل ملائکه آنی عرض
طاق ابروسین ایلوب محراب
اولدیلر جمله صافیان سما
بر بهانه خلقتنی من نار
عرضه قیلدی خلفته من طین
اعتراضه قالور می هیج محل
آنده عذر و بهانه دربی جا
اصلی نار اولدی آخری آتش
چیقدی اخراج دعاسی ایله لعین
تا بمحشر رجیم وهم مردود
یوق عجب دینسه نامنه شیطان
اولور البته عاقبت مقهور
آدم اولمز ایدرسه کبر و عناد
خاکپاینی قیلدی ناصیه زار
جان و باشیله سجده تعظیم

مسند آرای کرسی ایجاد
واحد و فرود موجد الاشیاء
سر برسر ممکنات آکا مقدور
حضرت بی نیاز و پراکرام
اندی حیوانی زبده اعیان
دست صنعیه اول حکیم و قدیر
تا که واقعی فهم ایده عالم
نفخ روح ایله ایلوب برتر
حکمت آرای جاعل فی الارض
اسجدوا امری ایله قیلدی خطاب
پیشگاه صفییه ناصیه سا
اندی شیطان ابا و استکبار
ابتر و جاهل اولغیله لعین
برایشه لاحق اولسه حکم ازل
هر نهیه صادر اولسه امر خدا
کاف کافر کی اولوب سرکش
اولمشیکن بری بهشت برین
منزل قربدن اولوب مطرود
کبر و عجب اندی آنی نافرمان
کیمده کیم اولسه ذره دکلوغرور
آدم اولدرکه اوله خاک نهاد
خاکی اولغله آدم مختار
اندیلرهب فرشتکن تکریم

[سجده بردن ملائکه
سجده ناکردن
شیطان]

حضرت ذوالجلال بی همتا
 شانی يك بیک ایدوب تفضیل
 قیلدی تاقدری اولیه پنهان
 آدمک قدری اولقیله فزون
 كفته خاکده ایدوب آرام
 ایندی آدم صفی عصا درکف
 ظاهراً آسماندن اتدی نزول
 مسکنی اولدی کرچه منزل انس
 حاصل اولدقده قرب روحانی
 آفتاب هویت یزدان
 جمله اشیا اکا مظاهردر
 بلکه نوری دوشر کشفه مزید
 آفتاب وقردن اکله مثال
 صورتا ایلدکده نزع لباس
 جوهر عقله ایلوب مأنوس
 تا که مجهولی ایده استعمال
 اهل دانش اولور اولان انسان
 عاقله بس دکلای عار تمام
 قدرتیله یار اتدی آلت کوش
 قرع و قعیله صوت اولوب جاصل
 قوه سامعه اولوب چالاک
 شش جهت آکه اولدی چون یکسان
 اتدی باقی حواس دن اعلم

دیدى ذریتنه كر منا
 اتدی جمله ملائکه تفضیل
 آسمان وزینی بر میزان
 قالدی اعلا ده كفه كردون
 یعنی صحن زمینی طو تدی مقام
 لیک اولدی هبوطی اکه شرف
 معینده لامکانه بولدی وصول
 پیشکا هنده جمله محفل قدس
 مانع اولور می بعد جسمانی
 دور نزدیکه اولدی نور افشان
 نور خور ذره ذره ظاهر در
 بدر اولور مه کنشدن اولسه بعید
 هیچ یکسان اولور می بدرو هلال
 اتدی تاج خلاقی لباس
 قیلدی اکه مشاعری جاسوس
 لذت علمله اوله خوش کام
 جاهلک نامنه دینور حیوان
 خرسيله خوکه اوله همان
 قوه سمعی ایلوب منکوش
 سمعه اولور هوا ایله واصل
 پیش و پسدن ایدر آنی ادراک
 جمله دن برتر ایلمش یزدان
 حس ایدر علم و حکمتی هر دم

[قوه سامعه]
 [کیفیت شنودن]

علم افزون اولان مقدم در
 عزت سمعه بر قوی برهان
 کرامت اولور ایسه مادرزاد
 حکمت حق ایله اولان ابکم
 سر بسر کر اولورسه کر به سفید
 کر اولورسه برایکی موی سیاه
 اولدی هر باده ستوده کمال
 قوه سمعی اولمین امل
 نعمت حقه شکر واجیدر
 نعمت سمعه کیم اولور کافر
 کوشماله سزادر اول نادان
 استماع ایتیوب درست و صواب
 خانه سمعی ایدرمی غیور
 هب هوادر صدای موسیقار
 صورتا کر چه خانه ظنبور
 معنیده اولسه صاحب الادوار
 زیروم آسه نغمه سن قوال
 نی کبی کارینی ایدر بر باد
 دوشمه قسمتینه جبه سیم
 ال او حیلله طوتر نی نی زن
 راست همدم دکل و کن اشعار
 بی مال اولدو غین ظریفانه
 کوز او حیلله باقوب ایدر اغماض

باق حواس ایجره کوش اقدام در
 کل ایشیت آنی ایله هم اذعان
 ابکم اولق اولور آکا معتاد
 ظاهر اولدی علت آکا صمم
 سمعدن اول دخی اولور نومید
 صوتی ادراک ایدوب اولور آگاه
 اشتها ره سیدر استکمال
 اسمع من قراط اولدی مثل
 خاصه سمعه دخی مناسب در
 خوار و صاغر اولوردم آخر
 نعمت سمعی ایتیه اذعان
 کوش ایده نغمهای چنک رباب
 پر هوا همچو کاسه ظنبور
 دکل من آنی مرد دانش کار
 بی حلاوت درونی طوبطولوشور
 وضع و طوری هله دکل هموار
 که صبا ایلوب کبی عزال
 بینو القدن اوله من آزاد
 برنفسده ایدر سه بیک تقسیم
 ایلمز آنی کر چه زیر افکن
 ایلزمی نکاهی دشمن وار
 کوسترر پارمغیله یاران
 جنبشی خود علامت اعراض

اصلی یوقدر اصولک ایلمه شک
 مجلسه هر چن ایدرسه قدوم
 یوزقرارددر سئوال ایچون دفاف
 کندو زعمنجه خیلی کام المش
 دفین ایلر یوزینه همچو نقاب
 ضرب دستيله ایلدکجه سئوال
 پرده پرداز اولانده سنطوری
 هزل ایدوب اهل مجلسی هربار
 باشلادقده نوازشه عواد
 عمر ضایع شده کلوب یاده
 رسم ایدوب عوده برنجه مسطر
 خامه وش دسته الوب مضراب
 برالی رسم ایدر بریسی شمار
 کوردی کارینی پرده دن بیرون
 ای دریغادیو ایدوب فریاد
 مطرب آلسه کنارنه قانون
 اللری موبو اولوب لرزان
 چهره سینی خراش ایدر آنک
 قولی فعلینه اویمیان احمق
 قول سازنده نی ایدن اصفا
 اول سمیع وبصیر بی نقصان
 کوشی خلق ایتدی جمله دن اقدم
 اول خدای بصیر بی آلت

شعبه لر در که باغلمش طبلك
 زخمه سی شوم وضربه سیدر شوم
 هر سوزنده هزار کذب وخلاف
 ششدر دهر ایچنده پول دلمش
 یعنی کاربدندن ایتدی حجاب
 آب روینه دف اولور غربال
 ماتم ایلر بولوندوغی سوری
 هرکسه صنعيله تحته چالار
 خیلی نقش غریب ایدر بنیاد
 هم تلف کرده در هواداده
 ضایعاتی یاد ایده دفتر
 ضرب وتقسیمی ايله ایده حساب
 دور ایدوب دم بدم قیلور تکرار
 ضایعاتی حسابدن افزون
 معنیده عاقلی ایدر ارشاد
 دیو فرسا کبی اولور محنون
 کاه فریاد ایدر کبی افغان
 موینی صان تراش ایدر آنک
 دینسه محنون عجبمیدر الحق
 سمعک حکمین ایلمز اجرا
 نعمت سمعی ایلین احسان
 تا که کوش ایده سن علوم و حکم
 کار ساز و خدیو بی علت

نور بخشنده دل بینا
روغاینده اولی الابصار
لن ترانی سرای طور کلیم
انظر واسنخ عالم بالا
قوة باصره ایدوب احسان
یازدی کویا که خامه ایجاد
قارشونده اولورسه کر مبصر
بی توقف ایدر آنی آماج
درمیان اولمدقجه بر شفاف
اولسه منظور اولان کوزه نزدیک
دیده شهباز وش اولور بران
کر تعجبه واقع اولسه نظر
عینی ایله او تیر آتش کون
قوة روحدن اولونجه بو حال
عین حق اولدوغینه اولدی کواه
کورینور فی الحقیقه رأی العین
وحدت مبصره بو اولدی معین
کیچ نظر چشمه الف بادر
بری بر بیلمه در صحیح ادراک
نعمتک شکرینی ایدن عاقل
باقق ایچون یاراندی حق دیده
دیده سیله اکرچه کا و بقر
مقصدی اولغیله آب کیا

[کیفیت دیدن]

[اختلاج دیده]

[سبب زخم چشم]

مشعل افروز قبه مینا
عبرت اندوز چشم استبصار
نور کردان نار ابراهیم
سر مه ساینده دل اعما
آدمی قیلدی زبده اعیان
برالف اوزره سر نکون ایکی صاد
تیر اسا چیقوب شعاع بصر
حسی یعنی نقابله محتاج
بی کمان نور دیده اولمز صاف
دیده ادراکدن اولور تاریک
اولدی شهبالی فی المثل مژگان
مبصره کوز دیکوب اثر ایلر
بر نظرله بونی ایدر معیون
نه عجدر دنیلسه عین کمال
کفته حضرت حبیب آله
کاه تشریح مجمع النورین
چشم ایکی اولسه ده اولور یک بین
راست بین دیده سیده یکتادر
بری ایکی کورن ایدر اشراک
کوز کوره بوندن اوله می غافل
لیک بی جاد کل پسندیده
فائده نه بولونمدقجه بشر
بر بقر کور دینور آکا مثلاً

باقه دن عبرت المادر مقصود
 کورمه دن بلمك اولدی چونکه مراد
 آج کوزك برخوش ایله هم اذعان
 باقه نامحرمه صقن زنه ار
 اوله همکاسه اجنبیله مدام
 کند و ظلمت سرايك ایت روشن
 باغ چشمیکه کیرمسون نادان
 کوز تیکوب هر خسیسه یه چون زن
 میل وش کوز قراروب ایلمه نار
 اول خداوندی زوال وقدم
 نافه پرداز آهوان ختن
 آتش افروز بجر خورشید
 اخکر انداز کاسه کردون
 آفریننده شامه کل
 مشک ساز هوای باد صبا
 قوت شامه ایدوب انعام
 بینی ایچره یاراتدی صنع غریب
 هر بری باشقه چون سرپستان
 بار بویه هوا اولوب حال
 کاروبارین هوا ایدوب اتمام
 هر نه دکلو اولورسه رایحه ریز
 شامه ایله اولور بوجه حسن
 بوی خوش شیئه ایلوب رغبت

چیقسون اولدیده کیم اوله بی سود
 کوزلیه کیزلی یوق دیش استاد
 اولدی هر ذره آفتابه نشان
 مظهر قهر ایدر سنی قهار
 دختر ز دخی اولورسه حرام
 اتمه هر ستمه کوزلرک روزن
 خار و خسدن کتورمه آکه زیان
 اتمه هر ناره چشمکی سوزن
 سرمه داخی اولورسه ایله فرار
 عام اللطف والنوال و کریم
 عطر آمیز غنجه های چن
 عود سوز بزمکه ناهید
 بوشناسنده مشام درون
 غایله سای طره سنبل
 ایلدکده دماغی خلخه سا
 آدمی قیلدی مظهر اکرام
 ایکی قوت که دماغه قریب
 شکل واسلوب و وضعده یکسان
 آخر اول قوته ایدر ایصال
 حس ایدوب قوت ایلر استتمام
 ورك ایدر بونی قیلور تمیز
 انتظام ونظام ملک بدن
 ایلر آنی بهانه صحت

[قوه شامه]

[کیفیه بوکرفت]

بوی مکروهدن ایدر پرهیز
ناموافقله اوله مز مانوس
بوی کلدن دماغ اولور مسرور
آغلادرسه زکام معتادی
شربت بوی کلله شخص دماغ
رایحه ککراوله کثیر وقلیل
سنبل دکلکه اولدیله همبلاغ
هر برندن ظهور ایدن هر بوی
عبر وعودی ایلسک تجیر
مایه نافع اولدی خون جگر
اولسه ککراادت مختار
جمله سی صنع ذات اقدس در
اول خدای عزیز بی همتا
لذت افزای خاطر آگاه
ذوق بخش درون دانشور
ایلین شکری شکرین حلوا
قندیدن کاهی میوه صبری
شربت قهری در کرم امیز
قوة ذائقه ایدوب اعطا
چون مذوقات ایده دهانده قرار
بدرقه ایلوب لعابی آکا
جاشینینی ذوق ایدوب قوت
نوش وزهری که ایلله اذعان

[قوة ذائقه]

[کیفیت جاشنی گرفتن]

اولیه تابنده شورانکیز
اتدرر کریه ناله آکه عطوس
طوزلو صولر دوکر ولی بی شور
کریه سی لیک کریه شادی
ایلر اکثر رطوبت استفراغ
خالق قدرتنه اولدی دلیل
بولرندن بولور چوشمه دماغ
بکزه مز بر برینه یک سرموی
بوی عوده او یارمی بوی عبر
قیل طاقار بورنه آنک غبر
هیچ اولور میدی مختلف آثار
شمه لطفی عالمه بس در
خالق بی شبیه ارض و سما
تلخکامی رسان هر کمره
جاشنی زیر کام شهد وشکر
ایلین کفری سم ورنج و غنا
نوش داروایدن کهی زهری
داروی لطفی در شفا انکیز
آدمی اتدی شکر نه کویا
ایلر آکه رطوبتین ایشار
غور ایدر قعرنه دلیک کویا
حسن ایدر طعمی اودم البت
فرق ایدر هر نه ایه سود و زیان

پس مضر دن قاجوب اولو بزار
 دوشمش افواهه کسبایدوب شهرت
 دل دیگر آغزه ایلسون اخفا
 دله نور بلکه ایلسون پرهیز
 هضم اولنمز بووضع ناهموار
 بر ییوب بیک شکر ایدر دانا
 احتیاطی صقن قومه الدن
 تخمه در تخم درد و مایه دا
 قیل حلالی حرامدن ممتاز
 آسیانک باشی اولور کاریز
 بر و بجره ایدر سنی سلطان
 کونده بیک کره بیکدر اولمک آج
 غیر ممنوندر عطای کریم
 اولدر در منت آدمی هر بار
 رازق بانوال و با اکرام
 هرکسک رزقی ایدوب ایجاد
 یوق یره کسه آسیا قورماز
 قدرنی بلمه لیدر اکرامک
 لطیفله آتی ایلمش پیدا
 کوستره هر نفسده شکره قیام
 و یرمه عقلک شرا بیله باده
 کیرمسون اغزیکه او نام حرام
 میکده اولمسون آنکله درون

سودمند اوله نی ایدر مختار
 چون زبان ذوقیه قیلور الفت
 بویله بر ذوق کیم اوله تنها
 هر نه ذوق ایلسه ایده تجویز
 ایلر آخر حکیم آتی انکار
 اغزیکی هر دم ایلر شکر خا
 کرچه قوتیله در قوام بدن
 اولدی حیه چو رأس کل دوا
 آز ایله ایت قناعت ایلمه آز
 کورکه غریبال اولور حریف تمیز
 نان خشکیله دیده کریان
 قوت ایچون غیره اولمدهن محتاج
 منقطعدر سخای مرد لثم
 آب حضر ایچون اوله منت دار
 خالق بی زوال پر انعام
 اغزی خلق ایلین خدای جواد
 آب ودانه و یرور اکا طورماز
 شکرینی قیلمالیدر انعامک
 اول خدای لطیف و بی پروا
 تا جکر تشنه ل ایدوب آشام
 شر آب اولدی معینده باده
 آله نامین دخی زبانه مدام
 فکرینی ایت خیالدن بیرون

نشئه باده دن ایدوب زنهار
 یوق عرقده حیا و شرم وادب
 هم حرام زاده هم ادب سزدر
 بر او جاق او غلی یم دیو ملعون
 کیم کورورسه چکر سوکنده کدر
 دشمن عقله عاقل ایتمز میل
 مال ایتمای اکل ایدن ابتر
 کورنه ویر حقارنده حکم آرا
 وحی لا تقربوا دیو تهدید
 رازقکدن حلال استه حلال
 اول خداوند باعث الاموات
 قابض و باسط و سمیع و بصیر
 حی و قیوم و اول و آخر
 تام القدره درکه نه قبه
 میوه بخشنده درخت امید
 باغ اقبالی ایلین پر بار
 موسم آبی ایلوب کرم
 قوت لامسه ایدوب ایجاد
 اکثر اعضایه ایلدی تخصیص
 لیک اعضا ایچنده عضو چهارلر
 بو کرک وریه و سپرز و جکر
 حسنی اتدی اول خدای علی
 اولدی بو عضو جمله دن چالاک

فلکی ایله محزن الاسرار
 ابن بنت غنبد دراکه لقب
 مادری خود خیشه بر قیزدر
 چوقلری کندویه ایدر مفتون
 مبتلا سی دخی تبس ایدر
 قطره سندن چیقار آنک بیک سیل
 فی الحقیقه او آتش اکل ایلر
 یا کلون فی بطونهم نار
 اتدی اول حضرت عزیز محید
 اولدی زیرا حرام عین و بال
 مبدع و منشی و غنی الذات
 حافظ و رافع و لطیف و خیر
 بر و ثواب و باطن و ظاهر
 خرمن صنعتده بر جبه
 لطیفدر قفل مشکلاته کلید
 طوق ادباری ایلین زنار
 طبع کانونی ایلین سرما
 آدمی اتدی لطیفیه دلشاد
 کرم و سردی بودر ایدن تشخیص
 لامسه یوقدر آینده حکمتی وار
 کرم و سرد ایلمز بودورده اثر
 رأس سبابه یمینده قوی
 جنبش نبضی خوش ایدر ادراک

مس ایدردی اکانه دکلو ضرر
 برده طومزدی جامه دن جوشن
 حبة البرد حنة البرده
 کلسون تا که عضوه آندن الم
 کرم و سرده سپر اوله قات قات
 شکرینی ایلکم سعادندر
 یو خسه ایلر قیاسی کبره زبون
 باش بلاسی عمامه و افسر
 کل تراش ایله بوندن اکله مراد
 باش و طاش اولدی صوتا همسنک
 باشکی طاشه وورمه اوله ذلیل
 بی کلاه اولسه دخی انفس در
 اولدی هرتاری کویا برمار
 کبر و عجبه عجب اولدی اسباب
 جامه مستعار یله مغرور
 اولین آخرین تذکر ایدر
 آخری تنکنای طو پراق در
 آخرنده کفندر آکه لباس
 خاک بر سر کیرسه ده دیبا
 بودر انجق مصاف حشره سپر
 دیدی لکن یناله التقوی
 چاک اولور دامن و کریسانی
 ایلر اندن برهنه دست قضا

اولمیدی بدنده لمس اکر
 اختراز اتمزیدی آتشدن
 طوت قولانغیکی فهم ایدوب خرده
 حرو بردک چو اولدی دفعی اهم
 لطفی ایله یاراتدی ملبوسات
 جامه لر نعمت اوزره نعمندر
 قدر حاجتدن اولسون افزون
 موی ژولید دکله پوش تیر
 موی سر اولدی تاج مادر زاد
 صاج و تاج اولدی وزنده همرنک
 صاحبکی تاجه ایلمه تبدیل
 اهل تجریده برکله بس در
 قیور یلوب پیچ پیچ اولور دستار
 کیش و سمور وقاق و سنجاب
 اولمز اول پیش ین مرد غیور
 یکیک حالی تدبر ایدر
 اولی حبسگاه قونداق در
 پوششی اولنده اولدی پلاس
 بر ایکی کون کیوب خز و خارا
 ایله تقوی لباسی در بر
 اول خدای قوی بی همتا
 یو خسه دنیا لباسیدر فانی
 هر نه دکلو اولورسه ده زیبا

نیم شب طورمه آه و فریاد ایت
هر نفس مظهر عنایت اول
تا که مس ایتسون سکا آتش
ایتدی کامل مشاعر خسی
ایلدی هر برینی حسه معین
صانع بی زوال وحی و قدیم
وضعی اقتضا ایدوب حکمت
مغز آد مده ایلدی ترتیب
ایتدی اول خالق ورؤف و غنی
آکه بش لوله دن آقه بش صو
آبوش حوضه صب اولور بر بر
لازم اولدی اکا خزینه مکر
اقتضا ایتدی حکمت صانع
آنی اول کنجه کنجدار ایتدی
لازم اولدقده تا ایدیه تبیین
حس ظاهر اولوردی جمله هبا
اونیدرلردی بوی مشک و پیاز
عاشق ایتزدی ناله و فریاد
اکازیدی ایدوب فراموشی
حی و قیوم و عالم الاسرار
مالك الملك و بی زوال و کریم
اولمغیچون یار ایتدی بر قوت
بعض مجهول آنکله در معلوم

کرم و سرد قیامتی یاد ایت
هر زمان جامه پوش طاعت اول
اوله فرمان خالقه سرکش
صنع ایزد یار ایتدی چون لمسی
بونلری ظاهره ایدوب تعیین
لیک اول حضرت علیم و حکیم
اندرون دماغه بش قوت
بونلری دخی ایلوب ترکیب
اولا حس مشترک که آنی
بکرا ول حوضه کیم اولور مملو
هر نه صورت که درک ایدر ظاهر
از دحام اتمکیله انده صور
حفظ ایچون تا که اولیه ضایع
قدرتیله خیالی وار ایتدی
ایلر اول جمله سنی زیر نکین
اولمیدی خیال اکر بر پا
خاطره دوشمیدی بر آواز
چهره یاری ایلوب دریاد
زحمت نیش و لذت نوشی
بعده اول قدیر حکمت کار
رب ذوالعرش و مستدام قدیم
درک بعض معافی به آلت
اولدی بو اسم و همیله موسوم

[حواس خمسۀ باطنیه]

[حس مشترک]

[خیال]

[وهم]

معنی جزئی ایدر ادراك
 حاتمك جودینه اولور دانا
 حكمی جاری دماغه سر تاسر
 میت اولسه کشیله هم آغوش
 مقتضای خرد بودرکه جاد
 حکم عقلی وهم ایدوب تخفیف
 حکمی ملك شرده اتدی روان
 وهم هنکامه کرم اولوب هر آن
 لازم اولدی اکا دخی کنجور
 قوت حافظه ایدوب ایجاد
 حافظه اولمیدی کر پیدا
 اول خدای مهیمن بی عیب
 مالك ملکوت قضا وقدر
 منفرد بشقه قوت اتدی پدید
 باشی آکا ایاغی بوکه هان
 نامی بوقوتك مفکره در
 چونکه وهم وخیاله ناظر در
 کاه اندن بوکا ایدر ایصال
 صورت ومعنی بی ایدر تفصیل
 کاه بری برینه خلط ایلر
 اولدو غیچون بودکلو بی آرام
 اول خداوند مبدی ومحصى
 حکم فرمای محفل ملکوت

یعنی کلی یه اوله مز دراك
 اشعتك حرصنی بیلور مثلاً
 کاهی عقله دخی تسلط ایدر
 آنی بیک خوفیله ایدر مدهوش
 هیچ اندن ضرر دکل معناد
 جانلانور بلکه دیر ایررتخويف
 بوسیدن اکا دینور سلطان
 اتدی صد کونه معنی بی اذعان
 تا که مغالر اولیه مستور
 حفظیچون ویردی اکا استعداد
 خاطره کلیدی بر معنا
 مؤمن وباری وولی بی ریب
 حاکم وخالق قوی وقدر
 یاپدی وهم وخیاله سد سدید
 مختلس کرمه بکزر اول فتن
 کندو زعنجه بر مصوره در
 حیله فتنده خیلی ماهر در
 کاه بوندن اکا ایدر ادخال
 کاه ترکیب ایدر کهی تحلیل
 کوستر درلو درلو واقعه لر
 کوردوکی خواب جملة احلام
 جامع الناس ومبدع ومحي
 حکمت آرای منزل جبروت

[حافظه]

[مفکره]

[اضغاث احلام]

[عقل]

وصمت نقص وجهلدن عاری
 دست ادراك اكا اولور کوتاه
 حیرت افزای وهم دور اندیش
 اتدی هر مشعری اكا منقاد
 جمله بونلر اکه خدمتکار
 بی بهانه مطیع وفرمان بر
 حکم وفرمانی واجب الاذعان
 بای فیکرت له آسمان پیمای
 حاکم مزر و بوم امن وامان
 خون کبی ملک تنده جاریدر
 عاملان قوی سر افکنده
 انتظام بدن اولور نابود
 تیغ قهریله سرکشان مقهور
 اولسه عدل وداد اولور کمنام
 یا کلودر سه قوی یه ضعف و کسل
 رأی صائبه هر برین اصلاح
 فکر و تدبیری حل صد مشکل
 باعث امتیاز حق و ضلال
 خیر و شری درست ایدر تمیز
 زیور افزای صفحه امکان
 اولین حرف فصل باب حدوث
 بر آدمدر اکا زمین وزمان
 لامکاندر اکا مکان وزمان

ذاتی ادراك عقلمدن عالی
 حکمتندن خرد دکل آگاه
 بارگاه جلالی بی تشویش
 خسرو عقلی ایلیوب ایجاد
 شاه عقل اولدی آنلره سردار
 هر نه فرمان ایدر سه اول سرور
 بویله بر شاه معدلت عنوان
 بویله بر پادشاه صاحب رأی
 شاه اورنك ملكت دل و جان
 حکم عالم مطاعی ساریدر
 ساکنان بدن اكا بنده
 سایه عدلی اولسه محدود
 ملك تن عدلی ایله بی شر و شور
 بویله بر پادشاه عالم رام
 واقع اولسه قام روینه خلل
 آتی تصحیح ایله ایدر اصلاح
 هر سر انکشت رأی عقده کسل
 موجب حل و عقد استدلال
 جمله کرداری مصلحت آمیز
 رهنمای طریقه بر هان
 اولین نکته کتاب حدوث
 یکه تازنده فلک میدان
 اسب فکری ایدر سه کرم لکام

ممکنی ایلدکده زیر قدم
 آکه همواره مطلب اعلا
 حد ذاتنده عقل جوهر در
 هر نه مشکل که اولیه منحل
 کسب مجهولدن اولوب آگاه
 ممکنات ایجره عقل اعلم در
 عقل سرمایه سعادت در
 کسه قدرینی ایده من توصیف
 نجه وصف ایلسون آتی و صاف
 نجه تعریفی ایدر ترتیب
 فی الحقیقه اکا بورتبه یتر
 اول کرم کافی حضرت قدوس
 احکم الحاکمین خیل عناد
 ذات پاک قدیمی بی کم و کیف
 ذره لطفی جهان وافی در
 کاف ونونی ایدر سه کرهمدم
 اولمیدی جهانده نطق و بیان
 قول و فعلی همیشه پر حکمت
 ایلدکده تکلمه آغاز
 لطفی آسایش دل مجروح
 آدمه نطق ایلوب انعام
 حکمتیه اولوب زمام سخن
 اولدی دلبسته سی زبان کویا

جلوه کاهی اولور وجوب و قدم
 اطلاع حقایق اشیا
 بلکه بر خنجر مجوهر در
 بر نظره و پرور اکا فیصل
 حقدر الکاسب حیب الله
 علم و حکمت اکا مسلم در
 رهبر سرحد هدایت در
 کند و کنیدن مکر ایده تعریف
 وصفی بیرون پرده اوصاف
 جنس و فصلیه اولمش ترکیب
 که اولدی آنکله وجود نطق بشر
 معدن لطف و مرحمت مأنوس
 اسرع الحاسین یوم تناد
 فیض جود عمیمی در بی حیف
 کاف ونون کائناته کافی در
 قافدن قافه وار اولور عالم
 کلیدی وجوده کون و مکان
 هر کلام قدیمی بی آلت
 حرف و صوت آنده اوله مزدمساز
 قهری آشوب عقل و آفت روح
 قیلدی آنکله آتی شیرین کام
 بسته گوشه حریم دهن
 حکمنی هر نفس ایدر اجرا

[نطق]

نطقدر لطف خاص یزدانی
 ایلدکده معانی بی دلند
 نطقدر جالب سرور و الم
 اتدرر کاهی کریه که خنده
 برق آساکهی ایدوب خندان
 نکته ران کتاب فضل و هنر
 نعمت ارجند خاص الخاص
 معنی برکوهر کران مایه
 جوهر عقلی ایلین افسر
 موی در لفظ و شانه در دندان
 تا که اول موی قیله سرتاسر
 جهله دلن ایلدکده برون
 وفق دلخواه ایدوب آتی ترین
 یعنی ایلر هوای بی آرام
 پس سخن در صدفدر آکه چوکوش
 معنیده اولغیله در خوشاب
 قدرنی اهل دل بیلور سخنک
 باخصول اول سخن که معنی دار
 نکته سزهر سخن اولور بی سود
 اولسه برسخنده کره نجار
 لفظ بی معنی اولسه آب زلال
 برسخن که آنده اولیه سرو بن
 هر سخن که اولیه درست و صواب

ما به الامتیاز انسانی
 نطقك اوازه سینی قیلدی بلند
 نطقدر موجب سخا و کرم
 اولدی بالخاصه چوسنك دیده
 ابرسان کاهی ده ایدر کریان
 ترجمان ضمیر دانش ور
 بحر پرکوهر دله غواص
 لفظ اکا حقه صدف پایه
 اتدی درج دهانی پرکوهر
 اکه مشاطه اولدی شخص زبان
 نوعروس معانی یه زیور
 کیدیرر صد لباس کونا کون
 بی تعافل ایدر کجاوه نشین
 اکه بیت العروس کوشی مقام
 قوه سامعه ایدر منکوش
 قرطه دل ایدر اولوالالباب
 قدری افزون اولور آتی بیله نك
 اوله کیم قدرنی ایدر انکار
 نامناسبدر آتی گفت و شنود
 آندن اولی اولور نهیق حمار
 اهل دل کوشین امتزا که سفال
 آغز نه الماز آتی اهل سخن
 کوش اهل دله اولور سیاب

چشـم جانـه اولـور چـوز رسـوزن
 هرزه كـونك برآـدی مـجنون در
 هرزه تـازاتمـه آنـی مـجنون وار
 مـعنی دهـ بر كـرك دل ایلـه زبـان
 اجـتر اتمـه كـذب و بهـتانه
 اتمـه اول افـعی یـه دهـانی كـنام
 باق كـه هـمرك در یـلان و یـلان
 یـعنی هـر فـرده اولـه حـرف انداز
 ایلـمـه آنـی شـاهد باـزار
 بی مـحل نوـعروس هـر داماد
 بـنت فـكریـنی بـنت بـكر نـدن
 كوهر در یـ قیلـمـه طـعمـه خر
 آشیـان اولـمز آكـه هـر سـرخار
 جـر ایـچون رـقـعـسین اتـدی كـشكول
 حـرف جـری لـسانـه اجـرا
 اندن اشـنع دكـلمی مـدح لـثم
 كوـشوارـه ایدـرمی آنـی حـمار
 بار یـ صـون آكـه ریزـه المـاس
 كـرچه هـمرك در مـقام و مـقال
 هـر مـقامی مـقال و هـم اتمـه
 فی الحـقیقه او در در شـهوار
 اولـدی خـر مـهره زینـت دم خـر
 ایـکی شـاهد ایـکی لب خـاموس

كـر ظـهور ایدـه مـاه رولـردن
 عاقلـك كـفت و كـوی مـوزونـدر
 ذكـرخیرـه لسانـك ایلـه سـوار
 ظـاهری باطن ایلـه قیلـ يكـسان
 اعـتیـاد ایلـه سـتری كـتمانـه
 كـسر عـرضیـچون ایلـمـه دشنـام
 كـذبـه دینـسه عـجب میـمار كـزان
 خامـه و شـ ایلـمـه زبـانی دراز
 زاده طـبعك اولـسه بـركـفتار
 بـكر فـكریـنی ایلـمز اسـتاد
 هـیـچ فـرق ایـتمـز اهل دـانش و فـن
 اتمـه نادانـه عـرض فـضل و هـنر
 مـعرفـتـدر هـای دـولت دار
 كـند و كـسر و قـارین اتـدی قـبول
 ایلـمز رـفـعت اسـتـه یـن دانا
 چـون مـروت دكـل هـجاء كـریم
 در و كوهر اولـور سـه صـد خـروار
 قـدرنی كوهر كـ چو ایـتمـدی پـاس
 كـرچه هـم حـرف در كـلام و كـمال
 هـر كـلامی كـمال فـهم اتمـه
 سـر بـمـهر سـكوت اولان كـفتار
 در یكـدانه زیـب افسـر سـر
 دیکـلریـسك كـواه دـعوی هـوش

تزهت بونصیه کل در
بلکه نطق و بیانندن مقصود
شکریله اول همیشه شکرخا
نعمت حق که اولدی بی پایان
عمر اولورسه هزاران سال
نجه ممکن اداء شکر و سپاس
شکر خود کندو نعمت عظما
شکر حالنی آکلر اهل سخن
عجز شکر اولدی شکریله همتک

سوز وناله سزای بلبدر
شکر انعام حضرت معبود
تازبان اوله لقمه حلوا
دلده یوق شکره آکه تاب وتوان
هر نفس هم هزار شکره مجال
بیکده بیرینه بوندن ایله قیاس
شکره شکر ایلمکده اولدی روا
ماشکر ناک حق شکرک دن
شکره همسکدر همان لب وسنک

[تناسل آدم علیه السلام]

اول خدای مصور بی عیب
نقش پرداز صفحه لاریب

قادر بی شبیه و فرد و صمد
واحد ذوالجلال بی ثانی
حاکم عدل روز لا انساب
کوهرا فروز درج رحم صدف
منشی بی ملال و عی و فتور
مایه ساز اصول ماء مهین
فائض بی دریغ جود عمیم
نخل بند قد الف صورت
فیض روحینی ایلیوب نازل
میوه چین پسر ایدن پدری
آدمک چون تناسلینی مراد
تا که اولد قجه عالم فانی

الذی لم یلد و لم یولد
وحده لا شریک له شانی
مبدع بی نظیر ام کتاب
ذکر باقی نمای خیر خلف
صانع بی زوال و عجز وقصور
خالق من سلاله من طین
جدول آرای احسن تقویم
مظهر سرنکته وحدت
بنت عمرانی ایلین حامل
جانشین پدر ایدن پسر
ایلدی اول حکیم ورب عباد
بایدار ایده نوع انسانی

آتسه دست قضا آتی بر باد
 عمرده روزه سرای سینج
 بیدی حاصل اولغین هر آن
 ایلدکده وداع دار غرور
 اولسه عمرک پیاله سی سرشار
 سرنگون اولسه کر درخت وجود
 زبده جسم و جان اولور اولاد
 میوه خوشکوار نخل امید
 حاصل عمر مادر و داماد
 هر که خیر خلف ایدرسه ولد
 اولدی دنیا چو خیمه شب باز
 جنبش و کفت و کوبی جمله خیال
 چونکه هنگامه چین اوله ناکاه
 اولسه نقش و نگار نه مقتون
 کر حیاتک اولورسه شاخ نبات
 اولدی سودی زیانیله همزاد
 کرچه ماتم چکرلر اخوانک
 فرصتی بیل غنیمت اتمه نکف
 اقتضا اتدی حکمت مولا
 اتدی حوای آدمه همسر
 اتدیلر بربری ایله پیوند
 دوشدی برج شرفده چونکه قران
 بطن واحدده یعنی ام بشر

آکه قائم مقام اوله اولاد
 بی خلف سربسر مشقت ورنج
 اولدی هم سرنگون وهم لرزان
 حیف درنامی اولماق مذکور
 آکه دور پسر اولور غم خوار
 نامی بی تخم اولور آنک نا بود
 نور چشم جنان اولور اولاد
 باعث ذکر و نعمت جاوید
 قره العین و برک و بار فواد
 یوق عجب دینسه زنده سرمد
 آمد و شد دکدر آنده دراز
 یکسر اضحوکه بی ثبات ومأل
 دست قدرت اولور اکا کوتاه
 زهر افی ایدر سنی مغبون
 قطع ایدر آتی قاطع اللذات
 خرمن عمری مرک ایدر بر باد
 چاک ایدرلر سنک کر یبانک
 خیریله ذکر ایله خیر خلف
 آدمک نسلین ایلیه ابقا
 ایکسندن وجوده کله بشر
 اولدی حاصل نچه نچه فرزند
 اولدی طالع ایکی مه تابان
 وضع ایدردی همیشه ماده و نر

یوز یکرمی بطنده پس حوا
 حضر اولاد واختلاف و بطون
 آدمک شرعی اوزره عقد زواج
 بطن اولده کی اولان توأم
 اولی ثانیه ایدردی رفیق
 بر بر یله ایدوب آنی همبر
 طوغدی اقلیمیا ایلله هابیل
 شرع مولایی ایلوب انکار
 حسن همزادینی کوروب قابیل
 قتل هابیل ایلوب اقدام
 بیت ساله جوان ایکن هابیل
 بویله در بویله عادت اخوان
 کیم که اولسه حسدله آلوده
 ذرهجه اولسه سینه ده کینه
 بر مر ضررکه دفعی مشکدر
 ایلد کده بر ادرن کشته
 بد دعاء پد رله خانه خراب
 نه عجبدر اولورسه حالی تباه
 انکسار پدر اولوب پیوست
 یوز قراسینه باعث اولدی حسد
 شرع مولادن اولین خوشنود
 اهل دین امر شرعه تابعدر
 ایتمه انکشت طعنی شرعه دراز

[قتل قابیل هابیل را]

اتدی بو وضعی سر بسر اجرا
 اولدی حد شماردن بیرون
 بولمیشدی شو رسمه حسن رواج
 بطن ثانی ایلله اوله همدم
 ثانی بی اوله ایدردی شفیق
 دخترینه پسر اوله شوهر
 هم لیوذا ایلله معا قابیل
 اتدی قابیل آباء واستکبار
 اتدی دیو حسد آنی تحویل
 اولدی روز جزایه دک بد نام
 پنجه کرکه دوشدی اولدی ذلیل
 یوسفک حالی بر قوی برهان
 تادم آخر اولماز آسوده
 جای افعی اولور همان سینه
 محنت جان و آفت دل در
 اولدی عالمده زار و سرکشته
 اولدی جسمی سیاه همچو غراب
 رهبری زاغ اولان اولور کمره
 اولدی جام حیوتی خرد و شکست
 در کهندن خداده ایلدی رد
 حق و خلقی ایدر آنی مرود
 شرعک اغماضی شره راجعدر
 شرع کسدوکی پارمغک آجیماز

هر نه فرمان ايده سکا شارع
هر نه امر ايلريسه ايمه ابا
باقی اولدجه آدم و حوا
صلي اولاددن نيره ظهور
نهصدوسی که چکدی عمرندن
مرغ جانين قفسدن اتدی رها
کلدوکی يره ايلوب پرواز
آدم اتدکده عزم دار قرار
شيت اولمغله جمله دن مهتر
اتدی داروی مرک آني مدهوش
قيلدی دست قضا آني ويران
اول ده ايتدی مکاتی تبديل
باغ عقبایه ايلدی چو خرام
دفترعمری اولدی چون منسوخ
يعنی ادریس کیم اوزاتی شريف
کوکله رفع اولندی عیسی وار
ساغر مرک آني ده ايتدی خراب
اولدی باب عدم اکا مفتوح
دور نوحه يتشدی چون نوبت
ايتدی تاج نبوتی درسر
نازل اولدقده وحی يزدانی
تا که کم کشتکان راه ضلال
ايتدی جبل متینی بی پروا

جان و باشيله اول آکا تابع
عبده لازم اطاعت مولا
اتدیلر بو شر يعنی اجرا
ايلدی مدت سنين و شهرور
اتدی ترک لباس تنک بدن
کنکر عرشی ايلدی نادی
قدسیانيله اولدی هم دمساز
جمله نسلی بولوندی چهل هزار
بی کمان اولدی جانشين پدر
اولدی قائم مقامی اوغلی انوش
اولدی خير خلف اکا قينان
يرينه کلدی اوغلی مهلايل
اوغلی يرد ايتدی منزلنده قیام
کلدی انک يرينه اوغلی خوخ
آسمانی چو ايلدی تشریف
متوشلچ يرنده ايتدی قرار
اوغلی لایخ مقامین ايتدی ماب
ايتدی ماوی يرينه حضرت نوح
دسته آلدی ساغر حکمت
دریگتای دعوتی زیور
باقدی حقدن چراغ نورانی
ينه عصيانده اوليه بد حال
جاه افتادهکان کفره رها

[وفات یافتن آدم م]

[دعوت نوح م]

مشعل افروز اتقوا الله دن
 ایتدی توحیده امتن ترغیب
 ایلدی هر برینه حق بیان
 آچدی دکان سرای صد حکمت
 کافرک دردینی ایدوب تمیز
 ایتدی معجزله آدم ثانی
 کوردی شریان اعتقادی زبون
 تنقیه حکمین ایلدی فرمان
 اولدی دست دعوتیه مفید
 بولدی چون زوالی هیضه شک
 کفر و طغیانه ایلوب اصرار
 ایلدی بغی و کبر و عجب و غرور
 زجر و توبیخه ایتدیلر آغاز
 آتش کینه ایلوب سوزان
 هر یاننده هجوم صدا عدا
 تیر جور و اذیت اغیار
 ایتدی دست دعایی بر بالا
 نوحه سنج ایتدی نوحی جور و ستم
 اولدی سوز و کداز یله نالان
 اول خداوند قاضی الحاجات
 مرحمت پیشه دل افکاران
 کام بخش درون حاجتمند
 ایتدی نوحک دعاسنی مقبول

ایتدی راه هدایتی روشن
 گاه لطف ایلوب کهی ترهیب
 حسن ایمان و قبح کفری عیان
 خسته شرکه تا ویره شربت
 اکه امر ایتدی شرکدن پر هیز
 ضعف قلبه علاج روحانی
 جنبشین ناموافق قانون
 تافضول عناد اوله ریزان
 سده کفره نیشتر تهدید
 دیدیلر یک زبان انو من لک
 نصیح و پندینی ایتدیلر انکار
 راه حقدن هزار مرحله دور
 اولدیلر نوحه سنک طعن انداز
 سینه ریشین ایتدیلر پریان
 بر یانندن عتاب و استهزاء
 جانہ کار ایلدکده آخر کار
 ایتدی قومک هلاکین استدعاء
 سینه ریش ایتدی زهر و قهر و الم
 صدقیله رب لاتذر کویمان
 عالم السرو قابل الدعوات
 مکرمت ریز خون دل خوران
 دست کیر فسادہ اندر بند
 اولدی هر خواهشینه حسن قبول

[وصف طوفان]

اصنع الفلك امری اولدی روان کریه سی آخر اولدی طوفان خیز آنده فواره لر ایدنجه ظهور اولدی زیر زمین بتون غرقاب طاغیر باصدی الدی میدانی اولدی هر سیلی ماهه سیلی زن زیر بالنده بیضه سین نادید چرخ نیلی یه اولدی همسایه قول این المفری بس تکرار دست قهرن ایدر عدویه دراز خشی جان گاه مردم بد کیش قهر جان سوزی آتشین دشنه خان ومان سوز اهل کفر و عناد خسته کردان بخت بر کشته مکر دوشمندن ایلین تخلیص قطره سندن اولور نیجه عمان اکا بر لقمه در بوارض و سما رشحه کوزة غضب طوفان	شرطه رحمتینی ایتدی وزان نالہ سین اتدی ابر رحمت ریز جوش ایدوب ناکهان چه تنور آسمان ایلد کده فتح الباب سوبسو چیقدی اتدی طغیانی باد قهر اولمقیله موج افکن کویا ایتدی شاه باز سفید آب آتش نشان پرمایه ایتدی کفارہ منهی ادبار منتقم در خدای دوست نواز رحمتی مرهم دل صدریش لطفی آب زلال دل تشنه خانه یزار ساز اهل فساد صحت اندوز خاطر خسته رحمتین دوسته ایدن تخصیص ابرا حسانین ایلسه ریزان از در فهری اولسه دندان خا قطره لطفی بحر بی پایان
---	---

کاملنده بیوردی ابن اثیر
نوحک اولادنی ایدوب تحریر

[اولاد نوح ؑ]

یافت و سام و حام و هم دخی یام یام ایمانه کلدی کتدی دیدى حقنه لیس من اهلی	چار فرزندى اولمشیدی بنام نوح اولادی حقنه سوق ایتدی ناستوده اولوب قمو فعلی
---	--

[وصف کشتی]

[بیرون شدن از کشتی]

اهل کفر یله اولدی هم مذهب
 کندوز عنجه کوهی قیلدی پناه
 آب قهر اولدی چونکه آتشبار
 اعتصام ایتدی رفعت کوهه
 وضع یام ایتدی نوحی پس دلتک
 آلدی کشتی به سائر اولادن
 ایتدی ازواجی یک بیک ادخال
 فلك مشحونی ایتدیلر مأمّن
 اولدی طوفان آبه سد سدید
 صحن آب اوزره قلعه چوپین
 صورتا اولدی کرچه مهد اجل
 بر سفینه که بحری ناموزون
 منزل امن وجایگاه پناه
 کاه اجرا ایدوب کهی ارسا
 سایی اولدی قاید اقبال
 کوه وش موج ایچنده پی پروا
 همچو مرغابی لیک بی پروبال
 روی دریاده مثل جرم حباب
 کندی بی بادبان بی لنگر
 آب بی ساحل عدو دشمن
 بحر کافر ربای بی آرام
 کلدی طغیان وکثرته فتور
 آب کرد وعدوی ایتش پاک

طومتدی امریا بنی ارکب
 کاه درکوه پیش امرالله
 طاغله دوشدی یام مجنون وار
 فکر باطل دوشوردی اندوهه
 معینده ظاهر اولدی شیشه و سنک
 اکادی بردخی آنک آدین
 اولدی بطن سفینه مالا مال
 جاریه اولدی صانکه آبستن
 انده هر تخته پاره لوح امید
 لنگر انداز ساحل تمکین
 اکا تابوت زنده دینسه محل
 قافیه انده چرخ نیلی کون
 ناخدا آنده فیض بسم الله
 روی دریایی کزدی سرتاپا
 میمنه میسره قو حوش حال
 روز و شب بی تعب ایدردی شنا
 برج آبی ده صانکه شکل هلال
 بسته گلز مثال بسته آب
 تا که جو دیده طوتدی جاومقر
 قلم هولناک و کفر افکن
 کار اعدایی ایلدکده تمام
 کشتی دن چیقیدیلر اولوب مسرور
 دوش آینه به صفیه خالک

قلمش تخته‌سندۀ نقش وجود
 کیتمش اندن نشانه اغیار
 اولدی اهل سفینه خرم وشاد
 صویه دوشمکه دفتر انساب
 یینه اب جددن ایتدیلر آغاز
 اولدی اول درسه نوح سرمکتب
 یغنی روی زمینده کی انسان
 یافته مستند اولان انساب
 حامدن زنکار ایتدی قیام
 حام نسلندن اولدی عاد و ثمود
 سامه منسوب درنجہ سامان
 فارس و روم ایله عرب یکسر
 سامه ارفحشد اولدی صلی ولد
 ابن فالغ وجوده باصدی قدم
 اولدیلر بربریه مشت و درفش
 اندی مجموعہ سن هوا بر باد
 ربع مسکونی ایتدیلر تقسیم
 اختلاف لغت اولوب پیدا
 ایتدی هر فرقه لسان اظهار
 قیلدی هر کس زبانین آکه دراز
 دلره دوشدی شاهد معنا
 اختلاف کلامه اولدی سبب
 اتدی اولاد نوحی باز غرور
 پیر دهقان اگرچه جان ازدی

شست وشویله ایلمش نود
 لیس فی الدار غیره دیار
 ایتدیلر جمله طرح نوبنیاد
 اولدی اکثر حروفی غرقه آب
 اولدیلر طرح نسل نوانداز
 آدم ثانی دینسه اتمه عجب
 نسل نوح اولدیغنه اتمه کان
 قوم یاجوج و ترک وهم سقلاب
 دخی فرعون مصر وجانب شام
 سامدن نشأت ایتدی صالح و هود
 اکثر اولادی زبده اعیان
 سامدر هر برینه اصل و پدر
 طوغدی اندن نیره لر بی حد
 نوحك اولادی اولدیلر درهم
 تیغ کین اتدی دلرینه درخش
 کسدی شیرازه سینی تیغ فساد
 هر بری بر زمینده اولدی مقیم
 کفت و کودوشدی خلقه بی پروا
 اولدی معنی چوشاهد بازار
 هر طرفده چوغالادی حرف انداز
 اولدی کفت و شنودیه رسوا
 کسهلر آغزه دوشمسون یارب
 پاره کننده چوپچه عصفور
 کشت زار زمینده تخم آزدی

[لطیفه]

[اولاد یافت]

[اولادسام اولادحام]

[اختلاف السنة در زمان]

[ارغوا بن فالغ]

هر بری بر مکانه اولدی مکین
اکثری چون کان اولوب بدکیش
تیروش هرکیم اولدی راست نهاد
اختیار اتدی هر بری بر دین
کردن افراز وظالم و خون خوار
سرفرو اتمین الف آسا
صانع بی زوال و بی مانند
سنگ و چوبی اودر ایدن موجود
نقی اغیاری ایلوب ترتیب
لا والایی اتمین همسر
داس لام ایلدکده غیر درو
قالمز الا الف که یکتادر
کور فهمانه برعجب تهدید
آسمان وزمین و ما فیها
حاش لله که بر نیجه مثال
وکان ناحور حین اولد تارح فی سن تسعة
یکدی بو طرزه بر نیجه مدت
کلدی ناحور دن دخی برار
بت تراش اتمیکدی معنای
خانه دینی ایلوب بر باد
دسته الهه دسته تبرن
اتدی دندان اره سین کویا
کار ساز آتسه تخیه هنجار
اولدی دستنده دسته سوهان

[ولادت آذر]

[بت تراشیدن آذر]

اختراع ایلوب نیجه آیین
خانه دینه صالدیلر تشویش
کش مکش ایلدی آتی بر باد
کوشه کوشه قورلدی بد آیین
سجده بتده اولدی خدمتکار
پیشگاه صنمده اولدی دوتا
هب آنک صنعیدر بو پست و بلند
جسم بیجان نیجه اولور معبود
کوستر رسم لای شکل صلیب
نقی و اثباتی ایده مز از بر
قطع ایدر جمله بیخ کهنه ونو
یعنی معبود بحق مولادر
اولدی الادده اره تشدید
دست قدر تله اولدیلر برپا
ذات پاک خدایه اوله مثال
وعشرین کذا وجدته فی التوریه
دور ناحوره کلدی چون نوبت
نامی تارح و شهرتی آذر
اولمشیدی بوفک استادی
نیجه بخانه ایلدی آباد
نخل شرعاک کسردی برک و برن
شرك و کفر و ضلاله عقده کشا
راست قانون کفره ایلر نار
سرمه سای کلوی دین داران

توکدی صاحبدی تراشه منشار پای چوین قبله قیلدی شکست دست رس بولسه نخل طوبایه اولسده شاخ کبش اسمعیل کر عصای کلیمه بولسه ظفر کرتیشیدی دستی کردونه دسته آله متقین کستاخ صنعتده اودکلو ماهر ایدی هیچ پرکارن ایتمه درمشت تیز کاریده تکه دوران جوهر فردی آله دراره خرده کاریه درناسفته کوزی کورسه اگر شعاع بصر پیر مین اکلقدده کار افکن صنعت اجرا ایدوب ظریفانه شویله کرم اولمشیدی بازاری خلق ایچنده یورتدی اوثنای ملک بابلده بی عدد بت کر بت تراش ایتکیله چوق مه وسال ناسپاس اولمغین اوبد انجام	چشم حق پینه مشمت مشمت غبار مغز دین مین حق پیوست تخته پوش ایلیمه کلیسایه آنی بختانه یه ایدر قنبدیل سومنااته ایدردی تخته در صدمقرنس آچاردی صدکونه دیو بازارینه آچارسوراخ کونده بیک بت تراشه قادرایدی کار پرکار ایدر ایکی انکشت تخته بند اولدی دست نجانان برنفسده ایدردی بیک پاره برصدفکاری خوب پشتخته طرفة العین ایچنده تخته بجر چشم موره آچاردی صدروزن نیم موی ایدردی ششخانه مردوزن کارنک خریداری نوبته بندی صکره دکانی بالته ووردی ایاغنه یکسر ساده لوحانی ایلدی اضلال اولدی آکادر ودکر قوری نام
--	---

کلدی صلبندن آنک ایکی بسر
بری هاران که لوطه اولدی پدر

[وصف ابراهیم علیه السلام]

اول خدای حکیم نیکو کار
 اتدی ظلمت سرای آزر ددن
 باصدی صحن وجوده بین قدم
 اتدی هرسته سابه سینی دراز
 راست کردار و هادی سر راه
 ماه تابنده شب دیجور
 نور عالم فروغ چشم یقین
 طرح انداز نقش استدلال
 کوه صاحب شکوه حلم و وقار
 آفلین دشمن و خدا بنده
 مقتد اوستوده ذات و کزین
 جنگلستاندن او پاک روان
 اولدی ناکه های وحی و قدیم
 قیلدی تحت نبوته اجلاس
 خلعت فیضله ایدوب مسرور
 رهنا اوله خیل کمراهه
 شرکدن جمله سن ایده یزار
 در توحید صانع در کوش
 تالکد کوب کفره ویره شفا
 بیلدی امر خدایی چون که خلیل
 ایلدی ساق دعوتی تسمیر
 آذرک کوردی کارنی رسوا
 دیدی ای بیخ شاخ نخل وفا

[دعوت ابراهیم آذر را]

نوری ظلمتدن ایلین اظهار
 یخرج الحی نکته سن روشن
 دیکدی میدان شرعه طوغ و علم
 دوستداری آنک نشیب و فراز
 حق شناسنده و خلیل الله
 خوان یغمای جود و مایه نور
 پیشوای طریق ملت و دین
 خان و مان سوز کفر و شرک و ضلال
 بحر علم الیقین کوه ر بار
 بنده فرمان ذات پاینده
 یعنی صاحب لسان صدق پسین
 بولدی نشو و نما چوسر و روان
 سایه انداز فرق ابراهیم
 اتدی تاج رسالتی الباس
 دینه دعوت له ایلدی مأمور
 کوستره یول جناب الله
 وحدت حقه ایده لر اقرار
 دین اسلام حق زیور هوش
 سوره مومئی آمنا
 ره نماینده سواء سلیل
 صرف همتده ایتدی تقصیر
 قند پندایله اولدی شکر خا
 مرحمت کانی سودکیم بابا

بونجه صورت که آ که دست بشر
 هیچ یوق انده رنك غنچ ودلال
 ضرب تیشه یله سوبسو افکار
 ایلسك آنی تحتہ مبرز
 بر فرو مانده ابتر و ناچیز
 سرفرو ایلین اکا تحقیق
 اولسه شاهد متاع بازاری
 ایت فراغت پدر بوسودادن
 انده یوق چون علامت بهبود
 پیشکاهنده اتمه قدیکی دال
 سجده اتمه اوکونده همتانك
 ایله آشکده کلیسابی
 بتدن انعام و لطف ایدن امید
 ایتسه بیک ییل پرستش آ که کشتی
 نیه قادر اولور خشب پاره
 خیر و شرینی ایلین ادراک
 کندو دستکله یابدغك تمثال
 هیچ لایق میدرکه ریش سفید
 جمع ایدوب عقلکی ایت اندیشه
 هیچ دیوار اولور می بی بنیاد
 آسمان وزمینہ بر معمار
 خالق کائناتہ ایت تعظیم
 طوتمه راهینی نیجه کمره اهلک

چشم و ابرویله ویرور زیور
 روحی یوق ساده برقوری تمثال
 سر بسر رجس و مومجو مردار
 روز و شب سرگذشتی بلمز
 زیب آبخانه زیور کاریز
 معینده جهلی ایدر تصدیق
 عاقل اولمز آنک خریداری
 قیل تبرا بت تبر زادن
 اتحاد ایلمه آنی معبود
 سرفرو و ایتک اکه عین و بال
 خاک بر سر عدوی بدکانك
 آ که آویزه ایت چلیپایی
 اولور البته خایب و نومید
 آخرنده اولور ندامت ایشی
 عوددن اولسه ده سزاناره
 زهر افیدن استه مز تریاك
 حیف و صدحیف ایده سنی پامال
 اوله چاروب سجده گاه پلید
 روز و شب فکری کندو که پیشه
 کارخانه اولور می بی استاد
 اولمیدی اولور میدی پادار
 آ که ایله پرستش و تکریم
 دامن لطفنی طوت اللهک

بنده اولسه برایکی مغبونه
 عالم و حاکم و حاکم اولدر
 اکه وابسته قوت و قدرت
 آستاننده معذرت مقبول
 باب عالم مآبی بی دربان
 اولسه بربنده چرك جرم آلود
 هر نه دكلو اولورسه نامه سیاه
 ترك ایدوب کاروبار اضامی
 پیش اوئانده اولسه سر جنبان
 حق پرست اول صنم پرست اوله
 کتعه راه ضلالت کمره
 کوش ایدوب پندی اول سیه نامه
 تیره دل چهره سینی اتدی کبود
 سرالحق مرا اولدی پدید
 دیدی ای دعوی ایلین دعوت
 اول سخنلر که ایلدک پیدا
 کهنه دینی بوزامی کفته نو
 شیوه بت پرستی عادتدر
 سجده گاه صنمدن اولق دور
 بیلدی اول هادی هدار هبر
 گفت وکواولمز اول اصمه مفید
 برسخن اولسه شهد پند آمیز
 هر نه دكلو اولورسه آشنک

بنده اول ذات پاك بیچونه
 قادر و قاهر و علیم اولدر
 آکه شایسته در عبودیت
 بارگاهنده مغفرت مسئول
 درکھی ملجأ خطا کاران
 آب توبه ایدر آتی نابود
 روسفید ایلر آتی عفو آله
 اختیار ایله دین اسلامی
 جنبش ایله روی ره ایمان
 زیر پای صنمده پست اوله
 سویله کل لا آله الا الله
 باشلادی درلو درلو دشنامه
 آتش کینه ایلدی پردود
 اتدی زهراب جوریله تهدید
 اسکی شهره قومه یکی بدعت
 بیکده بیرین اشتمش آبا
 نامنا سبدر انده گفت وشنو
 ترك عادت نجه سعادتدر
 سرکیدرسه دخی دکل مقدور
 هیزم ترده آتش ایتیز اثر
 شست و شورنیکینی ایدرمی سفید
 تلخکامانه زهر شور انکیز
 سنکدل ایلمز آتی ادراک

اولز افتاده چه تقلید
 میل جهلیله اولسه ناینا
 حق آذر چو ایتدی اذغان
 دیده دعوتین ایدوب روشن
 قیلدی خوان هدایت آماده
 دیدی ای سالکان سمت عناد
 تابکی بونجه بنی و غی وضلال
 سوددن خالی اولسه دادوستد
 بت پرست اولدن نه در حاصل
 بر عبادت که آکه اوله مال
 محض خسران وعین جرم و خطا
 یادیکوزینجه صورت بی جان
 زاده دستیکوز بیلوب معبود
 بوجهالت که سزدن ایتدی ظهور
 بر خشب پاره سین ایدوب تبخیل
 چشم و کوشینی ایتدیکوز تزیین
 آچدیکوز آکه چشم استمداد
 حضرت بی نیاز و بی مانند
 کردکار و خدیو و هستی کار
 سر بسر عالمی ایدن پیدا
 صانع وحی و بی زوال اولدر
 بحر جود و عطاسی بی پایان
 خوان عفوی نواله ریژ کرم

نردبان هدایتله رشید
 و پرمرز آینه آکه رنگ صفا
 اولدی آدن خلیل روگردان
 کحل یا قوم اتقوالله دن
 قومنی دعوت اتدی ارشاده
 راه کم کرده کان شرک و فساد
 تابکی رنج سعی جرم و وبال
 احتراز ایلر اندن اهل خرد
 کار پیوده ایشله من عاقل
 بونده خیت و انده نار و نکال
 اکه اقدام ایدرمی صاحب را
 معینده بلکه افی پیچان
 ایتدیکوز آتی قبله مقصود
 خنده ایلر سزه وحوش و طیور
 اولدیکوز سجده سنده زار و ذلیل
 کوه و لعلی زیور سرقین
 عار و ناموسی قیلدوکز برباد
 دل نواز ضعیف حاجتمند
 مرحمت بخش خاطر افکار
 ویرمن اول ناستوده کاره رضا
 قادر و بر و بی مثال اولدر
 آستاننده بنده لر شاهان
 لطفی تریاک زهر رنج و الم

[دعوت کردن ابراهیم مرقوم را]

غیری یوقدر هان اودر معبود
 سجدهٔ بدن ایلک استغفار
 سویله یك لا آله الا هو
 ایتدیلر نصیحتین اصفا
 سویلدی حق اشتدی بیک باطل
 ایلدیلر زبان طعنی دراز
 دین پیشینه یی ایدن انکار
 اولمز اسباب ترك دین کهن
 ترك سر ترك بدن اولی در
 کونه کونه جفا و آزارن
 سدره اولمش انلره اصنام
 ایلمز لر کلام حق ادراک
 تا که رفع اولیه نظام صنم
 دیدۀ دللرینه کلدی خلل
 ایلیه حکمتیه زیر وزبر
 کوزلرینه کورونیه ره راست
 ویره تنجانه یه عجب تشویش
 ایده اصناعی انده خردوشکست
 کشت صحرا یه اولدیلر بویان
 قالدی تنها همان صنم خانه
 آتی فوت ایلکم جهالتدر
 دسته آلدی تیز تیز تبر
 جست وچالا کتر چوباد وزان

توبه کارانی ایلمز مردود
 وحدتینه آنک ایدوب اقرار
 شرک اصنامدن اولوب یکسو
 قوم بددل چو صخرهٔ صما
 قول توحیدی اولیوب قائل
 هر قفادن ظهور ایدوب آواز
 دیدیلر ای حریف دعوی دار
 دین نوحیز ناشنیده سخن
 سجدهٔ بت سرشت آبادر
 قومک کوردی چونکه اصرارن
 ایلمز لر طریق حقه قیام
 کوزلرین کور ایدوب نجبه خاشاک
 اولمز آیین بدشکون درهم
 خاربتدن چو واقع اولدی سبل
 چاره اولدرکه آتی میل تبر
 کتمیه تا که پرده بی کم وکاست
 شویله فکر ایتدی اول صواب اندیش
 فرصتال ویرسه اول چایک دست
 کوردی برکون که خیل کمر اهان
 مردوزن کتدی جمله یابانه
 وقت فرصت که بر غنیمتدر
 سمت نصرتدن اسدی باد ظفر
 بتکده جانبیه اولدی روان

[ابا کردن قوم]

[عزمت شکستن اصنام]

باب بیت الصنمده قیلدی قرار
 آنی تقطیع ایله ایدوب تقسیم
 حاصلی حاصل اولدی فتح الباب
 بی محابا که باصدی آنده قدم
 بتلرک اعتراضه جانمی وار
 سمت سمتده صف بصف اصنام
 احد و حصرینه خود نهایت یوق
 نصب نفس ایتدی کسر اصنامه
 باشلارینه حواله آنسه تبر
 هر نه عضوه تبر ایده ایصال
 ایتدی آنده تراشه لر ریزان
 خرده خرده اولوب بت بدفال
 لیک وارانده بر بت بدکار
 قامتی جمله دن سترک و دراز
 بت پرستلر اکا ایدوب تعظیم
 کردن و چشم و کوشی پر کوهر
 دین اولوسی دیو اکا هر بار
 تا که واقع اولورسه بر مشکل
 کلدی نوبت یتشدی آکه روان
 دیدی ای رهزن عباد الله
 قوم بدکاره ایلیوب تصویر
 بر ایکی سیلی آکه قیلدی نواحت
 ویردی دستینه دسته تبری

کورددی هر مصرعینی بی هنجار
 ایتدی هر قطعه سنی دخی دو نیم
 برق وش تادر ونه قیلدی شتاب
 سقف و فرش اولدی کویا درهم
 دنک و حیران و پشت بر دیوار
 خرد و بزرک طورور کروه لثام
 یعنی هر گوشه سنده ایتدن چوق
 قوپدی بتخانه ایجره هنکامه
 ییلدرم وورمشه دوزر بت لر
 نص قاطع کبی ایدر ابطال
 اولدی کویا دکان خراطان
 اولدی هر پاره سی چو چوب خلال
 اولدی کویا بتانه بر سر دار
 دیر کورنلر اکا شبان کراز
 ایلمشلردی رتبه سین تقدیم
 سر بیاغرق لعل ودر وکهر
 بذل ایدرلردی سیم وزرنه که وار
 آکه عرضیه اوله لر خوش دل
 ال چکوب ایتدی آنی ریزان
 دشمن حق پرست و بی آگاه
 سرگذشت بتانی ایت تقریر
 زخم تیشه یله ایتدی برداخت
 ییغدی پیشینه هب تراشه لری

براوطن یاریجی دلی قوجه مان
 اولدی بت خانه ده تراشه فروش
 او دکلن کلوب چیقوب کندی
 ایتدی وحدت سرائی ماوی
 لهو و لعیله خرم وشادان
 بی خبر شیون صنم کده دن
 پس وداع ایتدیلر بیابانه
 تا که شهر ایجره ایده لر منزل
 ابن کتمان که نامیدر نمرود
 سرکش ودل درشت و بدکردار
 بی خرد یعنی بردلی کافر
 اولدی قوم خلیله شاهنشاه
 ایتدی اول بی تمیز و پرنکبت
 جان و باشیله اولدیلر منقاد
 قول بدکیشه یکیک فرمان
 امر شاهی یه اوله بسته کمر
 فرق الله جمعهم ابدا
 طوغری بت خانیه ایده منزل
 کیرمه خانه سینه بی پروا
 اتفاقیه اولدی جله روان
 ایلمش ریزه ریزه آتی تبر
 خرده مرده شکسته و بدحال
 پاره لشمش سفینه عصیان

بالته ایله بت بزرک همان
 اول بویوکلوک صتان بت زر پوش
 باز کون نعل چونکه ایش بتدی
 لب بمهر تفافل اول دانا
 ذوق عشرته خیل کمره اهان
 خنده دن هر بری کشاده دهن
 دور عشرت یتشدی پایانه
 ماه وش تازه روی و خرم دل
 وار ایدی اول دورده بر مردود
 سست رأی و پلید و حق یزار
 شرک پرور معاند و جائز
 چارصد سال او مردم کمره
 عاقبت دعوی ربو بیت
 حکمه بی تردد اهل فساد
 ایتدی هنگام دعوت اول نادان
 پیر و بر ناو مرد وزن یکسر
 شهر دروازه سنده اهل شقا
 جمع اولوب زیوریه هر کج دل
 کسه اصنامه اولمه دن رخسا
 امری اوزره گروه بدکیشان
 کوردیلر پاره پاره تخته در
 سرفرو ایلدکری اشکال
 بالته لیانی ایلوب طغیان

[آمدن قوم به بخانه]

[ذکر نمرود]

ناخداسی طورور تبر درست
 باشلادیلر غریو و افغانه
 چیقدی آندن صدای و او یلا
 که ای دریغا و صد هزاران آه
 آتش فتنه اولدی بالا کیر
 من فعل نغمه سین ایدوب پرداز
 اتدیلر کعبتین اندیشه
 فال ایدوب آخرنده قوم لئیم
 قالدی زیر شهرده تن تنها
 بوشکست و بوزد و بوشر و بوشور
 پرده در اولدی چرخ لعبت باز
 اولدی ظاهر جهانہ رأی العین
 طاشدی یابیلدی سیل گفت و شنود
 عرضه کاهینه اتدیلر انہا
 جای تخمین کیم اولدوغینی بیان
 آتش کینه سینی اول دین سوز
 اتدی دیوان او ظالم خون خوار
 اولدی حاضر گروه کمرهان
 داد خواهان و ماتم آلوده
 مردوزن انده جمع اولوب یکسر
 شویله امر ایلدی اونا فرمان
 بطش و قهر یله ایدلر احضار
 دور باشان پر جفا و لئیم

حیرت آلوده کشتی بولدی شکست
 اولدی ماتم کده صنم خانه
 قوپدی فریاد وزار و صد غوغا
 دوشدی ناحق یره شکست و تباہ
 ایتدی هر جانبہ علو تأثیر
 جست و جویینه اتدیلر آغاز
 کوشه کوشه بو نقشی تفتیشه
 چیقدی قرعه بنام ابراهیم
 باخصوص اولدی کیدیلہ کویا
 شبهه یوقدر که اندن اتدی ظهور
 دوشدی افواه قومه بو آواز
 نکته سر جاوز الانسین
 چیقدی تا استانه نمرود
 سر کشت بتانی سر تا پا
 اتدیلر اول لعینہ یی نقصان
 ایلدی هر طرف شراره فروز
 جور اندیشه مرحمت بیزار
 صف صفاستاده انده پیرو جوان
 طولدیلر بار کاه نمروده
 اولدی دیوان نمونہ محشر
 واره سوی خلیله سر هنگان
 تابد اندیشه ایدہ اخذ دمار
 واردیلر تا سرای ابراهیم

[احضار کردن و بجای
 فرستادن مہر ابراهیم را]

بولدیلر آئی روی در محراب
آلدی اطرافنی نیجه بدکار
دست جور یله اهل شرونجور
کیمی چاک ایلدی کربانین
ایلدی اول تزر و باغ رضا
کام ماهی یه دوشسه کقلاب
رشته دریا اولورسه برشهاز
اتدیلر سه عتله آئی روان
پیشکاهینه ایلوب احضار
دیدنی آ که که ای اسیر عتاب
کیمدر ایدن بتانه بوکاری
آب رو یینی دوکدی اوئانک
ظاهرا بتلره خیانت در
کیم که معبود من ایدر تدمیر
حاصلی سا که ایتدیلر تخمین
کوش ایدوب سوزلرینی ابراهیم
دیدنی ای رهبر طریق ضلال
بیهده پرشش ایلمز عاقل
بی خردلک نشانیدر اکثار
بنده اولمق قرینه بی جادر
انده که اول بت تبر دردست
صدر تجانهده اولان سردار
یوق عجب لشکرینه سرعسکر

[پروردن نمرد از بت شکستن]

[جواب دادن و الزام کردن
ابراهم مر نمود را]

ایتدیلر آ که درلو درلو عتاب
قیدیلر آئی نقطه پرکار
طوتدیلر هر طرف چو کلب عقور
کیمی در نیجه طرف دامانین
کردنن زیر دام حکم قضا
اضطراب ایلر آئی داخی خراب
جنبش بیهده اولور پرواز
واردیلر تامیانه دیوان
قهر و خشمیله اتدی استفسار
سا که لازم سؤاله طوغری جواب
کیمدن اولدی بوماجرى جاری
عرضنی پامال ایدوب آنک
فی الحقیقه بزه اهانت در
معنیده بزلری ایدر تحقیر
بلکه ویردی قرینه حکم یقین
رهنای سیل دین قویم
سکا دوشمز ایدی بودکلو سؤال
لفظ بی معنیدن نه در حاصل
غیریدن ایله آئی استفسار
چونکه بیت الصنمده بر پادر
بلکه ایتشدن آئی خردوشکست
زیر حکمنده بونجه خدمتکار
چکسه وقت غضبه تبغ وتبر

شویله معلوم اولورکه هب اوئان
 اقتضا ایتمش انلری تأدیب
 بویله اولق کرک حقیقه حال
 غیره نسبت ایدرسه اول کاری
 حفظ لشکرده ایلمش تقصیر
 صحن تجانهیه دوشه آشوب
 بر نکهبان که ایلیه اغماض
 بر شبان اولسه کله دن غافل
 چونکه اول هادی ظفر انجام
 خشمناک اول شه سریر غناد
 دیدی ای مردم سخن پیا
 بونجه سوزلرکه سویلدک موزون
 بتده ادراک و قدرت افعال
 شبهه یوقدر بوقته پرشور
 نجه ممکن که صورت بی جان
 بر خردمند ایدرمی آنی خیال
 هیچ عقل ایلمز آنی تجویز
 بت نه بیلسون رسوم سر داری
 هیچ تمثال اولورمی کارکذار
 افترا در اکا بوضرب وشکست
 دست بی جانده اول تبردسته
 اولسه بر کسده نشان کسل
 ایلمه ایلمه بته بهتان

اولدیلر جمله مایه طغیان
 قتل عامیله ایلمش تعذیب
 دعوت ایت آنی اندن ایله سؤال
 ایله یینه سیاستک جاری
 آکه لازم دکلیدر تعذیر
 طوره انده چومردم مطلوب
 اندن اولی در ایلمک اعراض
 کرک خون خواره دیرا کا عاقل
 بو سخنلرله ابتدی ختم کلام
 ویردی تبر عتابه یینه کشاد
 نظم کفتارینه نه در معنا
 بیکده بریخی سویلمز مجنون
 کون کبی آشکاره امر محال
 خیل اصنامه اوله مز مقدور
 دست و پا جنبشینه بوله توان
 اوله بست وشکسته انده مجال
 جسم جامده اوله درک تمیز
 تا که احکامین ایلیه جاری
 انده یوق چونکه چشم استبصار
 اولسه فرضا دخی تبر دردست
 پست اصنامی ایلمز خسته
 اولدی بت آکه طرفه ضرب مثل
 انده یوق بویله کاره تاب و توان

فعل دانایی جامده اسناد
 چون خلیل ایتدی سوزلرن اذعان
 دیدی ای کودن محال اندیش
 سرور ابلهان پر آشوب
 عجز اصنامی ایلدک اقرار
 شخص عاجز اولورمی هیچ آله
 خیر و شرینی ایتیمه تشخیص
 سر زنش ایلسه نه دکلوتبر
 چوب پاره نجه اولور معبود
 وقت حاجتده مردم دانا
 شاشه ایله کللابی فرق ایتمز
 چونکه یوق انده جنبش اعضا
 عرض اولنسه بهایه اوئان
 انلره سرفرو ایدن بی عار
 کندوز عنمنجه اوله صاحب هوش
 کور دل حق ایلمز ادراک
 نور حقیله مرد روشن دل
 چونکه اول خانه جای اوئاندر
 مظهر لطف حضرت بیجون
 وحدت ذاتی ایدر تصدیق
 متمتع درکه ممکن بد حال
 خالق بی نظیر شیب و فراز
 اولسه بر ملکته ایکی مالک

عین جهل اولدی بلکه محض عناد
 قیلدی رحش جوابی درمیدان
 مردم آزار و بددل و بد کیش
 ایتدک مدعی هو المطلوب
 ایله انصاف و ایتمه استکبار
 هیچ دانا ایدر می آکه پناه
 عاقل ایتمز پرستشه تخصیص
 جلب نفع ایتمه و دفع ضرر
 وهم بیزار و عقل ناخوشنود
 ایلمز آتی چوب استنجا
 باشنی کسه بر قدم کتمز
 اکاستان او یوغی دینسه سزا
 اورکر آندن هیچ ایتمز استحسان
 ایتسون بای ادعای وقار
 اوله افکنده بت مدهوش
 راه بخانه به اولور چالاک
 بتکده ایجره ایلمز منزل
 آتسه کیرمکیله یکساندر
 اهرمن ایلمز آتی مفتون
 بی شریک اولدیغن قیلور تحقیق
 اوله همتای واجب متعال
 کندو ملکنده استهمن انباز
 اشتراکی ایدر آتی هالک

ذات بچونه اولسه کر همتا
 اول خداوند کارساز ورؤف
 بنده پرور خدیو بی حاجت
 لطفی حددن برون بطشی شدید
 سده جودی مرجع الآمال
 بت پرستانه ساقی قهری
 انتخاب ایلین آتی مبعود
 کیر ودار اهلنه اولور می سزا
 سجمین ناصرین مهینندن
 انده یوق اقتدار رد جواب
 حاصلی ای گروه اولوک اکاه
 شیوه بت پرستی دین تباه
 بولدی شستن چوتیرکفت وشنید
 کوزلری خشمه اولوب پر خون
 بچه پنج اولدی بازوی الزام
 کلدی تیر جوابنه نقصان
 ویردی اسب تکبره مهمیز
 اولسه بر خصم اگر سپر انداز
 پس خلیل خدایه اول دشمن
 بولدی محبس وجودی ایله شرف
 اولسه ده روح پاکه محبس بدن
 ماه تابان اولور سه اندر جاه
 تحته بند اولسه پای سرور وان

پایدار اولمز ایدی ارض و سما
 نیک کردار و مستدام وعطوف
 کام بخش و ولی هر نعمت
 خواستکارانی ایلمز نو مید
 بارکاهنده بنده لر خوش حال
 کاسه کاسه و پرور نیجه زهری
 پادشاه اولسه ده اولور مردود
 بی سرو پا ایده آتی رسوا
 بی خبر کاسه دامینندن
 فاسلو هن من وراء حجاب
 بر فر ومانده عاجز اولمز اله
 حسبی الله آلا اله سواه
 زخم خورده کرازه دوندی بلید
 بی شعور اولدی چون سک مجنون
 رزمگاه سخنده چکدی لکام
 ایتدی تیغ تجبری عریان
 اولدی میدان قهره کرد انکیز
 یهده هر طرف ایدرتک وتاز
 ایلدی حبسگاهنی مسکن
 اولدی گویا در یتیمه صدف
 لامکان سیرنه دکل رهزن
 کلیه پرتوینه نقص و تباه
 رفعت شاننه کلور می زیان

[بمحبس فرستادن
 وجع هیزم فرمودن]

ذره دكلو اولور می رخنه پذیر
 قیلدی هر برینه صلاى خطاب
 ره نوردان سومنات كهن
 كینه ورزان دین نوپیدا
 خانه برباد ساز کیش قدیم
 یوخسه فاسد اولور مزاج بتان
 آكه ممکن كه سد اوله تدبیر
 آكه حائل اولور می کوه کران
 عاقبت آنی آتش ایلر پاك
 باغ عالمده اوله میوه نار
 سرووش بی‌كان اولور سرکش
 آنی یاقق کرك چوتخم سپند
 اولیه چون سمندر آتشباز
 دین نوبتلى ایدر زائل
 دامن كوهده اوله انبار
 جمع هیزمده ایتمسون تقصیر
 دوشدی نكته میسه زاره قران
 لحت لحت اولدی بیخ واغصانی
 دسته چوپین چیقاردیلر تبرك
 سر تراش تبرله اولدی کچل
 قطع ایدردی بولیدی شاخ نبات
 ایتدی امداد آتش سوزان
 ایتدی هر عقدۀ فی دم زن

عقده دوشسه تیغ مهر منیر
 قومی سمتینه اولدی کردن تاب
 دیدی ای بنده کان خاص وثن
 دوسند اران ملت آباء
 کوردیکوزمی نه سویلر اراهم
 نبض غیرت بوکون کرك جنبان
 اوله دن سیل فته بالا کیر
 ناکهانی ایدر سه کر طغیان
 طوتسه میدانی کرخس وخاشاک
 چاره اولدر که مرد نو کفتار
 ایتد کجه آنی کل آتش
 زخم چشمی بتانه ویردی کزند
 رشته درپا ایکن اگر اول باز
 دین دیرینه کوز اولور باطل
 لازم اولدر که همه بسیار
 غیرت دین چکن غنی و فقیر
 اولدی ظاهر نحوست فرمان
 شاخ شاخ ایتدیلر درختانی
 شولقدر کسدیلر کوکین شجرک
 کله پوشین چیقاردی تل و جیل
 تیشه کاران قاطع اللذات
 چرخه ودوکی ایله پیره زنان
 کودکی سوار صاحب فن

روز و شب اول گروه نامه سیاه
 خرمن هیزمی ایدوب انبار
 قیر و نفط ایلوب اکا ریزان
 آتش امرینه اولدیلر جالاک
 ایتدیلر نیجه حیل و تدبیر
 هر نه سمت که اتدیلر القبا
 نار افسرده اتمدی طغیان
 کلدیلر جمله غم آلوده
 اتدی زنبور غصه آکه هجوم
 بلکه تیغ خجالتیه دونیم
 ناکهان کلدی مایه تللیس
 صورت پیرده عصا در دست
 دیدی ای شهر یار کر دون فر
 چهره کوزده اولان نشانه غم
 ایلمه کندوکی دل آواره
 بویله ناری بو عبد دیرین سال
 نجه آتشکده ایدوب آباد
 بر تبر ریزه پاره اوئان
 دیدی کربو اولورسه آتش سوز
 آکه بسدر تراشه یکتا
 الدی نمروود اولوب آنی نمون
 دیدی ایلر بو آتشی پر دود
 بند پیرانه ایلوب شیطان

چکدیلر هیمه مدت یکماه
 اولدی همسایه سرکهسار
 هیمه زار اولدی قلزم قطران
 هر طرفدن قویوب خس و خاشاک
 هیمه آتش ایتدی تأثیر
 اولدی بر شراره سی پیدا
 قالدیلر دنک و واله و حیران
 اتدیلر عرضه پیش نمروده
 اولدی زهراب غله چون مسموم
 صالیدی اندوهه کار ابراهیم
 یعنی اول دشمن خدا ابلیس
 قوجه رهبان کبی چو اتدی نشست
 دشمن بلکه بوله سز کیفر
 اتدی بو قوللرین دخی در هم
 آکه ممکندر ایلمک چاره
 نجه بیک کره ایلم اشعار
 اتدی ادنی اشارتم ایقاد
 ایلمشدی مکرکه در انبان
 وفق دلخواه اولور شراره فروز
 استه مز آنده غیری چون و چرا
 دیده مال ایلدی اوپوب محنون
 همت پیر و پاییه مغبود
 دیده دن بی توقف اولدی نهان

[شروع در آتش افروختن
 و ناسوختن آتش]

[خاله کردن ایلر در سوختن
 بارهای اصنام و سوختن
 انبار هیزم بتدبیر او]

رأى پير اوزره زمره بد فال
 آتش اول جانبنده هيزم کير
 بر الف کي چيقدى بالايه
 فى المثل آتش تراشه نشين
 سعى بيهوده اتديلر اظهار
 اخرا لامر او قوم بى اذعان
 هر نه دکلو تراشه و خرده
 سر بسر جمع ايدوب نچه خروار
 خرده لردن ياپوب اکا خلخال
 طوتدى آتش چود امن انبار
 اتحاد ايلد ککلى معبود
 اولدى هر شعله علو افراز
 صانکه معممار کيج نهاد فلک
 استخواندن سما اولوب يزار
 پرتو ندن زمين جابلقا
 عالمى طوتدى رنگ دودسياه
 جزؤ جزؤ چون طوتوشدى هر هيزم
 منجنيق امرن اتديلر تدبير
 اتدى فرمان خيث بد آيين
 سست رأى و پليد و ظلم آلود
 سوى جاهه واروب براز ملعون
 دست و پا بسته ايدلر احضار
 وارديلر اکه بر ايکى او باش

[در آتش از اخلاق ابراهيم
 بمنجنيق]

آنى بر سمته اتديلر ادخال
 اولدى اطرافه اتمدى تأثير
 کتمدى يعنى سائر اجزايه
 برسياه کوهه يك خط زرین
 خرمن هيز ميني ياقى ناز
 سوى تجانه به اولوب پويان
 اولمشيدى تبرله پز مرده
 اتديلر پای هيزمه ايشار
 هر طرف آتش اتديلر اشغال
 حلقه وش ياندى دائر اما دار
 ريو ديويله اولدى آتش سود
 خرمن کککشانه برق انداز
 قبه کهنه سينه ووردى درک
 اولدى همچون سمندر آتش خوار
 اولدى روشن چو خاک جابلقا
 دوشدى کويا خسوفه مشعل ماه
 موج خيز اولدى آتئين قازم
 تا خليل اوله انده آتش کير
 سنکدل جور پيشه مرد لعين
 يعنى سردار کمرهان نمروند
 عقده دن ماهى ايدلر يزون
 باغ آتشده ايله کلزار
 امرشاهى يى اتديلر چون فاش

لیک چاپک خرام کوه رضا
 ماه نخشب کبی او عالیشان
 کلدی ظلمت سرادن اول ناهید
 الدی پیر اهتج بحجه منحوس
 اولدیلر ره نورد زودا زود
 شویله امر ایلدی اوسنکین دل
 ایتدیلر بسته برنجه درخیم
 اولدی اول قرئ درخت رضا
 سینه اولغله مخزن پر نور
 دست دریا نوالی کردر بند
 بحر بی ساحل کهر مشحون
 اولسه ده پای لامکان پیا
 سیر لاهوتی ایلمز ابطال
 ایتدیلر منجیقّه چون تحمیل
 حضرت حقّه ایلوب زاری
 دیدی ای چاره ساز دلریشان
 کار بخشنده و کریم و رحیم
 دامن لطفکی طوتر دستی
 سندن استر رضا و رحمت و داد
 مرحمت کافی ذات اکرم سن
 اولدی اول کوهر کران مایه
 بولدوروب تنکی کمان آسا
 ایلوب زوری ایله اولدی پران

یعنی اول حضرت خلیل خدا
 چاه محبسدن اولدی رخ تابان
 کویا چیقدی عقدّه دن خورشید
 رحم بیگانه و جفا مانوس
 کتدیلر سرعتیله تا غرود
 آتشی ماهه ایدلر منزل
 کردن و دست و پای ابراهیم
 طوق زنجیرله کلو پیرا
 مار اولور کنجه عادتا کنجور
 اولسه دخی یتشمز آکه کزند
 رشته موجه اولور می زبون
 بسته ریمان بند بلا
 طاقسلر نیجه اهتین خلخال
 روی آسمانه طوتدی خلیل
 کریه خیز ایتدی چشم خون باری
 دلنواز غریب و بی خویشان
 بونی باغلو قولو کدر ابراهیم
 غیره یوقدر همیشه پابستی
 سندن ایلر رجا واستمداد
 شانکه لایقی سن اعلم سن
 کفه منجیقّه پیرایه
 زه کبی ویردیار کشاد ورها
 همجو تیرد عاء مظلومان

[مناجات ابراهیم عم]

بر هوا چقیدی ایلوب پرتاب
 تنکدن چون خلیله کلدی کساد
 پر غریو اولدی بزمکه سروش
 قیلدیلر بارگاه حقه نیاز
 امر عالم مطاع اولورسه اکر
 ایدلم قومه قهر و استیلاء
 وارد اولدی ندای رب جلیل
 اولا کندویه ایدوب انہا
 بر هوا کلدی دیدی جبرائیل
 ایتدی رد جواب اوروشن دل
 بنده سن بنده ایلین القا
 منجیق ایتدی رتبہ سین عالی
 اوجدن اول مه بلند جناب
 فی المثل چکدی دور بی پرکار
 گوشه ناری قائمہ کوستر
 آصدی معمار دهر وقت نزول
 اولدی واقع میانه اخگر
 شاه دین پرور رضا مانوس
 اول خداوند عالم و وهاب
 ارحم الراحمین بی مانند
 بنده خاصنی ایدن مسرور
 آتسه وارد اولدی فرمانی
 اولدی مهمان اکا خلیل الله

[نیاز ملائکه از حضرت حق]

[آمدن جبرائیل بعد کردن
و تا خواستن ابراهیم]

[فرود آمدن در آتش]

[بر دسلام شدن آتش]

کویا آسمانده مد شهاب
 ایتدی خیل فرشتکان فریاد
 آسمان وزمینہ دوشدی خروش
 که ای کریم خدیو عالم ساز
 بنده لر یکسر اکا فرمان بر
 آب لطفکه آتشی اطفای
 بیلدیکز می رضا ویرمی خلیل
 سز بیلورسز و پرورسه آکه رضا
 بزه خدمت نه ایسه سونیه خلیل
 حاجتم وار ولیک غیره دکل
 کندو اعلم در ایلر ایسه رها
 او تواضعده بیلدی اقبالی
 ایتدی سوی خضیضه میل شتاب
 بر هوا بر مثلک هموار
 ایتدی ضلع صعودی آکه وتر
 قبه چرخه نور دن شاقول
 خرمن لعلہ دوشدی بر کوهر
 قیلدی اورنک آتشینہ جلوس
 آب پاش درون آتشتاب
 اکرم الاکرمین نیر و منند
 دودمان دلی قیلن پر نور
 حرزجان کبی حفظ ایدہ آنی
 ایلیمه دست جورنی کوتاہ

میز بانانه ایلوب اکرام
 یکسر موین آتمه پر تاب
 آتش اول امره اولدی فرمان بر
 دست و پابندن اولدی بوسه ریا
 بنسندن یعنی ایلوب آزاد
 فرش خاکستری بی تف و تاب
 اولدی هر جانبنده صدکلزار
 اخگری آتشین کل رعنا
 صحن زرینده سبزله رویان
 طوتدی برهفته کرچه انده مکان
 نورناری ایدرسه کرماوی
 طبع آتش اگرچه سوزاندر
 امری اوزره طبایع اشیا
 زیر حکمنده جمله عالم
 اول حوالیده مرد حق یزار
 سیر ایدردی بو بوالعجب کاری
 کوردل چشم ظاهر یله تمام
 کند و فعلندن اولدی شرمنده
 امر ایدوب قومه اوتیره درون
 بزمن اغیاردن ایدوب خلوت
 کوستروب اکا صورت تکریم
 اتدی معبودک کالی ظهور
 اولسه بندن دخی اگر خوشنود

سو بسو اوله آکه برد و سلام
 اولیه مظهر عتاب و عقاب
 یکیک ایلوب آتی از بر
 بلکه زهر مشکینه عقده کشا
 خدمتمده بولوندی خرم وشاد
 ایلدی آکه مقعد سنجاب
 چیقدی اندن جد اول انهار
 دود موداری سنبل زیبا
 کوشه کوشه بنفشه وریحان
 برسر موبی اولدی بیجان
 کار سوزش دگیلدر بی جا
 حضرت حقه بنده فرماندر
 کاه کرما و کاهی ده سرما
 کند و ملکنده اعلم و احکم
 یعنی غمرو دبدل و بی عار
 اولمشیدی انک هوا داری
 باقدی حال خلیله ناانجام
 حیرت آلوده و سر افکنده
 ناردن اتدیلر آتی بیرون
 پیشگاهنه ایلدی دعوت
 عذر خواهان دیدی که ابراهیم
 قدرت و قوتی دکل مستور
 نیجه قربان اولوردی خون آلود

[بیرون کردن از آتش و
 پوزش خواستن]

ایلم اکا نیجه بیک بسمل اولمز اول فعل ناستوده پسند یوق یره اتمه واریکی اتلاف کشته سی لاشه کندو در مردار مشرک کندوسی و قربانی الحیثات للخیثین در هرنه خیر ایلسک دکل مقبول ایله ایمانی کندوکا زبور اکا شکرانه کس نیجه قربان فی المثل آب و کوزه غربال کار بیهوده اتمز اهل شناس پای پست آمداست و پس دیوار ثبت العرش نکته سن در کوش شرکدر باعث شقا و ضلال اتقوالله یا اولی الالباب بی نیاز و غنی و فردو کریم قادر بی مثال و بی مانند ملکی انبازدن مبرادر انه الحق وانه المعبود	کر قبول ایلیوب اوله خوش دل دید ی اول پیشوای حق پیوند شرکدن اتمدکجه قلبی صاف بت پرست اولمغیله حق بیزار ذات بیچونه اولمز ارزانی پاکه شایسته پاک حق بین در دین اسلامی اتمدکجه قبول ترک ایدوب دین باطلی یکسر وحدت صانع ایدوب اذعان شرکله خیر و بذل مال و منال وحدت حق اتمدکجه اساس بی اساس اوله مز بنیادار ایلر اول خرده بین صاحب هوش شرکدر جالب عذاب و نکال شرکدر موجب عتاب و عقاب حضرت واجب الوجود قدیم صانع بی زوال و نیرومند ذاتی نقصاندن معرادر واحدلیس مثله موجود
--	---

چون که اول مرشد در تحقیق
هادی کمره هان بی توفیق

[هجرت ابراهیم از بابل به شام]

تلخکام ضلاله بی پروا هیچ سمع قبولیله اذعان	بوسخترله اولدی شکر خا اتمدی چه فتاده طغیان
---	---

ایتمك اولمز اولونجه نامه سیاه
ایلمز آئی برك و بارآور
فی المثل کحل چشم کورضریر
سخت دل عکسئی ایدر اظهار
بلکه گفت و شنوده مضطردر
قوم غمروندن اولوب مأیوس
ملکت بابله ایده بدرود
ماه و ش انده ایلله منزل
بی بهادر یرنده در و کهر
تاج شاهیده زیب اورنکدر
نچه سینه دوشرمی بر ننجیر
زخم اره ایلله اولییدی فکار
لیک مشکدر اولوق انده مهان
ظفرة العین دیر اکا جهال
لیک وارددر سفرده چوق حالت
اولیله صبح محشره دک بدر
ویرمش اکا علو شانلی سفر
پایمال اولمه دن اولور می سلیم
هجرته ایلد کدا شد نطق
ایتدی همراه اوزوجه سینی دخی
مونس و همدم واهمی ایدی
بونلره اولدی ملجاء و مأوی
بافشار اولدیلر سوی هامون

ینبه در کوش غفلتی آگاه
اتسه ده چوب خشکی باران تر
مرد سنکین دل و نصیحت پیر
که سخن اولسه ده در شهوار
کوهه رد صدا مقرر در
آخر اول حضرت خدا مأنوس
شویله عزم ایلدی اوحق خوشنود
شام سمتینه بند ایدوب محمل
خوار در ملک تنده اهل هنر
لعل کاننده پاره سنکدر
بیشه دن چیمدجه نره شیر
کردرخت ایتسه یرنده قرار
کرچه ترک وطن دکل آسان
قره دیده ایکن اهل کمال
بی عدد در شداند غربت
کزمسه کر هلال شهر بشهر
رفت آسمانه ایلله نظر
خاک اولغله مرکزنده مقیم
حاصلی اوشه بلند مساق
حضرت لوطی یعنی ابن اخی
یعنی ساره که بنت عمی ایدی
کوفه قربنده قریه کونا
نیم شب قریه دن اولوب بیرون

[بحران آمدن]

[بلغ - نه الى مائى وخمس - نه]

[وقات يفتن آذر در حران]

[وكان اذذاك - من ابراهيم
خمس وسبعين][به بعلبك آمدن و جور
دیدن از ملك بعلبك]

[مالك شدن ساره با جبر]

[بخشیدن ساره با جبر را
با ابراهيم ع م]

[ولادت اسمعيل ع م]

[برادى السع و - دیدن]

[رشك بردن ساره مر
ها جبر را]

بادوش دوشدیلر بیابانه
 بصدیله. انده چونکه یین قدم
 کفریله پی سپر اولوب آذر
 نقد عمرینه کدی انده نفاد
 باد مرک اولدی چون سر آورده
 هجرته یینه بند ایدوب محمل
 طوتدیله انده بر زمان آرام
 ظلم ایله اولدیله دل آواره
 ساره کرچه حسنده بی مانند
 لیک اولاددن اولوب نومید
 زوجنه ایله آنی موهوب
 اتهاب ایله کیده ابراهیم
 ایتدی دست دعا یی یکشاده
 رب هبلی ایله اولدی نغمه سرا
 دوشدی برج شرفده سعد قرآن
 اولدی تیر دعا مصیب هدف
 قره العین ونور چشم خلیل
 صادق الوعد ویشوای هدا
 بعلبکدن دخی ایدوب نهضت
 لوطی اردنده ایلیوب اسکان
 یعنی ایتدی فلسطینی مسکن
 ساره یی مقتضای طبع زنان
 رشکدن پیچ وتابله ساره

کدیلر آخسر نده حرانه
 قالدیلر خیلی مدت انده بهم
 چکدی حرانه آنی شوق پسر
 بولدی کالای زنده کیشی کشاد
 ایتدی شمع حیاتی مرده
 بعلبک اولدی انلره منزل
 دلخراش ایتدی غدر و جورلیام
 هاجره مالک اولدی پس ساره
 خلق و خلقیله سر پیادلند
 یاسله ایلمشدی قطع امید
 همفراش اوله سن ییلوب مرغوب
 عرضه کاه دعاده اولدی مقیم
 پیش فیض عمیم مولاده
 ایتدی فرزند صالح استدا
 اولدی طالع یقین مه تابان
 کدی آخر وجوده خیر خلف
 یعنی ذات شریف اسمعیل
 بیخ نخل صفا واصل وفا
 ایتدیله ملک شامه دک رحلت
 وادی السبعه کندو اولدی روان
 ایله اول حوالیده مأمن
 آتش غبطه ایله سوزان
 سینه سینی ایدردی صد پاره

که ای دریغا زمانه غدار
 هاجرك چشمنی ایدوب روشن
 بوپله در تاقیمی رشك نسا
 باخصوص اولور ایسه ام ولد
 خانه ده کش مکش اولور اکثر
 ساره ابراهیمه ایدوب ابرام
 طفره سی اول بریده کیسونک
 حملنی وضع ایدلدن اولدی بلا
 شکل دندان اولسه بخنده کشا
 دلپسند اولسه ده سکا فرضا
 یا اوطورسون بوخانه ده یان
 زر خریده کنیزك خود را
 استهم کورمسون کوزوم آنی
 برقیع اعضاسنی بحق خدا
 ایله آخرای قوی برهان
 خشمی کوردی چونکه ابراهیم
 دیدی ای بانوی انیس وشفیق
 هر نه ویرسك بلی بچشم و بسر
 برایکی کون و یروب بکا فرصت
 تا که حکم الهی ایده ظهور
 ایله صبر ایلمه هله تعجیل
 هم یمینکده اولیوب حانث
 اولسه هاجر بو بابده کستاخ

ایتدی نخل وجودیمی بی بار
 بی نیاز ایلدی خلائقندن
 خار در کوز لرنده خیل آما
 مشتعلدر میانده نار حسد
 هر طرفدن ستم چکر شوهر
 که ای خلیل جلیل ونیک انجام
 ماتمیدر درون و بیرونک
 وضعه یوق تحملم اصلا
 فی المثل نخل عمره اره نما
 بنده یوق قدر ذره اکه رضا
 چاره سی هر نه ایسه کورارکن
 اولسه حوری نر ادوغلما نزا
 دسته ککرکه کریسانی
 طعمه ختجر ایلرم قطعاً
 دستی خونی پنجه مر جان
 اولدی تشویشن درونی دونیم
 دارغربته هم جلیس ورفیق
 لیک اکابر از زمان استر
 ایله تحمیل منت مهلت
 بعده بذل اولنه هر مقدور
 صابره وعد اولوندی اجر جزیل
 اول حضور دروغه باعث
 ایله سوزنله گوشه سوراخ

[سوکند خوردن ساره]

[باره شدن ساره بفرمان ابرهیم]

تا که خنازد اوله هر انکشت
اولسون یرده ماهه پاره میغ
تیر سوکندیکه بودر چاره
قیلدی عقدیمینی منحل
خانه اشوب وشور وغوغادن
که ای خلیل خدای بی پروا
قم و سرنحو قباله آلامال
تاسزه مکه اوله جای پناه
حجرهاجرده ماه وهاله مثال
فص خاتم کبی کهی آغوش
آسماندن نزول ایدوب جبریل
خاتم الانبیاء وفخر جهان
اولور آنکه آسمان پیا
اتدی فرزند ی آغوشنده قرار
نه عجب هاجرانده اولسه ردیف
مصرع چارم رباعی وار
معنیده اول قطاره پیش اهنک
اتدیلر مکه منزلنده مقام
کعبه وموقعینی بی نقصان
ایلد کده دیدیکه ابراهیم
ایلسونلر بوخط ایجره وطن
هرطرف خنظل ومغیلاندر
نسل وذریتکه رشک دیار

خته دن خونی ایله اول پرمشت
قیل سرزلفنی بریده تیغ
حامل اول سوزلریله ای ساره
ساره بوسوزلر ایله اتدی عمل
لیک حالی دکل تقاضادن
ناکهان نازل اولدی وحی خدا
بی تردد همان چو باد شمال
ایله فرزند و مادرین همراه
کودک شیر خواره یکسال
نوبتیه اولوردی زیور دوش
رامیک روزه کندی چونکه خلیل
شول براتی کتوردی اکه روان
زیران ایلوب شب اسرا
ایلد کده خلیلی اکه سوار
اولدی کویا براق بحر خفیف
فی المثل جبرئیل وحی آثار
بدرقه اولدی بی وقوف درنک
طرفه العین ایچنده بی آرام
جبرئیل ایلدی خلیله بیان
انده جای اقامتین تفهیم
هاجر و اوغلیکه بودر مسکن
بقعه سی کرچه چنکلساندر
اوله بین قدمله سنبل زار

بونده ایله عیالکی اسکان
 حکم مولایه ایلیوب اقرار
 پس خلیل ایلیوب هوا داری
 شام سمتینه اولدی محمل بند
 نه انیس و نه یار و نه همد
 قوت روزیسی سینئه پریان
 کریه سی آخر اولدی زمزم خیز
 اول حوالیده قوم جرهمدن
 ایلمشردی آندن ایکی جوان
 بونلری کورکه سائق تقدیر
 کوزلری اکه اولدی چونکه دوچار
 که ای مه برج آسمان صفا
 فهم اولور بوکه ناز پرورسن
 وحشت اباددر بووادی شور
 واردیلر گفت وکوبی ایله یقین
 صور دیلر بونه سردر ای بانو
 بو زمانه کلنجه هیچ در خواب
 سرگذشتن بیان ایدوب هاجر
 ایتدیلر چون قیله یه اخبار
 ایتدی بونلرله هاجر انسیت
 طفلی اطفاله اولدی همبازی
 آرزمانده اوظفل نورسته
 کودکان ایلیوب اکا توقیر

سوی حقدن بودر سکا فرمان
 ایتدیلر موضع حجرده قرار
 سایه بان ایلدی خس و خاری
 قالدیلر انده مادر و فرزند
 کربت غربتیه دل درهم
 کوزه آبی دیده کریان
 دود آهی سحاب رحمت ریز
 بر قیله بر ایکی کون مسکن
 ناکه کم کرده اولدیلر جویان
 هاجرک سمتنه ایدوب شمشیر
 حیرت الوده ایتدیلر گفتار
 مروه حق نه در بورنج و عنا
 بویله تنها مکنده نیلرسن
 خاصه خیل زمانه نامقدور
 کوردیلر چقمش انده مأمعین
 شوره زار ایچره بویله شیرین صو
 کورممش کیمسه انده قطره آب
 اول و آخرینی و یردی خبر
 قوندیلر انده دائر اما دار
 ایلدی زنلریله هم الفت
 ایلدی پس تعلم تازی
 اول لسانیه اولدی دلبسته
 دلنوازی ایتدی صغیر و کیر

[بقیله جرهم پیوستن ایشان]

نظم ایدردی فصاحتیله سخن
ناز بی اول تکلم ایتدی نخست
اول من تکلم معنا
اولدی حسن ادا ایله اکمل
عقل پیشین ایله اولور دمساز

دم اوروب رتبه بلاغتدن
اوله غافل بودر کلام درست
یعنی تازی یه ویردی زیب ها
یوخسه جرهمدن اوکرنوب اول
ایلدکده تکلمه آغاز

[معناه اول من تکلم بالعریه
اسمعیل عم]

چون خلیل خدا اوزات شریف
ملکت شامی ایلدی تشریف

[باز آمدن ابراهیم بدیدن
اسمعیل بکده وقصه ذبیح]

سرفراز اولدی مقدمی ایله شام
مکه ستمه ایتدیرردی سفر
ینه شامی ایدردی اول منزل
اولمشیدی بوکونه احوالی
اشتیاق پسرله ایتدی خرام
مکه نک آخر اولدی مهمانی
ایتدی وصلیله دیده سن پر نور
یازده ساله عرعر بالا
کل کی آچلوب کوزلنمش
زلف پر چینی مایه سودا
ابرو آنی چونون غبرکون
آیت حسنه نص دیش استاد
ایکی کل اورتاسنده برپسته
حقه لعل فام شکر ریز
ژاله لردرکه غنچه ده پنهان
حرف حرف اولفته کوهر بار

آنده خیلی زمان ایدوب آرام
لیک کاهیجه آنی شوق پسر
روی فرزند ایله اولوب خوش دل
آمد وشددن اولیوب خالی
عادی اوزره اول شه خوشنام
طی ایدوب وادی و بیسابانی
روی فرزند ایله اولوب مسرور
کورددی اول نخل باغ حسن وبها
قد وقامتله بی بدللنمش
کاکلی پر شکن زسرتابا
کیسوانی کره کشای درون
زیرا بروده چشم همچون صاد
عارضی کلشنده کل رسته
پسته خنده ناک وقد آمیز
اول دهان ایچره رسته دندان
طورنازی ایله ایدوب گفتار

[باز آمدن ابراهیم بکده]

[وصف اسمعیل عم]

[نکت]

[جواب دیدن ابراهیم ۴]

حاصلی اول خصوصده دلبد
ایتدی اجرآء عادت آبا
اولدی پای پدرله سیر افراز
بوروش اوزره بر زمان کیتدی
ره نمایندۀ طریق هدا
اولدی اتدکده والد مدهوش
فکریله اتدی سینه سین افکار
پس بو امریله قالدی پادر کل
یا که تللیس دیوهرزه درا
یننه عینیه بویله کلدی پیام
بولدی شویشدن درونی رها
ذبح فرزنده اتدی شد کمر

جنبش وکفت وکوی دل پیوند
چشم ورویندن اولدی بوسه ربا
اولده تکریمه ایدوب آغاز
مرحبا بك دیو شنا ایتدی
خوابده برکیجه خلیل خدا
اذبح ابنك صداسنی درکوش
خوابدن بامداد اولوب بیدار
تا بشام اولدی حیرتیه دودل
و بحی رحمانی عجب آیا
بو تحیرله قیلدی یننه منام
بیلدی رحمانی اولدوغین رؤیا
اولدی جازم که اوله فرمان بر

[عزیمت کردن ابراهیم]
[ذبح اسمعیل را]

صبحدم آفتاب عالم کیر
شرقدن دسته آلوب شمشیر

طولدی خون شفقله صحن وکنار
قیلدی اشکسته نیزه سن راح
کریه دن دیدۀ کواکب کور
بکا همره کرکدر اسمعیل
واجب اولدی بزه اجابت دوست
سرده لایقدر اولمق اخضر پوش
نرکس پر خمارنی مکحول
تاج زر دو زن ایله سر انداز
کیسوانینی عطر بله همدم

ابلق آسمانه اولدی سوار
درنیام اتدی خنجرین ذابج
اولدی چون چشم مردم مهجور
هاجر سینه صافه دیدی خلیل
وار بوکون بر محله دعوت دوست
جامۀ سبزین ایله زیور دوش
سنبل تابدارنی مقتول
طاق ابرولرینی وسمه طراز
کلرینه کللابی ایت شبنم

کردن و کوشینه و یروب ز بور
دست و پایینی ایلوب تزیین
هاجر اول امری ایلوب اتمام
دلنوازانه دیدی ای هاجر
تا که لازم اولورسه بست و برید
آلت قطع و بند اولان اسباب
اولسه کر انفصال روحانی
اتصال درون اولورسه اکر
دیدی اولمز بو خواهشیم بی جا
اقتضا اتسه بسمل قربان
امثال اتدی امرینه هاجر
ختجری سوده قسان اتدی
ایلدی ریسمانی بند میان
اتدی خورشید وش اوجانبه میل
هر نه یردن اوله قدم بر دار
اول سهی قد جوان سر و اندام
کلبنن ایلر ایدی شبنم تیز
صحن صحراده صانکه سر و روان
زلف مشکینه طوقونسه صبا
سایه کیسوان چون غنبر
طورمه کیتمکده اول ایکی سرور
اولدی آ که بو کاردن شیطان
چاره چو اولدی منع قربانه

[رسم و ختیر خواستنا از هاجر]

مومیا نینه طاق نطق کمر
زیب بخش ایله خاتم و نعلین
اهتمامیله اولدی نیک انجام
همره ایت بر ر سنله بر ختجر
غیریدن اتمیم آنی امید
اتحاد اوزره در قوا احباب
ریسمان یجه بند ایدر آنی
نجه ممکن که قطع ایده ختجر
احتیاط ایچون استهسم مثلاً
بی مهمات اولورمی هیچ اسان
و یردی بر ریسمان و بر ختجر
یعنی سر تیز و خون فشان اتدی
اولدیلر سوی میشه زاره روان
سایه دار اولدی طفلی ا که طفیل
آنده فرزند اولوردی پای گذار
خطوه ریز ایلدجه آنی خرام
کبک کفشی خاکی کوکب خیز
نقش یاسیله اولدی کل افشان
کوه و دشته اولوردی نامه کشا
خا که پر خلقه صدرزه کستر
پیری پیر و و پیرسی رهبر
مار سر کوفته وش اولوب پیچان
تا پدر عاصی اوله فرما نه

[آمدن ابلیس بوسه هاجر]

کیردی اول دمدہ صورت پیرہ
 جنبش ووضعی جملہ مکر وریا
 ریش بر سینه روی در پردہ
 سبحسین الدہ اتدی دام فریب
 تا کہ بو بابدہ ایدہ افسون
 محنت ودرد بجرلہ دل ریش
 اولدوم اما کہ سوکوار اولدم
 پرغبار اولمش اول کل سراب
 مو بمو سنبلینی افسردہ
 آبلہ پانی دہ غرق کھر
 قلمییدی جدا سرین خنجر
 ذبح ایدر ذبح ایدر کبی نخجیر
 زیر خنجرده اولمدن خستہ
 چیقمدن آسانہ صد فریاد
 طورمہ منع ایلہ آنی زودا زود
 سود ویرمز صوکنده بیک افغان
 ایلہ تخلیصنہ آنک تدیر
 ایکی شاهد یت رسن خنجر
 دیدی ای خیر خواه شیخ لقا
 او غلنی قتل ایدرمی هیچ پدر
 اوغلنک باشنی کسہ ہشیار
 کندویی اوغلنہ ایدر تقدیم
 عمرینک حاصلنی ایدہ ہبا

باشلدی درلو درلو تدیرہ
 طور شیخانہ الدہ سبزہ عصا
 خرقة بردوش وکل در دیدہ
 صورت حیلہ ایلوب ترتیب
 هوکشان ہاجرہ کلوب ملعون
 دیدی ای بانوی خطا اندیش
 یولده فرزندیکہ دوچار اولدم
 ناب خورشید ایلہ اولوب بی تاب
 کرد راه ایتمش آنی پژمرده
 تشنہ لیک لعلین ایلمش بی فر
 باری قتل ایتمیدی آنی پدر
 پچہ نورسیدہ سین اول پیر
 حیفدر اول جوان نورستہ
 اول چکر پارہ سینه ایت امداد
 اولمدن جسمی خاک و خون آلود
 یو خسہ الدن کیدر او پارہ جان
 عقدہ یہ دوشمہدن او ماہ منیر
 ایلمز سک کلامہ باور
 ہاجر اتدی کلامنی اصفا
 بونہ سوزدرکہ سویلدک از بر
 کسمدی عقلم ای فسانہ گذار
 ذبح اولتمق اولورسہ ابراہیم
 حضرت حق ویرورمی اکارضا

باخصوص اول خلیل مولادر
 بی سبب ذبحه اجترا ایتمز
 پیر اسب جوابی در میدان
 کندوز عنجه حق ایدوب فرمان
 بویله فاسد خیالیه عاقل
 دیدی هاجر اکا که ها سویله
 وارد اولمشه اکه امر خدا
 ای خطا کار پیر نابالغ
 امر حقدر دیسه کر ابراهیم
 عقلک ای شیخ ناسره قاجش
 پیر بونامش قوجایه بکزر سن
 جمله نیرنکه بکزر ای زراق
 رنکدر هرکلام پرفتنک
 ریمان اوله کردنکده روا
 پتر اتدک بو باده افسون
 کوردی شیطان که ایتدوکی افسون
 واردی اول رهنمای سوء سبیل
 دیدی آکه اوغورله ای مخدوم
 بویله کر ماسواده بویله شتاب
 پر خطر در بوراه آتشنک
 ذبح ایچوندر سنی بوسمه سفر
 سوء قصدندن اول هله آگاه
 نخل عمرکدن اوله دن بر خوار

[جواب دادن هاجر]

[دفتر ابلدیس به پیش اسمعیل]

بنده فرمان حق تعالی در
 اجتهادنده خود خطا ایتمز
 ایلدکده دیدی که ای نادان
 دیدی گویا که اوغلك ایت قربان
 کندو فرزندن ایلمز بسمل
 سویلر ایسک بکا بونی سویله
 آتی لازمدر ایلمک اجرا
 اول بوکفت وشنوددن فارغ
 ذبحه بن کندیمی ایدم تسلیم
 وار باشیکه سنک صووق کچمش
 بولدینگ ناسزای سویلرسن
 سوزلرکده اولان سیاق و سباق
 آق صقالک قزل قان اوله سنک
 پاره پاره باشکده سبز عصا
 چیق بوغازنده حیقہ جق ملعون
 ایتدی قلب هاجری مفتون
 پیچ و تابیلله تا باسمعیل
 عز میکر قنئی ستمه در مجزوم
 عاقل ایلرمی آتی استصواب
 باخصوص اوله آنده یم هلاک
 حیفدر سن پدردن ایله حذر
 ایله جای کریزی جای پناه
 زخم خنجر سنی ایده خوش بار

دیدى اى پیر ناصواب اندیش
 قتل باینده ایتدیك گفتار
 کسه تصدیق ایدرمی آنی پدر
 دیدى اى نوجوان بی آرام
 کسه ایتمز بومعنی بی تجویز
 خیر خواهانه ایلدم احصا
 دیوپیره دیدى بهی معنوه
 امر مولا بکا سعاد تدر
 والدم ایلسون آنی اجرا
 کربی ایده لایق قربان
 بسل ایچون اولورسه امر آله
 ناامید اولدی اندهده شیطان
 پیشگاهنده ایلوب آرام
 دیدى اى هادی خداهبر
 وضعکردن بکا اولور معلوم
 کرچه اى رهنمای دین مبین
 خواب حکمنده ایلمه تعجیل
 مکر ابلیس اولورسه اول رؤیا
 سوکوار ایلوب پشیمانی
 هیچ لایق کورورمی مردغیور
 بی تائی کشی اولورسه عجول
 صکره فریاد وناله سود ایتمز
 بویله بر خواب ایله اولورمی سزا

نه اقتضا ایتدی ایلکم تفتیش
 حکم وهم دخی عقل ایدرانکار
 ذبح فرزند ایچون چکه خنجر
 امر حقدردیو ایدر اقدام
 بویله وهم ایلله آنی خون ریز
 سودورمز صوکنده واویلا
 مکدر بویله سوزلرک مکروه
 ذبح ایدرلرسه جانه متدر
 امرحقه صفارمی چون وچرا
 اولشم آکه بنده قربان
 حاضریم آکه ایشته بسم الله
 اتدی سوی خلیله صرف عنان
 طرز پیرانه ویردی آکه سلام
 رحمت حقّه اوله سن مظهر
 ذبح فرزند اوله سزه مجزوم
 شوخ چشمانه درسزه تلقین
 بلکه شیطاندر ایلین تسویل
 آنک ایله عمل اولورمی روا
 شاد ایدرسن اشکله شیطانی
 دوست ماتم ایده دشمن سور
 اولور البته آخرنده ملول
 کسلن باش بردخی بتمز
 خون فرزندى ایلکم اجرا

[جواب دادن اسمعیل]

[رفتن ابلیس پیش ابراهیم]

زیر خنجرده ایده آه وانین
 سن دخی ایله باری اندیشه
 دیدی ای حیلہ ساز دیورجیم
 مانع بسمل بسر اولماز
 صانع بی قور ارض و سما
 بنده مخلص ایتمزنده نزاع
 طوتمدک ایلدی سنی مردود
 عالم اول امره اوله من مانع
 آتش خشمی شراره فروز
 ذبح فرزند ی ایلم اہال
 قانده آغلارسه چشم خون باشم
 یکسر موی ایلم تقصیر
 هر برندن کالیله مایوس
 دام تزویری ایله بند وشکار
 اورتادن طاشره چیقدی چیزدی کنار
 باد دردست و خائب و مغبون
 ره نورد اولدیلر پدرله پسر
 واردیلر تاحمل مأموره
 اتدی فتح کلام ابراهیم
 نورچشم خلیل دل فرسا
 کفت وکویک صفای خاطرزار
 حاصل عمر بی بدلسن سن
 لیک رؤیاده اولدی بکایان

شویله برنازنین سایه نشین
 ای کرم کار و مرحمت پیشه
 بیلدی شیطان ایدوکی ابراهیم
 آندک حیلہ کار کر اولماز
 اول خدای عظیم بی همسا
 هر نه فرمان ایدرسه امری مطاع
 خاطر کرده دکی امر سبجود
 حکم مولایه اولورم تابع
 ایلم ای لعین مکر اندوز
 حاش لله که ایده سن اغفال
 کار بسملده کتسه ده باشم
 ایلیوب ساق همتی تشمیر
 اولدی ابلیس ملغت مأنوس
 اولماز اول آهوان دشت وقار
 خفیة قدنی ایدوب پرکار
 کتدی آندن او حیلہ جو ملعون
 کوه سمتیه ارل ایکی سرور
 سعی ایدوب بذل و سع و مقدوره
 اولدیلر اول مقامه چونکه مقیم
 که ای جکر کوشه وفا پیرا
 طلعتک مرهم دل افکار
 بخشش جود لم یزل سن سن
 بنده یوق هجریکه اگر چه توان

[جواب دادن ابراهیم]

[مایوس شدن ابلیس]

[رفتن پدر و پسر بقریان کاه]

اولدوم ای شادی دل مهجور
 حاصلی بویه دربکا فرمان
 سن نه دیرسین بودردجان کاهه
 قرعه فکرك ایلوب درکار
 چونکه فرزند اشدی گفتارن
 که ای کریمکار و مرحمت تمکین
 بنده کردن بودر مال جواب
 هر نه یوزدن که امری ایتدی ظهور
 راضیم راضیم بقلب سلیم
 هر نجه اولدی ایسه فرمانی
 وار امیدم که اول قریب و محیب
 لیک ای مهربان نیک اندیش
 لطفکزدن بودر نیاز ورجا
 ای پدر ایله خنچری سرتیز
 دست و پایمی بند ایدوب محکم
 جان عزیز اولدوغی معین در
 خنچری ایلدکده کردن سود
 جان آجیسی بنی ایدوب غلطان
 بلکه ازرده اوله سن ناکاه
 چهره می داخی ایلوب مستور
 بلکه رویه ایلدکده نظر
 زنک کیسوم ایده سنی مفتون
 شفتک ایله سنی بد حال

امر حقیله ذبحیکه مأمور
 حق یولینه سنی ایدم قربان
 وارمیدر چاره حکم الله
 ایله نقش ضمیر یکی اظهار
 قدریز ایلدی شکر بارن
 راست کردار وصدق وحق آیین
 ایلک اجرای امر حقه شتاب
 هر نه وجهیله اولدیکوز مأمور
 ایشته تیغ ایشته کردن تسلیم
 امرینک بنده قولی فرمانی
 ویره بن بنده سینه صبر و شکیب
 ایلیم قاچ وصیتی در پیش
 اناری جمله ایده سز برجا
 تا که بر دفعه ده اوله خون ریز
 اضطر ایله اولیم در هم
 جنبش نیم کشته روشندر
 دامن پاک اولورسه خون آلود
 پایک آغشنه آسه قطره قان
 بن اولم لایق عتاب آله
 رخلرم اولمسون سکا منظور
 تیرمز کانم ایده سا که اثر
 اوله پر مرحمت درون و برون
 حکم مولایی ایده سن اهمال

[وصیت کردن - معیل]

مادر نا مراده ايله سلام
تسلیت بخش اولوب او ناکامه
چهره سی فرقمه ناخن زار
اکه پیراهنم ایدوب ایصال
کریه اتدکجه دیده مال آسون
روی کلفامی ایدوب دریاد
هم خیالمه ایلسون الفت
تا که شاد اوله جان ناشادم
ایلدی چون وصیتی اتمام
که ای یدرکلدی چون زمان فراق
حاش لله زمان بسمل ده
ناسزا وضعم ایلریشه ظهور
ایلیوب بر برینی در آغوش
کریه دن سیل خیز اولوب وادی
والد پر بلا و سینه فکار
بسملی ایچون اولدی آماده
تله للجین دیو اخبار
ایلدی ریمانی پس دردست
سر بیا اوله رسنه قد جوان
ختجر جان کدازی ایلدی تیز
حضرت ذوالجلال وحی خلیل
طاقت اندوز سینه مجروح
اتدی خیل ملائکه فرمان

[شروع در ذبح]
[نظم قصه ذبح]
[مصادف شب عید]
[اضحی شد]
[فسخان التادار]

[نابریدن ختجر]

سر گذشتمی یکیک اعلام
اولسون غمله کرم هنگامه
ختجر حسرتله سینه فکار
ایلسون آنک ايله دفع ملال
اختر حقینی حلال آسون
اتمسون بلبلان کبی فریاد
قالدی روز جزایه دک حسرت
ایده خیر دعا ايله یادم
عرضه گاه پدرده اتدی قیام
ذبحم امرینه ايله شد نطق
اضطر ابله وقت هائل ده
دامن عفوک ايله قیل مستور
طاس چرخ اولدی بر غریب و خروش
صالد یلر کوه آه و فریادی
چشم و روینه اولدی بوسه گذار
قیلدی پهلوسی اوزره افتاده
اتدی فرقان صادق الاخبار
دست و یاپینی اتدی محکم بست
سرده مار اولدی کویا پیچان
که ایده مینای کردین کلریز
وعد ایدن صابینه اجر جزیل
حکمت آموز خاطر مشروح
تا بو احوالی ایده لر اذعان

اولدی ابواب آسمان مفتوح
 امر مولایه انقیاد خلیل
 خنچری اتدی چونکه کردن سا
 صف بصف کربیه ایدوب آغاز
 پیش و پس اب خنچری امرار
 هر نه دکلوکه ایلدی ابرام
 صدمه خنچر ایله اول مینا
 بحر کردند موجّه خنچر
 غایته یتدی شورش دریا
 کسمدی یعنی کردین سکین
 حیرت آلود اولوب بومغایه
 ضرب وحدتله سنکه قیلدی کذار
 دیدی ای نابکار شورانکیز
 پیشگاهکده صخره صما
 اولدی خنچر سخله تیز زبان
 دیدی بن بنده داخی مأمورم
 قطعه فرمان ایدر اگرچه خلیل
 حکم مولای ایلرم اجرا
 پس بو ائشاده ایلوب تعجیل
 خرم وشاد و پرسرور و بشوش
 دیدی اول حضرت علی وعظیم
 اتدی ذاتک سلامه تشریف
 آفرین آفرین و صد تحسین

بوله بو معنی یانلارنده و ضوح
 حکم الله صبر اسمعیل
 اهل کردونه دوشدی و اوایلا
 اتدیلر آسمانی نوحه طراز
 ایلدی اولمادی کلوی کذار
 جد تامله ایلوب اقدام
 رشحه ریز اولدی ولی قطعاً
 جزر مدیله اولدی زیر وزبر
 اولدی آخرنده مرجان زا
 ایلمشدی اگرچه پک کسکین
 پرغضب چالیدی سنک خارایه
 ایکی لخت اتدی آنی همچوخیار
 کوشت قطعینی ایتوب تجویز
 پاره پاره اولور پنیر آسا
 آچدی پیش خلیله راز نهان
 زیر حکم قضاده مقهورم
 منع ایدر حضرت خدای جلیل
 عبده لازم اطاعت مولا
 اولدی نازل شورسمه جبرائیل
 ایلمش کبش جنتی بردوش
 ایلدی سن خلیلی تکریم
 قیلدی شانک کماله توصیف
 امری اجرایه اولدی دامن چین

[بسنک زدن خنچر]

[رها کردن ابراهیم را
پسر را از بند]

بس که رؤیاسن ایلوب تصدیق اتدی ذبح عظیمی ده اهدا عقده دن سروی ایلوب آزاد ایت پسریرینه آتی قربان چونکه فرزندن ایلدی اطلاق سایه وش بست ایکن اوقدر بلند کرد کيسوسن ایلدکجه فشان کر عرق چین اولیدی رویندن نون ایدوب قامت خرامانین بوسه زار ایتدی جبهه سینی پدر امری امضاده اتمیوب تقصیر خرم وتازه ردی دلشادان دوندیلر اندن اول ایکی سرور	حکم مولاسن ایلدی تحقیق خون فرزند ایله آتی فدا قامتیه همیشه اول دلشاد شکر انعام حق ورد زبان چقیدی بانك سرور تانه طاق قد فراز ایلدی سرو مانند مشك ریزه اولور یره ریزان خاك کلبوی اولوردی بویندن والدك اوپدی طرف دامانین اولدیلر بر بری ایله همسر کبشی ذبح اتدیلر بلا تأخیر شکر کویان نعمت یزدان خانه هاجر اولدی جاومقر
---	--

چون خلیل اتدی برزمان آرام
اولدی صحبتلریله شرین کام

[دن کردن اسمعیل رعله
بنت همناض را]

آخر اول آفتاب عالم کرد لانه مکده پسر مادر بولدی اول پچه تزرو وفا ماه برج شرف کبی بوندن سازکار اولدی آب و خاک حجاز خرد و بزرک اسیر رفتاری ارزوی لقاسی هب دردل وضع و طورینه جمله دلداده	شام عزیمیه اولدی محل بند جر هملرله قالدیلر همسر کلستان قبیله ایچره نما ارتفاعه یتشدی کون کوندن چکدی مانند طوبی قد فراز مردوزن قدینک هواکاری مبتلای هواسی پادر کل سایه وش جنبشینه افتاده
--	--

زاده طبعی اولسه بنت شفه
 ایلدوب حسنه نیجه تحسین
 معرضنده ایدردی عرض جمال
 صف بصف راهی اوزره پرده کیان
 لیک اول بک قله عصمت
 دام مکر یله اولمزیدی شکار
 قوم جرهمده بر در سامی
 زهره پیشانی وهلال ابرو
 عصمتیله سر آمد دوران
 شویله بر آفتاب خیمه نشین
 کورسه آینه ایچره عکسی آنی
 خواب ایچون دیده ایلمز برهم
 کوزلرن کورسه سرمه احیانا
 میل چوپ ایدردی اندر چاه
 کوشمال ایلریدی منکوشن
 بلکه بردار ایدوب ایاغندن
 بویله ناسفته بر در شهوار
 میل ایدیدی زواجه کر بران
 اولسه عقد نکاحه رخصت بین
 مادر مهر بانی بر کون اکا
 دختران قیسه وخویشان
 هر بری زیب خیمه شوهر
 نقد عمرینی ایلدک تاراج

مهری باعث اولوردی تاب وقفه
 هرزن ایلردی کندوی تزیین
 کارکر اوله تانیاز وصال
 روکشاده اولوردی جامه دران
 خوش خراننده ره عفت
 اولسه لر هر نه دکلو دانه گذار
 رعله بنت مضاض ایدی نامی
 تشنه وصلته بر ایچم صو
 حسن و بهجتله یکه تاز جهان
 اولمش سایه دخی آکه قرین
 تیر باران ایدردی مژگانی
 بلکه رؤیاده کوره نامحرم
 میل چوب اندن اولسه بوسه ربا
 سرمه بی دخی کش مکشله سیاه
 آتسه آزرده کردن ودوشن
 ایلر آویزه صول و صاغندن
 وار خریدار اکا هزار هزار
 دستیپان اولوردی تحفه جان
 نقد عمر اکا که کترین کابین
 دیدی ای دختر روان آسا
 کیمی سندن کوچک کیمی اقران
 روز و شب صحبتیله عیش ایلر
 هیچ یوق سنده میل چفت وزواج

[وصف رعله زوجة او]

اون یاشنده یارده یارده
 اولدی لرچفت وکیمسه قالمدی طاق
 قامتک کبی طوغروسن سویله
 باش کوزاتمک سنی بچشم و بسر
 بر جوان قوجه یه ایدم پیوند
 نیک خوی و سلیم و اهل حسب
 انقطاع نسل اولورمی روا
 شامدن کله برمه تابان
 سینۀ صافی محزن الاسرار
 لیک بر فردۀ رغبتی یو قدر
 اولسه ممکن که اوله فتادۀ دام
 ذکر باقی اولوردی خیر خلف
 کندوکی ایت سعادته نائل
 آنی عون خدا ایله تحصیل
 بومثلدر ایشته که فرصت سیف
 شرمیله سویلدی که ای مادر
 بن خوشم ولی سکوت اقرار
 هاجرین خیمه سینه اولدی روان
 پر نهانی کلامه ویر رخصت
 چقمسون غیره سره پنهانی
 باغ حجرکده بولدی نشو و نما
 نو جوانلقده مبلغین بولمش
 ایلدک اولمدی قرین عیال

بومثل جاری اولدی دخترده
 کتخدالندی جمله اوغلان اوشاق
 حال و شانک سنک نیچون بویله
 میلک اولورسه ازدواجیه اکر
 سویله راضی اولورسک ای دل بند
 عرقی طاهر اوله صحیح نسب
 اوله سزدن نیره لر پیدا
 وار قیله ایچنده مرد جوان
 روی زیباسی مطلع الانوار
 مشترسی نیجو مدن چوقدر
 کرشکار اولسه اول تر و خرام
 رشته دولتی ایدوب در کف
 کل کوزم نوری اول بکا قائل
 راضی اولورسک ایلرم تعجیل
 فوت ایدرسک یو فرصتی صدحیف
 چون ایشندی کلامنی دختر
 هر نجه رأی ایدرسک اول درکار
 مادر اول قصه دن اولوب شادان
 دیدی ای بانوی صفا طینت
 پیشگاه کده عرض ایدم آنی
 اول فدائک که حفظ ایده مولا
 حق معمر ایده یکت اولمش
 آنی بو وقته دک نیچون اهل

[بدامادی خوانتن مادر
 رعله مر اسمعیل را از هاجر]

[راضی شدن هاجر] [تزوج اسمعیل و عهرا]	خیمه ك آسون عروس نورانی اوله اسباب حسنی جمله تمام هم حسیب و نسیب و صاحب هوش جست و جو قیل بولونین ده نه وار جاریه ك رعله صكره خود حاضر بلكه ایلر سه خطبه آتی پسر بی تردد مراد ما در در اتدی اسمعیله آتی انها خطبه امرینی اتدی لر تقدیم زهره و ماهه واقع اولدی قران هر طرفده بولوندی صد بهبود آقدی شنكرف آلی هب بیرون اولدی اول حقه درج کوهردان اولدی نور محمدی حامل ایتدی دوران خزینه کنجور	باری شمدن کیرو اور آتی اکا بر دختر نكو فر جام عصمت و تزهتیه رشك سروش خواستکار اولمه ده اولوب خوش کار اولا اول قیسه یه ناظر کر مرادك اولور سه بود دختر بی دریغ اولدوغی مقرر در هاجر اول امره و یردی چونکه رضا اول دخی اولدی مادره تسلیم خواستکار اولدی رعله یه اولان حاصل اولغله اتصال سعود حقه لعل اولوب کشاده درون سیم انبویه بی ایدوب ریزان رعله یه اجتماع اولوب حاصل یعنی نقل ایلوب اکا اول نور
[ولادت قیذر] [حمل] [نبت] [الهمیع ادد] [عدنان معد]	پهلوان عدوشکار کزین ذات پاك محمده منبع مظهر نورباك و نامی حمل اسمی نبت و فرشته وش دلبد چشمین آنك ده روشن اتدی ادد طوغدی اندن معدپر اذعان	مدت حملین ایلوب اتمام کلدی اندن وجوده مردنیام یعنی قیذر دلیر صاحب دین جبهه سی نور احمده مطلع برولد و یردی آکه عز وجل آکه دخی و یروب خدا فرزند اولدی الهمیسع ده آکه ولد اتدی خوش دل آتی دخی عدنان

انك اوغلی مضر ذی مقدار	كدی اندن دخی وجوده نزار	[نزار مضر]
مدرکه در اکاده خیر خلف	درالیسه اولده اولدی صدف	[الیاس مدرکه]
اكه دخی کنانه پاره جان	پس خریه آنی ایدوب شادان	[حزیه کنانه]
كدی اندن ولدكه مالك نام	نضر ایدنبجه آنی ده شیرین کام	[نضر مالك]
فهر درپس قریش ایله مشهور	فهر ایله اول دخی اولوب مسرور	[فهر]
پس لوی اتدی آنی دل روشن	اولده شاد اولدی چونكه غالب دن	[غالب کوی]
مره اتدی آنی ده خوش فرجام	آنی ده کعب ایدوب فرح انجام	[کعب مره]
اتدی آنی قصی بلند جناب	مره دن دخی کدی چونكه کلاب	[کلاب قصی]
طوغدی اندن ده هاشم دل صاف	اولدی اكا نتیجه عبد مناف	[عبد مناف هاشم]

نوبت هاشمی که اتدی ظهور
طلعتی قیلدی عالمی پر نور

چکدی باغ تهامه ده بالا	تر بیتله او اصل نخل صفا	[زن کردن هاشم]
اتدی دارد ستاده بند میان	ایلدکده تمیز سود وزیان	
اولدی بیع وشرایه طرح انداز	قیلدی یعنی تجارتی آغاز	
اولدی آمد شدیله کرم لکام	خطه شامه همچو ماه تمام	
شامدن مکیه ایدوب نهضت	مکه دن شامه ایلوب رحلت	
ویردی امر تجارت ایله نظام	هرامورینه اول بلند مقام	
شام عزمیله اولدی ره پیا	بر کون اول ماه اوچ استغنا	
تا که منزل بمنزل اوله روان	شام سمتینه اتدی عطف عنان	
اولدی بر شیوه کاره چشمی دوچار	یثربی ایلدکده جای قرار	
دختر عمرود و نامی خود سلمی	قدی رعنا و حسنی بی همتا	
عصمت و تزهتیه پر شهرت	حی نجاردن ایدوب نشئت	
هاشمی زلفی اتدی در زنجیر	تیرمژکانی ایلوب تأثیر	[وصف سلمی زوجه هاشم]

ویردی دل سنبل دل اویزه
 کوهر شایکان ولی سفته
 ویردی نفدقرار و طاق و هوش
 شام کیسولرن بیلوب مقصود
 حاصلی عمرودن ایدوب خطبه
 صلب هاشمده وضع اولان کوهر
 لیلة الو صلده اولوب حامل
 هاشم اندکده پس قضایه وطر
 دیدی سلمی و عمروده وقت وداع
 اقتضا اتدی شامه چون رخت
 نقل ایدوب مکیه بعون آله
 چیقدی یثربدن اولدی داخل ران
 غره شهرینه اولدی چون داخل
 بر ایکی کون طوروب علیل و سقیم
 اتدی باشم وداع دار سنج
 مدت حملنه کلوب انجام
 جبهه سنده نمونه اقبال
 شکل و وضعی شفای قلب علیل
 سلی پاک و حسیب و هم طاهر
 شبیه اسمیه اتدیلر موسوم
 حجر مادرده اول بلند اختر
 مدت عمری اولدی سبع سنین
 کو دکان قیله ایله تمام

مرده شوهر دکلدی دوشیزه
 اتدی جسم نزاری رشته
 کندی نفع خرید و سود فروش
 دیدی بودر تجارت پرسود
 او قودیلر نکاح ایچون خطبه
 درج سلمانی اتدی جا. و مقر
 هر بری اولدی مطلبه نائل
 ایلدی یننه شامه عزم سفر
 ایلک بو سفردده لج و نزاع
 حق میسر ایده یننه عودت
 ایلم سز لری دخی همراه
 عزم اقلیم شامه کرم عنان
 انحراف مزاج ایدوب حاصل
 جانی جان بخشه ایلدی تسلیم
 چکدی سلما هزار ماتم ورنج
 طوغدی آندن غلام خوش فرجام
 چهره سنده نشانه اجلال
 طور و طرزی سیادتینه دلیل
 عرق طاهر دن اولدینی ظاهر
 اتدی هر کس بو نامیله معلوم
 پرورش بولدی چون مه انور
 بولدی لعب و تناضله تمکین
 تیر بازی ایدردی بی آرام

[وفات هاشم]

[ولادت شبیه بن هاشم]

[رجب تسمیه شبیه و بعد
 بالمطلب]

یثربہ ایلمشدی سیر و سفر
 بر بر یله ایدر سباق و نضال
 کویا انجم ایجره شکل قمر
 بو سخنه اولور ترانه نواز
 قلت قولاً و لیس فیہ خلاف
 مکہ یه سوردی اسب رهوارن
 بلکه جانی ایلہ برابر ایدی
 شوق شیله ایلدی مالی
 کندی دلدن شکیب و آرامی
 یثربہ داخل اولدی رستم وار
 بولدی آلدی مراده قیلدی قفول
 مکہ سمتینه عزم و ضرب رکاب
 کرد راه ایلدی آتی بد حال
 ترک و تاز فرسله اولیه پست
 کوردیلر چون بووضع ناکاهی
 زر و یروب بنده بنام المش
 مرد وزن اولدیلر آتی کویا
 اولدی پر بو پیام ایلہ آفاق
 اصل و نسلینی اتدیلر توقیر
 اتدی هر لطفین اکه ارزانی
 اودای باشینه فاعل مختار
 دیدیلر مطعم طیور سما
 لطف و انعامی داد سجانی

برنجی الحارثی که انده مکر
 کوردی بریده جمع اولوب اطفال
 بر غلام ایچلر نده بسته کمر
 هر قن ایلدکجه تیر انداز
 والدی هاشم بن عبد مناف
 حارثی چون اشتدی گفتارن
 مطلب هاشمه برادر ایدی
 اکه نقل ایلوب بو احوالی
 مطلب کوش ایدوب بو پیغامی
 رخشنه اولدی اول نفسده سوار
 جای بازی کوه دکانه وصول
 اتدی طفلی قفاسنه ارکاب
 شیبه نازنین کوچک سال
 عمک اتمش نطاقی دردست
 جمع اشراف اولوب کذرکاهی
 دیدیلر مطلب غلام المش
 بولدی شهرت بو لفظ بی معنا
 اتدیلر عبد مطلب اطلاق
 بیلدیلر صکره هب صغیر و کیر
 مطلب تربیت ایدوب آتی
 کلشن مکہ ایجره طوبی وار
 اولدی جود و کرمله چون یکتا
 بی بدل بذل مال و احسانی

[وصف عبدالمطلب جد
 حضرت رسالت پناه]

مستجاب الدعاء و خوش خصلت
رافد زایران بیت الله
پنج شاخ درخت عز و وقار
سید القوم یکم دوران
بولدی تقد کالی چونکه رواج
بانوی نیک خوی و حور آسا
جده حضرت حیب آله
فاطمه شوهره ایدوب پیوند
آخر عبدالله اولوب حامل
صورتا اولدی جمله دن کهتر
بویله جاریدر اتفاق عقول
ازبرایلر آنی اهل شناس
چون قریب اولدی وضع عبدالله

خیر خواه و ولی هر نعمت
منعم بی دریغ و کار آگاه
عرق نخل سر آمد پر بار
جد صاحب تمیز فخر جهان
فاطمه بنت عمروه اتدی زواج
حی مخزومی زاده بوم و غما
محزن نور و ام عبدالله
کلدی دنیا به بر نیجه فرزند
اتدی امر ولادت کامل
لیک مغنیده افضل و مهتر
مصرع چارمین اولور مقبول
آنی بیت القصیده ایله قیاس
اهل شام اولدی یکیک آگاه

[زن مردن فاطمه را]

[ولادت عبدالله]

[حکایت]

وار ایدی آنده دیر پراخبار
واقفان دقایق اخبار

دیده داعی بر بویوک قبه
جبه پر خون حضرت یحیی
اتفاق ایلمشدی هب اعلام
هرچن قطره ریز اولور سه بوخون
کله دنیا به یعنی عبدالله
اولمشیدی بومعنی شهرت یاب
برکون اول خون خشک جبه نشان
کور دیلر چون بو بوالعجب کاری

آنده آویزه ایدی بر جبه
خشک و افسرده چون کل حمراء
ایلمشدر کتبدن استعلام
درجدن حقیقه اول در مکنون
والد حضرت حیب اله
انتظار ایله اهل شام بی تاب
قطره قطره زمینه اولدی چکان
اتدیلر آه و ناله وزاری

اولدی ظاهر علامت جان کاه
 مظهر نور یا وسین در بو
 با یمال اوله سومنات کهن
 مکدن شامه کلدی شویله پیام
 ماهوش چبه سنده وار بر نور
 کورمش مثلنی اولو الابصار
 یتیه چشم بدن اکه کزند
 فکر بیهوده اتدیلر اضمار
 تا که عبدالله اونه شاب قوی
 ایده سیر وسلوکی بی پروا
 رحم بیکانه وجفا مانوس
 ایده لر آنی طعمه شمشیر
 کجدی ماینیدن نیجه ایام

که ای دریغا که طوغدی عبدالله
 والدمرسل پسین در بو
 دین دیرینه لر کیده الدن
 کجدی بر قاج بو حالیه ایام
 بر ولد ایلدی یقینده ظهور
 نور خورشیددن نمونه کذار
 هم حسیب ونسیب وهم دلبند
 بو کلامی اشتدیلر اجبار
 شویله فکر اتدیلر کروه غوی
 حقیقه صید وشکاره تن تنها
 کوندروب مکیه نیجه جاسوس
 وقت فرصته ایلوب تدیر
 اتدیلر بویله فکر نافر جام

چون شابه یتشدی عبدالله
 چهره افروز اولوب جو مشعل ماه

[مبیب نزوع عبداللهه مرا آمنه را]

یوق عجب دینسه یوسف ثانی
 عشق وسوزی ایله زلیخا سان
 ذره دن چوق ایدی هوا خواهی
 ایلر ایدی شکاری در فتراک
 صید ایچون دسته عزم ایدر نا کاه
 صید آهو ایچون ایدر تک ودو
 دیدیلر کلدی وقت اخذ دمار
 آنی قتل ایله ایده لر افسوس

بر تو انداز نور پیشانی
 جان و دل داده حسننه نسوان
 سایه آسا قتاده راهی
 کاهی تنها چیقوب او کوهر پاک
 اولدی شایع مکرکه عبدالله
 کوه وصحرایه اولدی تنها رو
 چون اشتدی بوقصه بی اجبار
 کوندروب مکه سمته جاسوس

صید کاهنه واره لر پنهان
 قتل امرنده اوله لر چالاک
 برکون اول آفتاب عالم کرد
 مکر اجباردن دکدی خیر
 اتدی تیر کاتی دردست
 قیدصید ایلوب آتی شاغل
 وهب عبد مناف اوکونده مکر
 کوردی یتیم عددقدر بدخواه
 هالهوش درمیان اوماه تمام
 یعنی غافل شکاره دل داده
 آتی تخلیص ایچون اولوب پویان
 بیشکاهینه اولدی چونکه قریب
 کوردی آنده یلان باشمشیر
 بکزمز مردمان دنیایه
 خیل اعدایه ضرب ایدوب شمشیر
 کید دشمندن ایلوب آزاد
 وهب بو حالی کوردی سرتاپا
 حیرت آلوده اتدی ترک شکار
 دیدی ای سرور تهامه سکا
 وارا میدم که بوله عز قبول
 بکاعبد اللهی ایدوب داماد
 آمنه خودرب کعبه اکا
 آتی عقد نکاحه قیل تجوین

هیچ کیم ائمه آتی اذعان
 ناکهان ایدله لر آتی اهلک
 سوی صحرايه اولدی راه نورد
 صید کاهنده کوردی برنججیر
 تاشکاری نی ایلله درشت
 کندو قیدنن اولدی پس غافل
 اولمشیدی شکاره بسته کمر
 در کمین هلاک عبدالله
 کندو کارینه کوستر اقدام
 تیر بارانه خصم آماده
 ایلدی تیغ خشمی عریان
 بی مجال اتدی آتی کارمهیب
 کویا اژدران مردم کیر
 صف بصف ایتدیلر اوصحرايه
 قتل عامیله ایتدیلر تدمیر
 کتدیلرینه سوی سبع شداد
 قدرعبد اللهی اولوب دانا
 خانه عبد مطلبده قرار
 اذن اولورسه ایدم نیاز ورجا
 رد اولماز یانکده هرمسئول
 بورجامندی ایلله بس دلشاد
 جاریه اولغه اولورسه سزا
 شاد اوله تابوذره ناجیز

[عقد امینه عبدالله را]

ایلم بنده کوز سزه اهدا
ایلدی چون قبوله ارزانی
اولدیلر ازدواجه طرح انداز
پرسرور اولدی صفحه غبرا
مأمن ازدواجی اتدی پناه
اولدیلر هب زنانه مکه حزین
قالدیلر حسرتیله پس نوید
اولدی اوچیوززن اول نفسده هلاک
نور مستودعه بو اولدی مقر

برپرستاردر همان کویا
کوشایدوب عبد مطلب آتی
عقد کابینه اتدیلر آغاز
سوریه طولدی کنبد خضرا
مردسی ساله ایکن عبدالله
آمنه بنت وهبه اولدی قرین
هربری وصاتی ایدردی امید
رشکدن ایلیوب کریبان چاک
آمنه اولغیله بخت آور

[شب حمل آمنه محمد علیه
السلام را]

لیله جمعه نخت رجب
زهره آماده اتدی ساز طرب

مشک ریزایله طولدی کون و مکان
پرده خجله عروس وصال
سایه کیسوان حورالعین
اولدی کویا نمونه اقبال
نعل شبدره میخ سمین وار
سرالنور فی السوادی عیان
اجتماع اتدیلر چوزهره و ماه
آمنه ده اوله مقیم و مکین
نورنقل اتدی اکه بی آرام
جای حمل ایدی جره وسطی
طولدی بزم فک سرور و جهور
رحم مادرده اولدی منزل کیر

کاکلین آچدی شاهد دوران
نچه شب طره رخ مه و سال
مردم دیده سپهر برین
غره ابلق فلکده هلال
کورینوردی ثوابت و سیار
اتدی کلک قضا نویس بیان
اول کیجه آمنه و عبدالله
اذن حق وارد اولدی نورجین
بولدی امر مباشرت انجام
آمنه حامل اولدی یعنی اکا
اولدی خیل فرشتگان مسرور
دیدیلر مایه بشیر و نذیر

[جای حمل آمنه]

[وقایع شب حمل]

اول کیجه حاصل اولدی حسب ورخا
 اتدی چشمین پسر آنک روشن
 لطفی کور دیلر بتون عالم
 شادمان اولدی هب زمین وزن
 سایه صالدی اونخل سرواندام
 عالمک جانی خوا بکاه عدم
 صفة قدسده ایدردی غنور
 زیور افزای بز مکاه ازل
 عالم خاکه بولمدقه وصول
 دعوت امرینه اولمز ارزانی
 خاتم الانبیاء وفخر جهان
 خوان یغما کشای صد حکمت
 صدر پیرای مجمع جبروت
 شافع امتان پر عصیان
 آخرین حرف دفتر اشباح
 شمع پر نور رشد حق و هدا
 اتمشکن بو جسمیله تشریف
 اولمشیدی نبوته چالاک
 جسم و جان عالنده اولدی نبی
 آهنه رحمی ایچره بولدی وصول
 اولدی اصنام کعبه جمله نکون

[نکته]

[کنت نبیا و آدم بین الماء
والطین]

عالمی طومشیدی قحط و غلا
 هرزن اول شبکه اوله ابستن
 باصامش در جهانین قدم
 رحم مادرده هم غنوده ایکن
 اتمه دن باغ دهره دخی حرام
 آب وکلده خمیر ایکن آدم
 کیممشدر جهان لباس وجود
 اتدی نوردن خدای عز وجل
 بو مقرر درکه هر نبی و رسول
 کیمدکجه لباس جسمانی
 لیک اون ذات زبده اعیان
 شاه اورنک ملکوت دعوت
 مجلس آرای محفل لاهوت
 لی مع الله سرای عالم جان
 اولین فصل لوحه ارواح
 لامکان نزد عالم باللا
 عالم عنصره او ذاتی شریف
 خیل ارواحده او کوهر پاک
 فضلنک کویا که بر سبی
 صورت عنصری ایدنده قبول
 آنده آرام ایدوب درمکنون

مدت حملدن چو کچدی دومناه
مکهدن طشره چیقدی عبدالله

خطه شامه آتی ره پیا
ایلیه یینه مکهی منزل
اتدی کالای قوتین تاراج
طوتدی آخر مدینه مسکن
ترک ایدوب آنده کتدی همراهان
جامه خوابینی پستر جان کاه
دوشدی دام بلایه چون نخجیر
جانی جان آفرینه اتدی ادا
بی پدر قالدی کنج وش محزون
عالمه اولدی سر بسر رحمت
اتمشدن هنوز کندو ظهور
شرقدن غربه پر ضیا آفاق
تامشرف اوله بودار سپنج
وقعه جان کداز قصه فیل
حافظ وخالق وعلی وعظیم
ایلدی دفع ورفع اهل شرور
سنگسار حجاره سجیل
عصف ما کول وش فتاده خاک
اهل مکه حریف شرک ووشن
مشرک اولمز بو احترامه سزا
قتل عام جنود بد تد میر

اتدی سودای سود بیع وشرای
که اوله داد و ستاده خوشدل
حین عودتده انحراف مزاج
بی مجال اتمکیله ضعف بدن
قالدی شد رحله آنده توان
ضعف هرروزه اتدی آتی تباه
نجه مرک اولدی دامن کیر
کوچ کوسین که اوردی دست قضا
رحم مادرده اول در مکنون
لیک مغیده اول اب امت
تنکنای مشیمه دن اول نور
اولدی پر پرتویله هفت طباق
باقی قالمشدی روز نجه پنج
احترامینه ظاهر اولدی دلیل
حرمتینه آنک خدای کریم
اتدی بد خواه کعبه یی مقهور
ابره لشکری خوار و ذلیل
اولدی جند حبش اسیر هلاک
پس که اهل کتاب ایکن دشمن
اوله مغلوب و منهزم اعدا
بلکه بد خواه کعبه یی تد میر

[وقعه اصحاب فیل]

[نکته]

مرغ سنك افكن ايلوب ارسال
 ظاهر اولدى حفظ بيت الله
 اوليىدى اكر ظهورى قريب
 خان ومان قریش اولوب تالان
 دشمن كینه جو ايدوب يغما
 جمله الدن كيدردى مال ومنال
 شبهه يوقدر بوكا رخوش انجام
 لطفی كوردیلر عوام وخواص
 نیچه اكرامه اولمز ارزانی
 نامیدر نقل بز مكاه ملك
 منتظر لطفه زمين و زمان
 آسمان طلعتین ايدر امید
 قدرینی بیلدی انیسای عظام
 چون ابوالنسل حضرت آدم
 خلعت هستی ایلدكده بدوش
 نور كردون فروز بی ثانی
 طاق ابروو نور عالم تاب
 ناخدا اولییدی نوری اكر
 ایلمشدر خلیل وقت دعا
 شعله افروزی اولییدی کلیم
 اولسه یوسف اكه نيك غلام
 سویلمشدى مسیح مژده مدد
 صكره كلدی اكرچه اول سرور

ایلمك بر نفسده استیصال
 مغنیده حرمت جیب آله
 زمره خلقی چاك ایدردی نهیب
 هر طرف سیل خون اولوردی روان
 آسمانه چیقاردی و او یلا
 پایمالی اولوردی اهل و عیال
 اولدی اول حضرتیه همان اکرام
 یعنی اولدی نبوته ارهاص
 جمله عالم آنك ثنا خوانی
 ورد خیل مسبحانه فلك
 مفتخر مقدميله کون و مکان
 ایکی دیده اکلامه و خورشید
 ایتدیلر نیچه مژده و پیغام
 اولدی چاك افكن حجاب عدم
 ایتدی درشناسنی منکوش
 قیلدی پیشانیسینی نورانی
 مسجد قدسه مشعل و محراب
 کشتی نوح اولوردی زیر و زبر
 ربنا واجعل ایله نغمه سزا
 نارطور ایلیدی آتی دونیم
 اولییدی عزیز مصر بنام
 یأتی من بعدی اسمه احمد
 رتبه سی لیک اقدم و برتر

ایبل بو خنده واقع فار قلیط لطفنك اجماعنده علما اختلاف ایتدیلر شهاب القسطلانی موافق
 لیدنده دیدیکله باباء المؤجده بدلیها و فتح الرآ مع فتح القاف و بفتح
 الرآ مع سکون القاف و کسر الرآ و سکون القاف انتی و عمر العرضی دخی شفا قاضی
 جلیض ثر خنده بوجه اوزره بیان آندی

لطفه تخصیص ایچون مؤخر در	متدا اولدوغی مقرر در
ظاهر اولماز نتیجه احوالی	کلیه تا مقدم و تالی
ایتدی نعتین بیان وصفی راست	هر کتاب سماوی بی کم و کاست
اولدی لفظ احید ایله مشهور	نامی توریته اولوب مسطور
فار قلیطا دیو ایدر تحریر	نامین انجیلده ایدوب تقریر
روح حقدر بولفظه پس معنا	ایتدی لفظ مرکب ایله ادا
ایلدی یکیک شو رسمه بیان	نام پر احترامی قرآن
شاهد و پس مصدق وهادی	احمد وهم محمد وداعی
رحمت ونعمت ونبی وبشیر	خاتم الانبیاء رسول ونذیر
منذر ودخی طه ویسن	هم سراج منیر وحق ومبین
پس مذکر مبشر ایله کریم	دیدى مزمل ورؤف رحیم
گاه عبدالله ایله لطف ادا	گاه مدثر ایله قیلدی ندا
برصدف حضرت انده درثمین	بجر امکانه آسمان وزمین
زیور تاج شخص استعداد	زیب اورنک ملکت ایجاد

[نام آورد توریة]

[نام آورد انجیل]

[نام آورد قرآن]

کلدی چونکه ولادتی نزدیک
اولدی روشن بو عالم تاریک

[شب ولادت حضرت فیر
جهان عالم]

علوی وسفلی یعنی رکن وسما	امهات چهار ونه آبا
اجتماع ایتدیلر سنین ودهور	بویله خیر خلف ایدنجه ظهور
سعیله ایتدی طالین میمون	دور ایده دور ایده سپهر نکون
قرة العینی بولدی آخر کار	انتظار ایلمشدی چشمی چار
رشک انداز بزم حور العین	یعنی برشب اوماه پرچ یقین
بلکه شمس القلاده دوران	نیچه شب شاه بیت نظم زمان
لیله قدر اکا نمونه نمون	قدر روز وصالدن افزون

صحن کردون ده خیمه مشکین
 تنیه بز منه یاقوب غنبر
 شب کلاهین کیوب شه انجم
 خجلت افزای جای نه آب حیات
 ابتدی شهر ربیع اولی زین
 سال اسکندری اولونسه شمار
 طالع وقت او وضع خوش فاله
 برج عقربده مشتری کیوان
 خانه سنده بولوندی هم بهرام
 زهره ونیر ماهیده تابان
 توأمان ایدی رأسه جای قرار
 هر بری بر شرف قوی الحال
 بویله بر وضع دلنشینی سپهر
 رسم ایدوب دیرسه چرخ پرکاری
 یوق یره وقتن اتمسون ضایع
 خامه سین پیر دهر ایدوب درکار
 طاس کردونده کعبتین نجوم
 صفحه کهکشانه توکسه نقاط
 بویله بر نقش خوب وفرخ فال
 طالع خستم ابنیادر بو
 خاصه وضع شب ولادت در
 بویله بر شب که نوش مطلع در
 نلت نالنده اول بلند اختر

رشک ریز درون نافه چین
 طاس چرخ اولدی کویا محجر
 خوابگاه افقده اولمش کم
 دیر کورنلر محمده صلوات
 اون ایکنجی کیجه شب اثنین
 کچدی اندن عدد ضفب مقدار ۸۸۲
 یستم جزؤ برج پزغاله
 ایلمشلردی بر بر یله قران
 شمس برج حمله طوتدی مقام
 منزل ماه اول میزان
 هم ذنب رامیده ایدردی مدار
 هب دلیل سعادت و اقبال
 کورمیه دور ایدرسده بیک دهر
 بویله زایحه شرف داری
 بخت حالیدر اویله بر طالع
 بیهده کوشش آتسه لیل ونهار
 ایلدکجه نقوشنی مر سوم
 کاه اثبات ایدوب کهی اسقاط
 تا بمحشر اولور خیال محال
 بخت سردار اصفیادر بو
 وقت اقبال ین دولت در
 بلکه آب حیوته منبع در
 غبطه فرمای آفتاب وقر

[زاییده وقت ولادت آن
 حضرت]

[وقوع ولادت در نلت اخیر
 شب صلی الله علیه وسلم]

[ولادت مبارکة فخر عالم
گزیده: بنی آدم علیه السلام]

[وقایع حین ولادت]

[شکسته شدن هل که نبی
بزرگ بود در کعبه]

[کشته شدن آتش فارس]

[منهدم شدن طاق کسری]

مفخر ساکنان پست و بلند
باعث آفرینش افلاک
یعنی بیغمبر پسین زمان
ایلدی شرق و غربی نورانی
ویردی دنیا به زیب و زینت و فر
انیسا که نسبتیله سها
مردم چشم نسل آدم زاد
یریدرکه خاک رشک ایدر سه فلک
قاب قوسین اکا نمونه گذار
تیر قلبانه مایه اکسیر
برق مشرک کداز دشمن سوز
چاه بی غور ذله دوشدی هبل
سورت نار شرکه ویردی خلل
دست کفر ایلیوب آئی اشعال
اولدی اول دمدنه کشته و مرده
سردویخ بسته چون دل کفار

مایه شادمانی و دل بند
خوش شین اریکه لولاک
مردم چشم دیده اعیان
اتدی یمن قد و مین ارزانی
چیقدی آخر صدفدن اول کوهر
طوغدی خورشید آسمان صفا
فخر عالم نتیجه ایجاد
صدر پیرای بزمکاه ملک
طاق ابروسی قبله ابرار
جوهر خاکپای بی تقصیر
بیلدیلر اولدوغن ایدنجه بروز
چشم اشراکه واقع اولدی سبل
موج دریای دعوتی اول
آتش فارسی هزاران سال
بر نفس اولمشدی افسرده
دوندی بیت الرماده بیت النار

کاخ نوشیروان شب میلاد
همسر قصر جنت شداد

یرلره کچدی شرمندن ایوان
بیست وهفت ایدی اکا شرفه
دست قهر اتدی خاکله یکسان
صحنه دوشدی فتنه و پیکار
سقفی فرشینده اولدی سنک افکن

اولدی ظاهر چو اول رفیع الشان
سر چکوب آسمانه اول غرفه
چارده شرفه سی اولوب ویران
بر برینه کیروب در و دیوار
کنکری طاقنه اولوب دشمن

[نکته]

[فرورختن در پاچه سادو]

طاق ایوانی اولدی زیر وز بر فی الحقیقه بوزولدی عنوانی معنیده کلدی طمطراقه شکست آندی زهر اب غصه عیشنی تلخ کسر عرض ووقاری کسرینک عاقل اتمز بوفانی استصواب مدت دولینه ایمادر منقرض اوله دولت ایران دولت کسری یتدی انجامه فارسه غیری اولدی نوبت زن کیمی خندان اولور کیمی کریان بندهی شاه وخسروی بامال	چین ابروی کسری ایدی مکر تارمار اولدی کرچه ایوانی ظاهر واقع اولدی طاقه شکست آیت دولتی ایلدی نسخ حاصلی هدم وکسری قصر نیک اولسه بر پادشاه خانه خراب چارده کنکره معمار یعنی اون دورده بالغ اولسه شهان چون یتشدی شماره اتمامه پس که نقل ایلوب اکا سره دن بویله در بویله عادت دوران کاهی ایلر محول الا حوال
حضرت ذو الجلال نیکوکار نوری ظلمتدن ایلین اظهار	
قدرتینه نمونه پست و بلند آندی وقت قدومی پیغمبر بیلدیلر مقدمین وحوش و طيور خیر مقدم نواسی ایله جهان صالیدی آفاقه سر بسر پرتو طلعت رونی ایله ویردی ضیا اولدی ظاهر مثال آب حیات تا که مشوق زمینده بر صویه وار ایدی بر بحیره قلم سان	خالق بی زوال و نیر و مند قدرتی اول شبک ایدوب بر تر نیجه پیغمبر ایلد کده ظهور اولدی بر مژده سیله کون و مکان اولدی طالع اگر چه برمه نو قافدن قاقه آفتاب آسا ظلمت شبد اول خجسته صفات پرتو نوری دوشدی هرسویه شهر ممله میانه همدان

[انعدام بحر ساوه]

[مهر نبوت بر پشت
مبارك او][نیامدن جبریل بر زمین
بعد از آن حضرت]

عمقی بس دور و عرضی پهناور
آب ساوه دیو اولوب مشهور
بر نفسده بو آب اولوب نابود
باتدی قعر زمینه اول دریا
اتدی هر موجه سن ید تقدیر
ساوه شهرینه جایی اولدی مقر
فکر ایدن بو وقایعی بر آن
فهم ایدن رتبه سینی اول حال
ابتداء طلوعی د مدمه خیز
شرق و غربه قدومی ولوله زا
اولنده بو اولسه طرح اساس
خاتم الانبیاء بی ثانی
مرکز دور آسمان وجود
حجت حق دنیلسه اکه سزا
اتدی ختم نبوتی اشعار
بلکه قاضی عدل روز جزا
اتدی تا انبیایه روز شمار
بو سبیدن اکا کتاب مجید
انبیایه او در سپسار
معنی ده اول قطاره پیش آهنگ
بیچه بیک کره حضرت جبریل
آسمانن زمینه آمد و شد
اولدی آخر مراد نه نائل

طولی حد قیاسدن بر تر
ممکن اندن سفینه ایله عبور
خاکه غور ایلدی شب مولود
قطره سندن نشانه نا پیدا
هرگز خاکه بسته بر زنجیر
حالی صورنده یلر اسر
وقعین اول حضرتک ایدراذغان
آخرین اندن ایلر استدلال
ذره ذره جهان شمعشع ریز
عطر انفاسی دهره حلخه سا
رفت شانین اکرا اهل قیاس
خاتم نص جو د سبحانی
محور چرخ دعوت بهبود
اکه شاهد او مهر یله امضا
یتدی پایانه یعنی اول طومار
ذیل منشور ه نامنی املاء
ایده مضمون شهادتین اظهار
گاه شاهد دیدی وکاهی شهید
ایلر اول شاهه جمله استظهار
اتدی تشریفده اگرچه درنگ
کلدی کتدی بو عالمه تبدیل
جست وجوی مرام ایدی لابد
خاکپایه حضرتک و اصل

اتمدی بر دخی تزل خاك كيمى سعادت عظما فخر عالم يا زلدى عنوانى چاربالش نشين علم و كمال دانش آموز مكتب ناسوت ره نماينده امى و دانا پيشگاهنده انك ام كتاب از برنده جريده لاريب خانه قدس اكا دبستاندر اتدى تعليم حكمت وتيان زير دستنده ايدى لوح و قلم حكمنى ثبت ايدردى قرآنك اصبع سادس اولدى عيب عظيم نوره لايق دكل سپهكارى سرنگون ايلمك اولورمى روا انده محرم اولورمى حرف انداز طوتسه خاشاكدن عجمي كنار اكا شايسته اوله مى تسويد جاه ظلمتدن ايتز استمداد	خدمتن اتدى چابك جالاك بولدى درگاهينه اولان رخسا شاه اورنك قريب يزدانى صفه پيراي دوحه اقبال نكته دان دفاتر لاهوت هادى كمرهسان بي سرو پا امى اطلاقين اتمه استغراب آستيننده در صحيفه غيب دفتر لوحدن سبق خواندر انده استاد علم الانسان خامه دستيله اوليوب همدم نسخ ايدوب نسخه سيني اديانك نوله مشتيله اولديسه نديم مستحقدر ايدرسه ييزارى باعث سرفرازي ايكن اكا قدسيانيله اولدى چون همراز دست دريانوال كوهر بار اولكه ايلردل سياهى سفيد آب حيوانه ايلين امداد
[مى سايه شدن آن حضرت]	اول كرم پرور و ستوده خصال زير دستانى ايلمز پامال
جنبشى دلنشين خوش آرامى سمعيله سايه اوله من همپا	بى بدل لطف وجود وانعامى شمع پر نور بزمكاه صفا

سایه دشمن دگیدر خورشید
 پیروی اولمغیله نورانی
 فی مثال اولدوغینه عدل کواه
 سایه ده دوشدی ناپس دیوار
 نور و ظلمت هزار مرحله دور
 شاه روزاتسه زینت دستار
 آسمان اتدی ابری چشم آویز
 بنده لیک اکه اشته بویه کرک
 چرخ پیر اولدی مهتر چتری
 کویا ایکی پاره نان فطیر
 چرخ ایشی طشتدر سپهر برین
 وارکنارنده بش کموش ابریق
 نیچه دلتشنه یی ایدر سیراب
 کوستر کاسه چشمه خورشید
 رشحه سندن اولور نیچه عمان
 جام میناسین ایلیه سرشار
 آنده هر بر نواله نوش آلود
 ایلدی جمله انس وجنه صلا
 قادی صاحب شقا و اهل شقاق
 جیقدی معموره حقه بهبود
 شهدا شهدله اولدی لب شیرین
 کتم اولونمز بومعنی الله وار
 سررنش اتدی شبر اعجاز

کسهر اکه ایده مز تقلید
 دوشسه فرضیه ظلی ظلمانی
 سایه قدینه اولمق همراه
 پست پایله طرد اولوب غیار
 سر بیاجسمی بر مجسم نور
 یوق عجب کولکه سینی سنبل وار
 تا که شمس ایتیه نکاهنی تیز
 صاقینوردی کوزندن آنی فلک
 سایان ایلیوب اکا ابری
 سفره دعوتنده ماه منیر
 برنمکداندن آفتاب زرین
 دست جود آشناسی بحر عمیق
 هر سر انکشتی کویا میزاب
 قطره فیضین ایلیوب امید
 جوی جودن زمینه آتسه روان
 جرعه سین آسمانه قیلسه نثار
 خوان نعمای دعوتی ممدود
 فرش اولندقدنه سفره پنا
 کلدی صاحب وفا و اهل وفاق
 دوشدی مظموره عناده حسود
 تلخکامان کفر بد آیین
 وحدت حق اتدیلر اقرار
 کیم تو بنجه ایلدی آغاز

[سایه بان شدن ابر بر سر آن
 حضرت]

[شق قر]

[آب روان شدن از انکشتان و]

[غزوۀ بدر]

چوق زبردست و سرکش پر حریف || کلدی انصافه لیک تحت السیف

شاه انجم سپاه دین پرور
دشمن بدری آندی زیر وزیر

رزمگاهینه کلدی اهل فساد بریانندن یلان یاشمشیر ایکی باشلی براژدر اولدی کان کرد هنجاده نیزه دلدوز بدرقه اولدی لمعه شمشیر سپدی دست صباى نصرت کار اوله همواره چشم دشمن کور چیقسون اول دیده کیم اوله کج بین حاش لله اولورسه دل اعما هر نه دکلو ایدرسه باران تر	پیروکوک ویردی حضرته امداد بریانندن فرشتکان دلیر تیریکانی آهنین دندان هر طرف چون شهاب شیطان سوز نیچه بو جهله تادرون سعیر عین اعدایه مشت مشت غبار اهل دین غالب وعدو مقهور تا امین اوله راستان آمین کل پنبد ایلمز آنی بینا چوب خشکی ایدرمی بار آور
--	--

اول حبیب خدا که شام و سحر
حسن اخلاقنه ایکی دفتر

درج ایدر برسخته بیک اسرار ساحلی اول لب کهر زادر هر خطابی کلامدن بر باب جنبشی دلفریب و وضعی ملیح شادمانی رسان مهمومان کل شرمناک اولوردی بویندن رحته دال دیر چوقوس قزح	درج لعلینی آتسه کوهر بار سینۀ تابناکی دریادر هر کلامی صواب و فصل خطاب نکته دان و دقیقه سنج و فصیح خنده سی غم زدای مغمومان خوی چین اولسه ایدی رویندن رأی ابرولرینه اهل فرح
--	---

[بعضی اوصاف حمیده ان
حضرت صلی الله علیه وسلم]

کر دراهی اولوردی غالیه فام	* کلبن قدی ایلدجه خرام
نافه چین اولوردی خون بجکر	شانه زدا تسه کیسوانین اکر
رهنهای هدی ستوده صفات	بویله بر ذات باهر الایات
سروبالای بوستان ارم	نخل پر بارباغ لطف وکرم
هادی کمرهای علی الاطلاق	شاه ملک مکارم اخلاق
رهبر کاروان کوی وفا	مشعل افروز رهروان هدی
بولدی بعثت انکله ختم وختام	ایتدی امر رسالتی اتمام

ای شفا ساز سینه افکاران
مرهم خاطر جگر خواران

[استجلاب شفاعت از
حضرت کان مروت]

روسفیدی هرسیه نامه	روز فرداده کرم هنگامه
مصدر نور لم یزلسن سن	مظاهر رحمت ازلسن سن
خسرو مکت نبوت سین	شاه اورنک عزو رفعتسین
ایتدی کروبیان زیور تاج	خاک پایکی لیله معراج
برکلوریر کیدر شه خاور	خاک راهیکی بوسه شام وسحر
چرخ مهرانده سنبل وزرین	مرقدک روضه بهشت برین
فوج درفوج ودوش اندردوش	زایر تربتک کروه سروش
کرد عالمده چوق طولانسه کړک	طوف کویک هواسی ایله فلک
حیرت آلوده دوندی آخر کار	کوردی آنده نهیر نه نوبت وار
خاکبوسیکه نوبتن کوزلر	عاقبت فدنی ایدوب جنب
نوبتن بکمر اولمغه رخسا	آسیای سپرده عیسا
بیکده ییرینی یازمق امر محال	ذاتکک وصفین ای حمیده خصال
سبزلهر خامه ذره لر رسام	شب مداد اولسه صفحه لر ایام
تاقیامت یازلمیه بر حرف	آسمان حقه وشفق شنکرف

ياشفيع العصاة يوم جزا
دستگیر ضعيف بی سرو پا

نفس بد کا مه بنده فرمانم ایلم خاك پایه عرض نیاز ایلم جرمی شماره حجاب بن نه یوزله ایلم شفاعت امید بیکده بیرینی ایتمدم اجرا هم کرم کافی هم مکرم سن ایلم مجرماندن انده حیا کورینوردن دخی کورونمز چوق تنك اولور باشمه بنم محشر ایلم سک مثالی در بانی سندن اولور بکا اولورسه مدد ال بنمدر اتک سنک دائم خوان احسان ایلدکده صلا ریزه خوانکیله شادان ایت تا که محو اوله نامه عصیان چوق قوپار باشمه قیامت با که لطف ایله ایلمه محزون اهل عصیاندن اتمه شرمنده ایله شین شفاعتی کلید شفقتک سینه سینه مرهم ایت	سر بپا غرق چرك عصیانم یوق یوزم ای خدیو سر افراز کرچه کستاخم ای بلند جناب دل سیه روی سیاه وریش سفید شرعک حکمین ای حیب خدا لیک سن بر کریم واکرم سن جرم اول دکلودرکه روز جزا ظاهر و باطنده طاعت یوق سایه لطفک اولسه بر تر آستانده ای کرم کافی بارکاهکدن ایلمه بنی رد اولدیم کرچه خدمته قائم روز فرداده ای خجسته لقا بن کدایه شفاعت احسان ایت ایله ایر شفاعتک ریزان یوخسه بر بر سوال اولورسه اگر اولدوغیک دم شفاعته مأذون مجرمان اتمسون بکا خنده باب احساندن ایلمه نومید لطفی بن فقیره همدم ایت
--	--

اولدی جرم قیاسدن بیرون
حد و حصر و حسابدن افزون

هیچ اولزمی برکشاده دوجار
عقدیه دوشسه رشته آمال
قالدی کارم بنم براللهه
مجرم وعاصی وکنه کارم
نالہ آسم عجمی همچو جرس

ششدر دهرده بو خاطر زار
آه بلمم نیجه اولور احوال
آه نسیم بودرد جان کاهه
تیغ عصیانیه دل افکارم
اولدی ره زن بکا هوا وهوس

یا الهی منم اونامه سیاه
کار و بارم همیشه جرم وکناه

آه انصافه کدم کدم کتدم
لرزه ناک اولدی دست وپا وتم
کلدی کالای اقتدار کشاد
حاصلم اللرمده باد هوا
پیچ وتابه دوشوردی همچوکن
سود مند اولمدی توانایی
پنبه غفلت ایلدم درکوش
اولدی موی سفید بالش خواب
کامیاب اولدی نفس بد فرجام
تا بیاضم سیاهه اولدی بدل
لعب ولهویله کچدی ساعاتم
حضرتکده اوله قبوله سزا
آتش خشمکی شراره فروز

ای دریغاکه بن بکا اتم
آیغم الدی الی یاش بنم
نقد عمریمی ایلوب بر باد
میوه دار اولدم چناراسا
قدیمی زور پنجه عصیان
کتدی الدن قماش پر نایی
کلدی هنگام پیری بن بی هوش
سرزنش اتدی کندی دست شتاب
کچدی خواب کرانه ایام
رنک ویردی بکا بونفس دغل
بهده ضایع اولدی اوقاتم
برعمل اتمم که روز جزا
خار جرمیه ایلدم شب وروز

آتش خشمکی شراره فروز
 سینۀ ریشی اتمدم بر یان
 اتمدم طاعتک کسـلدن پاك
 هر نفس سمعیه بنم سیاب
 نعمۀ بزم ایدردم آنی کان
 مرغ خوابی اوچور مادم کوزدن
 اتمز آب وضوی زیور رو
 بند ایدر الارمی دست ریا
 فی بناخن اولور حصیر بکا
 ایلرم سجده کاهی صف نعال
 کله باصمه دیو ایدر ایما
 طور طوغم کوردیلرسه بر ساعت
 بکزمز بر برینه افعالم
 بن نه یوزله ایدم ثواب امید
 لعبله ایلرم سجود و رکوع
 پنج دندانۀ آهنین منشار

خار جرمیله ایلدم شب وروز
 یم دوزخله اولدم سوزان
 راه امریکه اولدم چالاک
 صالیدی آواز عود چنک رباب
 کر مؤذن و یریدی بانک اذان
 آب دستی آقمام یوزدن
 آب روین دوکر دل بدخو
 نیت اتم نماز ایچون مثلاً
 مسجده کیرمک اولسه اچانا
 اولسون ایچون کریره جای مجال
 چین اروی بوریا کویا
 سویلسونلر جماعته رحمت
 گفت وکویینه اویماز اقوالم
 افت و خیزم نیم همان تقلید
 دلدۀ یوق ذره جه خضوع و خشوع
 پنج وقت نماز ولیل و نهار

آه وافغان بو نفس ناخور سند
 رشته حرصی اتدی با که کند

بکا هر روزی عمریله یکسان
 کورینور با که خنجر دل دوز
 ای چیقنجه چقر بنم جانم
 آی چیقنده عجمی عید اتم
 درکه حقه ایلسم زاری

طوتهیم ییلده برکلور رمضان
 ایلدکجه هلال روزه بروز
 حسرت می له قور یوب قائم
 نیجه کونلر چکوب جفا و ستم
 چاره اولدرکه ترک ابدوب واری

یوزومی یرلره سورم هر بار
 دركهك ملجاء كنه كلران
 سندن استر دواذل مجروح
 سكا لایق عبادتم یوقدر
 شانكه لایق سن اعلم سن
 بكا جمعیت درون محال
 نفسیله پنجه وكریبانم
 اتدی مكر هوا ایله اشغال
 سر کران می فراغت ایدم
 نفس بدکاری ایلدم انكار
 یره کچدم حیا و عارمدن
 آتش حمرتیله سوزانم

یریدر قامت ایدوب پرکار
 که ای خطاپوش مغفرت عنوان
 رحمتك بابی عالمه مفتوح
 سیاتم قیاسدن چوقدر
 سن غفور ورحیم واکرم سن
 بن نجه اولایم پریشان حال
 دامن آلود چرك عصیانم
 بر زمان ایلدوب بنی اغفال
 مست صهبای بزم غفلت ایدم
 آب توفیق ایدوب بنی بیدار
 نادم اولدم اگرچه کارمدن
 اتدیکم ایشلره پشیانم

کجی اول دم که پیر میخانه
 دستی ایله صونردی پیانه

[اظهار محبوه آن کرد او خوش]

ایا غن اوید و وروردی گاه بکا
 مطلبم باده ایدی هم رخ یار
 دور آخرده ویردی با که خبار
 ایلدی عاقبت بنی مد هوش
 ازلدی کویا دروغ و افسانه
 خانه عمر اولدی بیک سیلاب
 کاسه کاسه کوزمدن اولدی روان
 اتدی بزم و صاله نا محرم
 کوزلرمدن اقتدی چشمه خون

مغیجه ایلد کجه استغنا
 دم بودم کون بوکون دیو هر بار
 خلقه میده کاسه سر شار
 مجلس بادهده او جوش خروش
 بزم میده صلا ی مستانه
 ایچدیکم جرعه جرعه باده ناب
 صدر خمخانهده اورطل کران
 دختر زرله اولدوغوم همدم
 دافع غم اولان می کلکون

حاك بر سر صراحی چنك
 مجلس باده تلخكام اولسون
 آچسون می فروش دكافی
 باصاسون دوز ایانی میخوارك
 اولماز آنك ایله همصحب
 صحن خمخانهیه دوشوب آشوب
 ظرف لغو اوله ساغر مینا
 مرغ دمبسته کیی بلبله لر
 ایلسون باد فته خانه خراب
 زورق و بط غریق بحر عدم
 حسرت باده ایله سر خوشلر
 میكده حاصلی خراب اولسون
 اولجدی توكدی تیر حریفانه
 بزم میخانهده توكولدی چومی
 كاه دور روان ایدوب بنیاد
 ایلسون قامیتی چنبر چنك
 آب چشمینی تار ایدوب سنطور
 ارغنون ایلیوب دل افکاری
 موینی روینه طاغتسون عود
 كاسه سین طاشلارده چالوب طنبور
 چونكه انجامة یتدی دور شراب
 مرغ عشرت چو اولمزا كهشكار
 تارنی تخته بند ایدوب قانون

سنك درپا زجاج رنكینك
 دختر زر بكا حرام اولسون
 شربتیه دلی ایتدی یارانی
 كاسد اولسون متاعی خمارك
 المازز صاتمسون بزه حكمت
 سرنكون اوله جام و خم منكوب
 شیشه لر همچو لفظ بی معنا
 اتمسون بر بر یله قلقله لر
 اچاسون كوزلرینی برده حباب
 چنك بر باد اوله كدو پرغم
 كوزلرندن آقتسون آتشلر
 مسته اتدكلرینی هب بولسون
 یریدر سوریلورسه پیانه
 نيك ریز ایلسون نواسنی نی
 ماتم آلوده ایلسون فریاد
 ناله اتسون مخالف آهنگ
 مجلس میده اتمسون ماهور
 آه وسوزیله ایلسون زاری
 ایلسون بیك فغان درد آلود
 پاره لنسون چوكله فغفور
 اغلاسون ایجه ایجه آنده رباب
 قورمسون برده یانی زهار
 اتمسون نغمه پردهدن بیرون

دست حسرتله صاحب لارن یولسون
 سن ده ای ساقی کل عناد ایتمه
 جام بللوری ایلمه قان زل
 عقلین اله بر ایکی مغبونک
 نیچه دیوانه اولسون میخوار
 مال خولیا مال ذوق قدح
 مجلس باده ده قرابه می
 پی به پی عادتک اکرچه عطا
 نهر سائل یانکده عین حرام
 غمز دابی سکا طبیعت در
 اوز با بالده اولورسه پیرمغان
 آباغکله اولحلقه یه کیرمه
 باده تلخی ایتمه درساغر
 اباغ اوزره طور و بده آخرکار
 نیچه بر عهد جام دور شراب
 می ایله ییقمه خیل رندانی
 بزم رندانه مشک پر باده
 رنکله ویرمه باده خوارانه
 مغیجه حرمت ایتدی آخر
 بر برندن جداسر و دستار
 شر و شوری میک مدامیدر
 صافله نخجیر عقلی لیلی ونهار
 زیر زین ایلیوب اوکلکونی

نالہ زار اولسون خوش اولسون
 کورچکور مجلسی سوروب کتمه
 درد پیمانه ایله پادرکل
 کیرمه قانینه نیچه مجنونک
 آی باشیدر پیاله سرشار
 حاصلی حاصل حساب فرح
 خط جامدن او قور حکایت کی
 چین پیشانی مذهبکده خطا
 حرمتک کوردی رند درد آشام
 دلنوازی سرشت و خصلتدر
 قان یالاشمه برادرک رندان
 چهره سور هر برینه یوز ویرمه
 می پرستانه ترش روکوستر
 ییقلوب کتمسندده عالم وار
 باشه چیقمز کیدرمی باده ناب
 آتسه یاقه درد مندان
 صانکه قوندا قدر اولمش آماده
 آل ایله قان ایچورمه یارانه
 می پرسته آجر کوردن کافر
 طولو دورمش کبی یاتور میخوار
 رهزن عقل بر حرامیشدر
 شیر بر شیر در کسسته مهار
 پایمال ایتمه نیچه مغبونی

ایلمه بومتاعی در بازار
ویرمه سرمسته بردخی تیزاب
زورقی طولطوروب مثلشدن
خوش نشین شرابه ایتمه هجوم
نیچه شغل کباب و بادۀ صاف
تابکی سنده بونجه نادانلق
بیلدی احوالی کرچه بن صکره
بیهده کجیدی کندی عمر عزیز
خاطره کلدکنجه نشئه جام
راز مستانه دوندی هب کارم
کاتب خیری شویله ظن ایدرم
کاتب سیئات بی آرام
سربیا کرچه جرم وعصیانم
الده درینه رشته امید
بارجرمم اگرچه اولدی کران
غافر الذنب درخدای کریم
درکهی ملجاء رجامندان
صدقیله بنده سی ایدرسه نیاز
قطره باراتسه ابراحسانی
رشحه ریزاولسه بحر جودی اگر

الدی ویردی یازق یتر میخوار
اریدی صیزدی همچو لعل مذاب
طوقته رطل کران کشاده دمن
بوزمسون لنگرین اوچرله قوم
چک چور کندیکی یتر انصاف
سود ویرمز سکا پشیانلق
نادم اولدوم ولی نه دن صکره
الده یوق ذره دگلو دست آویز
ایلرم درلو درلو خلط کلام
چیقدی میدانه یعنی اسرارم
ایتمدی دفتربه وضع قلم
روزشب یازمغه ایدر اقدام
مستحق عذاب نیرانم
غفو مولی دن اولزم نومیده
بی کراندر هله یم غفران
قابل التوب درغفور ورحیم
سده جودی منبع احسان
ضایع اولماز یاننده سوزو کداز
شتت وشوایلر اهل عصیانی
سیل خیزاوله عرصه محشر

یا الهی بحق ذات وصفات
بسسط اولوندقده صفحه عرصات

جرمی لطفکیله وقت سئوال || یوزمه وورمه رنک باده مثال

[آصفی]

[نامه فروش کشتی ما برکنند
زی بیرون شدن میکند
بی لشکری بود]

سکا لایق کرم بکا عصیان
دفتر سیئاتم ایله رسید
دست کیراول اولورسه لغزش پا
وارد غمده حضوره صفر الید
اکسکم طوقسون بنم میزان
خیرمه شرم اوله مز همتک
ایتمسونلر بکا مقری سفر
چاک اولنسون کتاب عصیانم
ایلمم دامن رجایی رها
نامه سیئاتم ایت سوزان

عفو یکی بن فقیره ایت احسان
ایتمه وقت حسابده نومید
قور قولقدر پل صراط بکا
ایتمه روز شمارده بنی رد
کفه خیری شو یله ایله کران
ذره لطفک ایلسک پاسنک
دامنم طوقسون زبانیلر
آنلره ویرمیوب کربانم
بیک کشاکش اولورسده حاشا
ایلمه منزلیم چه نیران

یا الهی بحق پیغا مبر
احمد مرسل هدار هبر

چار دیوار دین حرمتیه
دین پناهان و اتقیا حق
اشک چشمیله ایتمه پادر کل
هرامورنده ایله اکه مدد
ایتمه رد نیاز ایله محزون
بوش اچار بوش قاپار اودکانی
وردنی لاله الا الله
آنی اول دمده شو یله مست ایله
شوقیکی همد آسون آخرکار

چار یار کزین حرمتیه
آل واصحاب واصفیا حق
ایتمه محشرده [احمدی] بی خجل
باکار هکدن ایلمه آنی رد
خواهشین قیل اجابته مقرون
دسته صومنز ایسک احسانی
نزعی وقتنده جانین ایت آگاه
ساغر عشقکی پدست ایله
کوزلرینه کورنسون اغیار

دور عمر بنی ایلہ نیک انجام
ختم اولہ بالسلام والا کرام

[خطاب بہ قلم]

بارک الله زہی خجستہ رقم
بلبل نعمہ سنج خوش الحان
مشک باش صحیفہ بیضا
نفجہ انکیز عنبر ترسین
قصب لعل بوش حور نژاد
محرم رازمرد کامل سین
کسہ کورمزدی مہوہ امید
ترجمان ضمیر دانش ور
غبطہ فرمان آہوان ختن
صید اولوغمازدی بک دشت رموز
قید ایدرسین تزر و معنائی
امس واصبح ملا بسا بالخير
یولج الیل فی التہار نما
ایلر اہل ہنر مشار بنان
خود فروشانہ مار پچانسین
ہوشمندانہ مستندسین سن
طفل معنا قولاغینہ نکیر
نای زنام وعود بنانسین
نہ عجیدم لہابک اولسہ لحام
قصہ کوی عصای موسی سین
مردم چشم مرد سحر آور

دام اٹارک ای ستودہ قلم
قرئی مقرئی نہال بنان
سنسین اولرہ نورد چابک پا
شامدن رومہ تحفہ آورسین
سنسن اول دلربای واسط زاد
نخل پر بارکشن دلسین
اولماسک ای نہال باغ سفید
ای زبان آورسخن پرور
آب چشمک خضاب پای سخن
سنسز ای جرہ باز دست آموز
ضبط ایدوب وحشتی مزایابی
ای سبک جنبش سریع السیر
ظلمت ونوری ایلدک ہما
ایلدکجہ دواسبہ طی مکان
نکتہ سنجانہ طرفہ میزانسین
خرده بیانہ معتمد سین سن
جنبشک وقتی اولدی بانک صریر
بزم معنادہ نیک الحان سین
رخۂ شیشۂ درونہ مدام
زندہ سازدم مسیحاسین
ای سواد خٹک فرح کستر

پای مغایه غنبرین خلخال
زاده لیلۀ قدرسین سن
صحتکله همیشه دلشادم
سن بکا بن سکا عجب یارز
طبع اتمش بنم شکفته ریاض
ایلمشدر سنیده سحر نکار
همدم و همزبان جلیسم سن
سکا عهد اولسون ایلم پنهان
ایشته آل قصیده رنگین

چهره بکر فکرة نقطه خال
قدریکی نیجه بلمز اهل سخن
بن که قید جهان دن آزادم
نکته سنجیده کرم بازارز
لوله کی ایلین سنک فیاض
ایابن سوز لریمی سحر آثار
یار و همصحب و انیم سن
هر نه رازم اولورسه دلدۀ نهان
یاور اتمزسک ای سخن آیین

حبذ اخامۀ بلند اختر
مشتی طلعت و عطارد فر

[قصیده]

طوطی خوش کلام مشکین پر
سفته آسه عجیمی درو کهر
کوه بیضاده مسک روحی جر
نه عجیدر اولورسه سحر اثر
آتشین پادلی سیاه شرر
جبهه مغنیه سیه چنبر
کاه مضمون عروسنه چادر
کاه ریحان کھی بنفشه تیر
ظلمته یکتنه دواسبه کیدر
اولمق اقتاده دم ختجر
کورسه صف طلیعه ماطر
سر نوستینی ایلمش از بر

بلبل نغمه سنج شاخ بنان
مد منقاری سوزن الماس
هندده چون غزال سنبل خوار
صو ایچر چونکه جاه بابلدن
طفره سی همچو طفره نظام
کاه دستاری پاره سین ایلر
کاه مزایایه غنبری سر پوش
روی کافوره صاچسه مشت غبار
نام ایز درهی جگر داری
کاری لای تقطع اوسر بازک
کوز قارارد رگیر میان مصاف
نه عجیدر باشیله اوینارسه

[شکایت از فلک]

رانه تاش ضمیر اهل هنر
 ذوق افزا مثال فی شکر
 پای طو بیده چشمه کوثر
 حافظك خالق قوی و قدر
 زخم چشم فلکدن ایله حذر
 اهل دل خواره هفت سر اژدر
 کچ عطا بدنهاد و کین آور
 کار پر از مردم ابر
 یعنی کردون دون دون پرور
 اتدی زهراب غصه در ساغر
 کشت زارنده کاملان لاغر
 کشت ایدر مرغزاری فسکل خر
 شاهبازان کسسته شهر
 ایلمش غنچه خر قه سین در بر
 کندنا عنبر ایله دعوی کر
 کلشنی سیر ایدر کل کنکر
 کاملان نواله خون جگر
 جای افساره وضع ایدر افسر
 خار خار درونی داخی بر
 عامدر بوبلای مستکر
 اربعآء اخیر شهر صفر
 بویله در بویله طبع نیلوفر
 خامه وش تیغ اولور سه ده بر سر

ای زبان آور سخن آرا
 زیور اندوز چهره اسفیدان
 صاحبان مینه عینی ایله
 بارک الله زهی هنر مندی
 چک چویر بر خوش ایلوب حرکت
 بو غلط بخشکار دیرینه
 جاهلان دوست ذوی هنر دشمن
 بی معارف پرست و سفله نواز
 معرفت کش هنر وران آراز
 عارفان زمانه دورنده
 ناقصان همچو کا و پر واری
 بسته اسب مجالی در آخور
 خیل زاغان هماشکار دریغ
 کل خودر و ایدر خود آرای
 ضمیران پای پند چاه سفال
 لاله چون دیو جنس در شیشه
 لقمه پیچ سماطی نادانان
 وضع نادر برابر کردون
 شوک شکوه ایله ایلمه ای دل
 اوله جور سپردن کله مند
 مستمردر نحوستی کویا
 فعل بارد اکا جیلی در
 هله بن چرخه سرفرو اتم

بېر غاب قنا عتم که بکا
 هتم همچو کرسنه چشمان
 نشنه لب جان ویرور نگاه اتمز
 شیر خوابیده باکی ذهنم
 شاه بحر و برم که ملکمدر
 بحر اما که درته کوزه
 مهره بازیده طبعم آسه خصل
 قافله قافله مزایایه
 سابق جیش معنیم که آنک
 سحر کاری ده قادر اندازم
 نخل خشکه اگر سرانکشم
 رهنا فیض وخضر اوپور همراه
 ایلمه [احمدی] خود آرای
 طوته لیم الله در زمام سخن
 کوهر نظم ونظم کوهر یک
 بی نظیر اولسه ده درنظمک
 من که رزم سخنده سر بازم
 خصم بد دل دکل چومر دنبرد
 نجه انصاف ایدر اوسنکین دل
 در در شک ایله اولسه دل پر خون
 خصم کوته نظرله شعر ترم
 تا که اولدقجه کلک چابک پا
 اوله بازار دهرده دائم

بره وجدی غرض ایدر سه اگر
 ایلمز لحظه لحظه صرف نظر
 چشمه خور اولور سه ابشخور
 ایلدی پیشه فراغی مقر
 لب نفسیده ایله دیده تر
 آشم لیک زیر خاکستر
 داد ایدر خصمه تخته ششدر
 صحن پنهانی طبعم اولدی مر
 قایدی خامه سیه مغفر
 ایلمز سک بو معنی یه باور
 دیر سه جنبش دو کر هزار اثر
 ظلمت آباءه کلکم آسه سفر
 سکا چوقدر بولاف غیری یت
 زیر دستکده کلک افسون کر
 کوشن روح نظامی رشک ایلر
 طعن ایدر یینه دشمن اعور
 خامه و کاغدم سنان و سپر
 باغلاسون جای مغفره معجر
 آتش کینه سینه ده مضمهر
 نوک کلکم اولور قوی نیشتر
 فی المثل آفتاب ایله شب پر
 همدن رومه خواجه غبر
 خوش روانقداهل فضل وهنر

رتبه کم عیار اولوب سافل || پایۀ کاملان اوله برتر

[خطاب بدوات]

خام دستانه دوشمه ای خامه
اوله ناکسله کرم هنکامه

واراوله باشك ای سخن پیا کرچه ای طفل نورس خوشکار سکا پستان مریم محبر تا که همواره بنانده همان سر بمهر تغافل اولسه دوات کندی آب حیات اولدی مقرر بونه سردر که اولسه بسته دهان در کهنده سوزا و کر نور کویا لطفایت ای بیک کلک بیک خرام دی اکا ای دوات دریادل معدن مومیا و درج کهر آب روی سخنور انسین سن وسمه ابروی مزایا سین اتدک افسونکیله جلب قلوب مردم چشمسین دیرانک مرغ معنی نجه اولسون رامک لوحش الله که کاهی جاهل خر حاتم طبعک اولسون مغموم سنسن اهل دلیله هم اسرار قیل قدر بر خطا ایدرسک اگر	فرقک اولسون همیشه فرق دسا نیدکک بیلدک ایتمز زانکار ویردی شیرمدادی چون شکر چون مسیح ایلدی کشاده زبان سکامسدود اولورزه ظلمات بندی سدسید اسکندر لال اولور خامه بریده زبان ایتمز آمدشدی قلم بی جا بروار شده دواته ایله السلام ماء حیوان وظلمته منزل نافه مسک وحقه غنبر کیسوان باف دلبر انسین سن غازه کلر خان معناسین سند در بوی دهن بوا یوب ابن مقله سنک ثنا خوانک لیقه فرشکن شکن دامک سکا دیرسه سیاه کاسه اگر حالی جهل مرکبک معلوم آغزی آچیقلق ایامه زنهار طورمز آتی قلم دینه طور
---	---

برینه بیک قاتار ایدر بدنام
 حقیقه میدانم تیغ سر باریک
 کیمی مجروح اوله کیمی مضروب
 حرف کیرک یوزی ده اوله سیاه
 آه سر ز جاجه در سرک
 فاش ایدر آنی خامه غماز
 بحر پر جوش در مضمون خیز
 خشک سال هنرده آبخور
 کلکه ویرر شحه زلالکدن
 نوبنو آنده برک وبار آور
 ایلیم بنده آندن استمداد
 اولدی لایح بو مطلع غرا

ایلیوب نیجه نیجه خلط کلام
 سخی ده بلکه ایدرلر تحریک
 دوشه صف حروفه نیجه حروب
 باش کیده ناقه چاک اوله ناکاه
 کوردیلر صاحبان سر برک
 سویلمز سین اگرچه کسه یه راز
 ای مدادک سحاب مغنی ریز
 سنسین اول چشمه ساریض آور
 حصه یاب ایلیوب نوالکدن
 که اولسون اول نونهال باغ هنر
 سن مدادکله قیل اکا امداد
 دستیاری ایده بکا زیر

[قصیده]

سربیار ای دوات لب بکشا
 چین بابر وچنین خطاست خطا

تیره کی دردن فراست ترا
 چشم بردوختی چوباز جرا
 باز کویم که هست نابرجا
 تیرمه را قرین فساد بسا
 کلک وکاغذ هم جراست جدا
 بند برکن ز بحر کوهرزا
 کلک بحر آشنای آتش پا
 کوهر شایکان کند بالا
 می نماید بدنبه بازها

دیده واکن که این کران خوابی
 بازکن دیده را که باز نه
 پیش من این چنین دهان بندی
 کرد کیوان بچرخ فتح الباب
 تابکی مر ترا تن آسای
 پرده یکسو فکن ز آب حیات
 پی به پی تاسر خورد غوطه
 درناسته آورد بکنار
 این سبک دست وحقه باز قلم

درد هس مومیا که تابکند
 کرمغالی به بینی تریاکش
 تویی آن تیره جاده دوخیز
 جاد و انت چه طرفه جاده نید
 تویی اورنک خسرو واسط
 کاسه لیس ویند فغفوران
 ای شفا ساز بوعلی قانون
 زان مرکب که کحل نور فراست
 گرفتادی به پنجه خورشید
 می ندیدی ایدسیل زکسوف
 سوختم سوختم بمن رحمی
 تا که پیرانه سر بدیده تر
 زانکه چشمم بختچر پیری
 فی غلط کرده ام که دیده من
 همچو آن شیشه کو خورد دیوار
 روزی پرسیدم از کهن پیری
 کفتمش فردیده ام خون شد
 زانکه پیری چه فتنه ها انکیخت
 رخت مردم بشهر دریا بار
 خون روان شد میان صفمژه
 چون تکریم که کاه بزنانی
 میناید بچشم من اکنون
 پیش از نیم نمودی در شب تار

بر شکاف سرش به پبله طلا
 باشد از خشکی مار دندان خا
 سر زدا ز تو هزار سحر آرا
 يك فسون و فرب صد دانا
 کش قلمرو زروم و چین و خطا
 میستاند خراج جابلسا
 هر چه داری بمن بیار و بیا
 آب حشرش رنگترین اجزا
 ذره زان سرمه ضیا افزا
 چشم عقرب همی شدی بینا
 ده بمن ده بمن بحق خدا
 درکشم زان سیاه کحل جلا
 ابر شریان بریده شد کویا
 خون بریزد چو ساغر صبا
 خیز دش سو بسو تراوشها
 بردم از چشم سست خود شکوی
 خواند سالت به الا با طح را
 ملک تن را فکند صد غوغا
 حیش سیلش بیرد با یغما
 کشت طوفان دم بسی پیدا
 بو دکار دلم شکارها
 شکل دام و مکس بروی هوا
 در بزکی چو عین ثور رسها

[شکایت از پیری]

کر بخت غبار در جهتاب
 میکشتی مژه ازو آگاه
 می نیاید هنوز بی عینک
 رنگ ریشم فکنده عکس درو
 شاخ شاخست سینه چون شانه
 کی کند خون دیده اش رنگین
 شد تنیده قماش عمر تمام
 هر دم از من هزار رنگ آرد
 کر چه کردم هزار جر ثقیل
 کردم از کریه سبحة مرجان
 کرد قدم را کرای کوش
 شکوه از پیری کی توانم کرد
 زانکه بیچند زبان بدندانم
 ناطقه میخورد صد اسکندر
 هر طرف رختها افتاده درو
 صد شکست اوفتاد درشانه
 هم زبان جنبدیم بزوز نفس
 رانکه سستی تن بحدی شد
 چون کشم آه ترسمش که مرا
 کر بیچیم چو مغنی باریک
 می نیند کسی کدر از من
 هیچ مردم نمی کند شکوه
 کر کر یزم ز جور نا دانان

کرد می وصف کلر خان املا
 هیچ خامه نمیشدش خانا
 نیم روزم بدیده نور ذکا
 شیشه دیده شد سفید نما
 از سفیدی موی عاج آسا
 شست صغ شاب دست قضا
 جای روزگار اوزدش تمغا
 ابن سبزا سفیدی بی جا
 میکشیدم هزار بار بلا
 تاجدر کوع بسکه دوتا
 مژه را همچو زاهدان ریا
 شکوه از وی نکنجدم بادا
 کشت زیر وزیر چودند آنها
 شد دهانم چو ملک دارا
 زیر بالا شده چو کهنه سرا
 موی تعیر بکسله صد جا
 نبض نیم اوفتاده است کویا
 کرو ز باد لرزد اعضا
 برر باید زجا چوگاه ربا
 بر سر خامه مین لغزد پا
 کر نشینم بخاطرش فرضا
 کر در اقم بدیده اش چوقدا
 چشم مورم شود چوغار حرا

کر پناه آورم بجوهر فرد
 میشود وصف تن زاری من
 طرفه تر آنکه با چنین حالت
 خواجه ام خواجه متساع هنر
 طبع من چون فرا فراز دست
 نظم من زیور نبات النعش
 کر بشعر ترم غمانستی
 شد شکاف میان اشعارم
 کر بر آویزمش بچنکله ماه
 عیشش میکند بخود همد
 آن قماش چنین که من دارم
 کی شناسد قطیفه باف چند
 می نفر قد کسان بی دانش
 پس کن ای خواجه و غنان برکش
 بعد ازین لب ببند همچو دوات
 تا که باشد دوات و خامه بهم
 تا که کاغد بود چو چهره ماه
 باد یارب بحق نون و قلم
 در چمن زار نامه چو بلبل
 نیکخواهان عزیز مصر وجود

زیر دامانش سازدم اخفا
 چون خیال دقیق شعر آرا
 سینه ام کان و خاطر م دریا
 شیرم و شیر غاب استغنا
 میرسد تابسد ره و طوبی
 سازدش زیب کوش خود عذرا
 مینستی نطق خود جوزا
 جدول راستی ز آب بقا
 بر سر طاق چارم مینا
 باشدش آفتاب چون حر با
 در کساد اوقات در بر سا
 قدر زر دوز و قیمت دیا
 حله عیسی و جل خر را
 ابلق خامه را مکن ارخا
 کز لب و سنک کس نشد رسوا
 از دل غمگسار ژنک زدا
 پر کلف از خطوط غالیه سا
 نقد اهل هنر همیشه روا
 خامه باد از صریر نغمه سرا
 بد کمانان اسیر چاه قنا

حاسدان کور و جاهلان مقهور

اهل دل محترم بهر دوسرا

[خطاب بکاغد]

مرحبا ای دوات مشک آکین || آفرین آفرین و صد تحسین

سکا بحر سیاه وش هر بار
 جلب ایدوب تحفه های نامحصور
 در میان اولسه اکر خامه
 جامه غبری ایدر الباس
 اولسه خامه نامه به همبر
 خامه در کشتکار تخم هنر
 مرد سر بازه اولسه میدان
 اولمیدی اکر ید بیفسا
 سنسین ای کاغد سخن پیرا
 حجله نو عروس معناسین
 سنسزای رق مشتری آثار
 روز شب اولدی چون سکا همدم
 کرچه اولمشدی لال و بیچاره
 سنده اتدی کلامنی تفهیم
 سن که اولدک بو دولته بادی
 آب و تابکله ماه پیکر سین
 سنده ظاهر در ای صفیحه سیم
 بریره کلدیکز درودوز بان
 کوستریا فسون کونا کون
 عرض ایدر یا هنر و رانه هنر

طور من ایشلر بوکک سودا کار
 اولور انکله آق دکر معمور
 بویله آباد اولور میدی نامه
 خامه در روسفیدی قرطاس
 نخل خامه اولور می بار آور
 نامه در کشتزار بر پرور
 نیچه ممکن که ایلسون جولان
 نیچه ثعبان اولوردی چوب عصا
 مظهر سر لیلله اسرا
 محزن بسته مزایا سین
 خامه اتمز متاعی در بازار
 بخت بو نافع اولدی بخت قلم
 سنده مشق اتدی حسن گفتاره
 سکا دینسه عجمی طور کلیم
 شهرتک اولدی دولت آبادی
 بلکه آینه سکندر سین
 باغ مینو و برکه تسنیم
 نقش نادیده کوستر دوران
 ایلر انکله عالمی مقتون
 یا که بو مطلبی ایدر از بر

جدا کاغدی چو چهره یار
 بردمیده برو خط ژنکار

دلفری تو فزون کردد || خالها چون فزایی بر رخسار

[قصیده]

شد عطار دخیل زحسن خطت
 داغ بردل زروشنی تو ماه
 لوجسیمینی از پی تعویذ
 کلشنی پرز سبزه نوحیز
 راست خوانی و حافظ القرآن
 تویی استاد هر هنر که همه
 تویی گویا سباط کسترده
 بر تو پاشیده مسک ریزه بمشت
 چون دمید از تو بوی ریحانی
 کل زرشک طراوت چنت
 دیده چون سبزه های نورس تو
 برکشاید چشم عبرت بین
 این چه باغیست دلنشین پر بر
 ره نیابد بسوی او نادان
 دست بیکانه زو بود کوتاه
 ای هوسکار سبزه زار سخن
 کم رسد هر کند اندیشه
 هست مشکل بسی سخن باقی
 هر سخن که اوفتاد بی سرو بن
 جان کند شاعر سخن پیا
 خرده بینی که زدد رین ره کام
 تا که آینه نبودش زانو
 ره نیابد بمعنی باریک

آفتابست کرم ز تاب اعدار
 شرمناکست پیش تو کلزار
 زد قلمکار خامه بر تونکار
 آبیارت دوات و خامه هزار
 لوح محفوظ را تویی همکار
 از تو خوانده هنر و رهشمار
 پر نواله چنانکه خوان سالار
 زان شده همچو طبله عطار
 خون دل خور دنافه تاتار
 مشت خون شد در اندرون بهار
 بانک زد خامه یا اولی الابصار
 هان هان انظروا الی الآثار
 سبزه زاریست کرچه بی دیوار
 بی هنر رادر و نباشد بار
 ناقص از وی نمیشود بر خوار
 بر بن آستین و پانفشار
 بر فراز چنین بلند حصار
 باخصوص آن سخن که معنی دار
 بهتر از وی بود نهیق حمار
 تا بر آرد دو حرف باهنجار
 بایدش دیده ستاره شمار
 نکته نمایدش بدل دیدار
 تا نیچند بخود چو موصد بار

قامتش تانمیکند پرکار
 پس ز دادوستا داین بازار
 خون ترا وودچو کلکش از گفتار
 داند او نعره های سینه فکار
 رخت خود را نیمبر دبکنار
 کشم از پر کسادیش بزار
 سوختم ز آتش طبیعت زار
 مفلسم این زمانه غدار
 کشت فرسوده این دل پیار
 از سر خشم آهین مهار
 تا کشد زین سیاه کاینه دار
 آتش دل بجز من اشعار
 میسپارم بمرد دانشکار
 معدن حلم و کان عزو وقار
 کوهر فضل را دلش معیار
 داده زیور بکلك کوهر بار
 بشکند رونق در شهوار
 نوک کلك ویش بود معمار
 همچو آن آتش فزار منار
 تیرومه کرشدندی طالع وار
 پست در قبله شد نماز گذار
 لفظ بی معنی و عبث انکار
 بر مراد دلش کنند مدار

مینسارد بمصرع موزون
 نکته سنجان خورند خون جگر
 ان سخنور که شد دلش پر ریش
 هر که زین باده یکدو ساغر خورد
 هر سخن آشنا ازین دریا
 خواهی ام کر چه من درین کالا
 آه ازین خاطر سخن معناد
 دلنشینست این متاع بسی
 بعد ازین تابکی شکیایی
 بکسلد شیر شرزه طبعم
 صد غریو افکند درین کنبند
 نیستم مرد این کسل بزخم
 یافروستم ورا بملك دگر
 یعنی با آن رئیس اهل هنر
 سینه تابناک وی دریا
 کردن و کوش و دوش معنی را
 نقطه کر جهد زخامه او
 کر خرابی رسد بخانه عیش
 در هنر پروری نموده علم
 خدمتش رامیان بستندی
 هر سخنور که مدح او نکند
 هر سخن کرستایش خالیست
 انجم و چرخ تا که کردند

[رئیس الکتاب را می را
 فرستاده شد]

باد از نخل عمر پیوسته	تا بروز شمار بر خوردار
پر تو لطف او بود شامل	همچو اشراق خور بروی نهار
این دعاها باستجیناها	دست و کردن شوند بی انکار
زانکه خیزد یقین ز صدق درون	در بنا شد بدور یار ابار
ده خدایش سعادت دارین	بالتی و آله الاخیار

(خطا و صواب جدولی)

صواب	خطا	صحیفه	سطر
اندن نوازش	نوبر اندن آتش	۸	۲۰
یولین	بویلین	۱۱	۱۰
بحرنه	سجرنه	۱۳	۱۵
هر	سر	۱۹	۱۵
اولدی چون	چون اولدی	۲۰	۱
فالق	خالق	۲۷	۱۱
کفته	کفنه	۲۵	۵
دیر	ویر	۳۶	۸
زولیده کله	زولید دکله	۳۷	۸
یست	یت	۴۶	۱۱
مأوی	نادی	۴۷	۶
اوله	اول	۵۸	۱۸
ناصر و معینندن	ناصرین و مهینندن	۶۵	۹
بلکه	ملکه	۶۷	۱۳
نازی بی	نازی	۷۸	۲
فرمانه	فرمانه	۸۰	۲۳
دادو	دارد	۹۲	۱۲
عمرود	عمرود	۹۲	۲۱